



Jernkontoret

Berättelse till brukssocieteten

avseende Jernkontorets verksamhet under

2024

Jernkontorets organisationsnummer: 802001-6237

Innehåll

Berättelse till brukssocieteten	3
Om Jernkontoret	4
Handelspolitik och marknadsfrågor	5
Energi, miljö och hållbarhet	8
Forskning och utbildning	16
Forskningsverksamhet	16
Utbildning och rekrytering	22
Kommunikation och marknadsföring	25
Public affairs	30
Bergshistorisk forskning	32
Ekonomi och administration	36
Fondutskottets redogörelse för år 2024	38
Förvaltningsberättelse	39
Resultaträkning	41
Balansräkning	42
Noter med redovisningsprinciper	44
Revisionsberättelse	50
Redovisning av stiftelser	52
Aktiva delägare och intressentföretag	58
Råd och utskott	60
Representation och expertkompetens i olika organ	62

Berättelse till brukssocieteten

avseende Jernkontorets verksamhet under 2024

**Brukssocietetens allmänna ordinarie sammankomst äger rum
på Jernkontoret onsdagen den 28 maj 2025 klockan 11.00.**

År 2024 var 151 bruk delaktiga i Jernkontoret. Av dessa erlade 47 Jernkontorsavgiften och innehar därmed rösträtt vid Brukssocietetens sammankomst. Jernkontorsavgiften, som sedan Jernkontorets bildande oförändrat utgår med två och ett halvt öre för varje introducerad centner (1 centner = 42,5 kg) gav år 2024 totalt 30 663:62 kronor.

Summan av det fullt introducerade smidet var vid utgången av år 2024 oförändrat 1 742 992,81 centner och av introducerat gammalt ämnessmide oförändrat 12 456,00 centner. Introduktionsavgiften enligt Jernkontorets reglemente var år 2024 199:91 kronor per centner introducerat smide och 149:93 kronor per centner gammalt ämnessmide. Medelantalet anställda på Jernkontoret 2024 var 33,62 varav 59,74 procent kvinnor och 40,26 procent män.

Jernkontorets fullmäktige 2024/2025

Ledamöter

Martin Lindqvist, SSAB AB, ordförande
Henrik Ager, Höganäs Sweden AB
Göran Björkman, Alleima AB
Håkan Dedorsson, Björneborg Steel AB
Pär Emanuelsson, Uddeholms AB
Tom Eriksson, Alleima AB
Marcus Hedblom, Ovako Sweden AB
Kerstin Konradsson, Erasteel Kloster AB
Eva Petursson, SSAB AB
Rickard Qvarfort, Ovako Sweden AB
Ad Raatgeep, Suzuki Garphyttan AB
Annika Roos, Jernkontoret, vd
Niklas Wass, Outokumpu Stainless AB
Pål Åström, Outokumpu Stainless AB

Sekreterare

Mathias Ternell, Jernkontoret

Arbets- och fondutskott 2024/2025

Ordinarie ledamöter

Martin Lindqvist, SSAB AB, ordförande
Göran Björkman, Alleima AB
Marcus Hedblom, Ovako AB
Rickard Qvarfort, Ovako Sweden AB
Annika Roos, Jernkontoret, vd

Suppleant

Pål Åström, Outokumpu Stainless AB

Sekreterare

Mathias Ternell, Jernkontoret

Bergslagens deputerade 2024/2025

För första distriktet

Deputerad: Ulf Melin, Uppsala
Suppleant: Göran Carlsson, Rosvik

För andra distriktet

Deputerad: Jan Pieters, Örebro
Suppleant: Johan Wiklund, Stockholm



Sedan 1747 har Jernkontoret varit den svenska järn- och stålindustrins branschorganisation. Jernkontorets första reglemente stadfästes av kung Fredrik I. Därmed är Jernkontoret Sveriges och en av Europas äldsta näringsorganisationer. Enligt reglementet skulle Jernkontoret dels arbeta

för skäliga priser på järn, dels underlätta järnhandelns finansiering. Formellt kan Jernkontoret göra anspråk på att vara landets äldsta bank näst efter Riksbanken. Redan från början inledde Jernkontoret rådgivning och forskning på det tekniska området. Samtliga svenska järnverk blev delägare i Jernkontoret. Jernkontorets konstruktion är ett offentligrättsligt organ med privat delägarskap. Delägarskapet är inte bundet till personer eller företag, utan direkt till varje järnbruk. Även om driften läggs ner så upphör inte delägarskapet, men det kan då överlåtas till ett annat bruk som bedriver järnhantering.

Jernkontorets delägare utövar sitt inflytande genom brukssocieteten. Den motsvarar bolagsstämman i ett aktiebolag. Bruksocieteten utser tolv till arton personer till fullmäktige, vilka utgör Jernkontorets styrelse. Bland dessa personer utser brukssocieteten även fullmäktiges ordförande.

Jernkontoret agerar som ett organ för samarbete med statsförvaltningen i frågor som har betydelse för den svenska järn- och stålindustrin. Arbetet sträcker sig över stora fält: handelspolitik, forskning och utbildning, standardisering, energi och miljö samt transportfrågor. Jernkontoret leder och bedriver omfattande teknisk forskning. Sedan 1969 har stålföretag i Norden deltagit i den gemensamma forskningen. Jernkontoret deltar inom EU i forskningsfrågor som rör riktlinjer, kontrakt och ansökningar. Dessutom utarbetar Jernkontoret branschstatistik och bedriver bergshistorisk forskning. Arbetsuppgifter som avser Sveriges deltagande i internationella samarbetsorgan på stålområdet, såsom World Steel Association och Eurofer, har delegerats till Jernkontoret.

Jernkontorets ledningsgrupp 2024

Annika Roos, verkställande direktör och administrativ direktör

Helén Axelsson, energi-, miljö- och hållbarhetsdirektör

Hanna Escobar-Jansson, kommunikationsdirektör

Fredrik Höeg, ekonomi- och administrationsdirektör (fr.o.m. 2024-02-01)

Kristian Ljungblad, public affairs-direktör

Gert Nilson, teknisk direktör

Mathias Ternell, handelspolitisk direktör

Jernkontorets avdelningar

Forskning och utbildning

Avdelningen bedriver forskning inom stålområdet avseende process-, material-, produkt-, marknads- och kvalitetsutveckling, samt inom energi- och miljöområdet. Forskningen sker i nära samverkan med de nordiska järn- och stålföretagen, närliggande företag och institutioner. Avdelningen stödjer branschens långsiktiga kompetensförsörjning och tillvaratar dess intressen i utbildnings- och högskolefrågor. Avdelningen arbetar även för att svensk och europeisk offentlig forskningsfinansiering ska komma forskning som är viktig för järn- och stålindustrin till del.

Energi, miljö och hållbarhet

Avdelningen bevakar och tillvaratar branschens intressen i energi-, klimat- och miljöfrågor samt tillhörande skatte- och avgiftssystem. Avdelningen ansvarar också för att hålla ihop de olika delarna som omfattas av begreppet hållbarhet. De branschgemensamma energi-, miljö- och hållbarhetsfrågorna samordnas av olika råd och nätverk av företag inom branschen. Samverkan sker även med närliggande branscher och organisationer, både nationellt och internationellt samt med FoU-verksamheten inom Jernkontorets teknikområden.

Handelspolitik, marknad och statistik

Avdelningen bevakar och tillvaratar branschens handelspolitiska intressen och intressen i fråga om transporter och infrastruktur. Avdelningen gör prognoser för den svenska stålmarknaden samt deltar i internationellt prognosarbete. Konjunktur- och marknadsläget bevakas därför kontinuerligt. Vidare produceras och analyseras stålstatistik inom områden som produktion, utrikeshandel med mera.

Public affairs

Avdelningen samordnar och strukturerar Jernkontorets politiska påverkansarbete för att öka genomslaget för Jernkontorets ståndpunkter. Avdelningen bistår företagen samt Jernkontorets övriga avdelningar i frågor som rör påverkansarbete inom både Sverige och EU. Vidare arbetar avdelningen med att utveckla Jernkontorets politiska nätverk.

Kommunikation och marknadsföring

Avdelningen profilerar stålet och branschen samt synliggör Jernkontoret och dess verksamheter. Avdelningen inhämtar och bearbetar för branschen relevant information och bistår företagen samt Jernkontorets avdelningar i externa och interna kommunikationsfrågor.

Ekonomi och administration

Avdelningen ansvarar för finansförvaltning, ekonomisk redovisning, personalfrågor, IT och telefoni, kontorsservice, fastighetsförvaltning samt Jernkontorets konferensverksamhet. Avdelningen ansvarar även för den bergshistoriska verksamheten och för Jernkontorets bibliotek och arkiv.

Handelspolitik och marknadsfrågor

Handelspolitik

En viktig uppgift för Jernkontoret är att bevaka och tillvarata den svenska järn- och stålindustrins intressen inom det handelspolitiska området samt att verka för en fri och rättvis global handel genom att påverka beslutsfattare. Detta innebär bland annat att Jernkontoret bevakar, inhämtar och analyserar handelspolitisk information och förmedlar denna till delägare, intressentföretag, beslutsfattare och allmänhet.

Eurofers handelspolitiska kommitté

De handelspolitiska frågorna är gemensamma för EU-länderna och behandlas därför främst i den europeiska stålindustrins branschorganisation Eurofers kommitté, *External Relations Committee*, där Jernkontoret deltar. Vid kommitténs månatliga sammanträden diskuteras EU:s stålmarknad och handeln med stål samt huruvida handelspolitiska åtgärder behöver vidtas. Åtgärder initieras av kommittén som därefter samverkar med framför allt EU-kommissionen och medlemsstaterna.

Aktiviteterna i kommittén har under året till stor del präglats av att USA:s och EU:s förhandlingar om en transatlantisk "grön stålklubb" genom ett *Global Arrangement on Sustainable Steel and Aluminium* (GASSA) har tagit en paus. Syftet med den gröna klubben är att främja klimatvänlig stålproduktion och samtidigt hantera problemen med den globala överkapaciteten på cirka 600 miljoner ton stål. USA och EU, som första medlemmar i klubben, skulle därför tillsammans införa tullar mot allt importerat stål från alla länder som har producerats med alltför höga koldioxidutsläpp och/eller stål som har producerats under icke marknadsmässiga förhållanden (så kallad subventionerad överkapacitet). Eftersom USA och EU vid deadline för GASSA-förhandlingarna i oktober 2023 stod allt för långt ifrån varandra flyttades deadline fram till mars 2025, då valen i både EU och USA skulle vara avklarade. Att parterna hade svårt att komma överens beror till stor del på att GASSA-avtalet, i den form som USA föreslagit, på flera sätt strider mot grundläggande principer inom Världshandelsorganisationens (WTO:s) regelverk, vilket EU-kommissionen och EU:s frihandelsorienterade medlemsländer haft svårt att acceptera.

GASSA-avtalet hade, om det blivit verklighet och tillämpats i praktiken, inneburit en skyddande tullmur runt USA och EU. Eftersom avtalet lagts på is inleddes ett intensivt arbete inom Eurofers handelskommitté för att åstadkomma en översyn och i slutänden en ytterligare förlängning av de skyddsåtgärder som EU införde 2018. EU:s skyddsåtgärder mot import av stål infördes inledningsvis temporärt fram till juni 2021 som ett svar på USA:s ståltullar (Sec 232) för att hindra den internationella stålexport som var avsedd för USA från att översvämma EU-marknaden. Åtgärderna i EU förlängdes därefter till juni 2024. Arbetet inom Eurofers

handelspolitiska kommitté under året blev framgångsrikt i den meningen att EU-kommissionen förmåddes inleda en översyn i februari och i slutet av juni fattades beslut om att förlänga åtgärderna en sista gång med ytterligare två år, till och med juni 2026, vilket är max enligt WTO:s regler.

Den gemensamma uppfattningen inom Eurofers handelskommitté är att så länge USA:s tullar på stålimport (Sec 232) kvarstår finns det ett behov av att behålla EU:s skyddsåtgärder så att den europeiska marknaden inte svämmas över av den stålexport som inte kommer in i USA på grund av tullarna. Den svenska regeringen har röstat emot EU:s åtgärder – både när de infördes och när de förlängdes första gången 2021. Detta trots att åtgärderna är utformade som en tullkvot och därmed medger tullfri import av stål som inte överskrider nivån för normala handelsflöden. Åtgärden är dessutom balanserad eftersom både stålanvändares och stålproducenters behov beaktas genom en tullkvot.

Efter juni 2026, då nuvarande skyddsåtgärder löper ut, kommer en förlängning i nuvarande form inte att vara möjlig under WTO:s regelverk. Eurofer har därför under året arbetat intensivt med att måla upp en mycket dystert bild av en europeisk stålindustri som befinner sig i djup kris. Problemen i EU påstås botten i en global överkapacitet, subventionerad export från bland annat Kina (både direkt och indirekt via andra länder), höga priser på el, svag inhemsk efterfrågan och fallande priser på stål. Mot denna bakgrund förordar Eurofer ivrigt att EU:s tullkvoter (skyddsåtgärderna) efter juni 2026 ska ersättas med generella och permanenta tullar på all stålimport till EU från alla länder. Den svenska stålindustrin anser dock att den positionen är obalanserad, alltför långtgående och innebär en betydande risk för motåtgärder och vedergällning från EU:s handelspartners.

Problemet med den enorma globala överkapaciteten, som dessutom ofta är kraftigt subventionerad på olika sätt, måste emellertid hanteras. Detta måste göras på ett balanserat sätt som skyddar EU:s stålindustri samtidigt som det inte utlöser motåtgärder eller bidrar till att starta ett globalt handelskrig. En tänkbar metod för att uppnå detta är att använda tullkvoter på bred front internationellt. För att undvika handelskrig bör dock tullkvoterna utformas så att historiskt normala handelsflöden och importvolymen kommer in på marknaden tullfritt, medan volymen ovanför de tullfria kvoterna beläggs med en tull som begränsar eller hindrar "överskottet" från att komma in på marknaden.

Om alla medlemmar inom OECD och/eller GFSEC¹ (Global Forum for Steel Excess Capacity) samtidigt

1. Medlemmar: Australien, Österrike, Belgien, Brasilien, Kanada, Europeiska unionen, Finland, Frankrike, Tyskland, Grekland, Ungern, Italien, Japan, Korea, Luxemburg, Mexiko, Nederländerna, Norge, Polen, Slovakiska republiken, Spanien, Sverige, Schweiz, Turkiet, Storbritannien och USA.

och samordnat – men där varje land enskilt tar sitt eget beslut – inför tullkvoter skulle metoden få internationell spridning och bred acceptans. En sådan bred tillämpning skulle göra det mycket svårt för länder med en stor subventionerad överkapacitet att exportera sina överskott till OECD- respektive GFSEC-länderna, vilket i sin tur skulle bana väg för en successiv avveckling av denna icke önskvärda överkapacitet.

I övrigt har ett antal antidumpningsärenden av betydelse för stålindustrin varit aktuella under året. Bland annat inleddes översyner av åtgärder som var på väg att löpa ut men som i flera fall förlängdes i ytterligare fem år. Dessutom inleddes helt nya antidumpningsundersökningar rörande bland annat överdragna platta produkter och sömlösa rör från Kina som kan utmyнна i antidumpningstullar framöver.

En fråga som dessvärre i princip inte alls aktiverat Eurofer under året är att ryska göt och stålämnen undantagits från sanktionerna och det i övrigt breda importförbudet i EU mot ryskt stål, som infördes efter invasionen av Ukraina. Jernkontoret har engagerat sig i frågan och arbetat för att undantaget ska slopas så fort som möjligt, bland annat genom en uppmaning i brev till utrikesministern och utrikeshandelsministern samt möten med tjänstemän och experter på Utrikesdepartementet.

European Steel Tube Association

European Steel Tube Association (ESTA) är den europeiska samarbetsorganisationen för producenter av stålrör. Tre svenska rörproducenter samt Jernkontoret deltar i samarbetet. Även ESTA har en handelspolitisk kommitté, där Jernkontoret representerar de svenska rörproducenterna. Eftersom ESTA:s verksamhet i stort sett speglar aktiviteterna inom Eurofer har i huvudsak samma frågor som nämnts ovan hanterats under året.

Andra handelspolitiska samarbeten

I handelspolitiska frågor har Jernkontoret under året haft ett nära samarbete med EU:s olika institutioner och svensk statsförvaltning, främst Utrikes- och Näringsdepartementet och Kommerskollegium. Samarbetet sker dels i form av informella kontakter, dels i form av deltagande i referensgrupper, exempelvis Utrikesdepartementets referensgrupp för handelspolitik.

I internationella handelsfrågor av mer allmänt slag har ett visst samarbete ägt rum mellan Jernkontoret och Svenskt Näringslivs handelspolitiska samverkansgrupp och det internationella rådet samt med Internationella handelskammarens (ICC:s) kommitté för handelspolitik och investeringar.

Statistikverksamhet

Jernkontoret producerar, sammanställer och analyserar statistisk information om järn- och stålindustrin. Det rör sig exempelvis om data över produktion av råjärn, järnsvamp, råstål och restprodukter, leveranser, utrikeshandel samt efterfrågan på och konsumtion av så kallade handelsfärdiga stålprodukter såsom band, plåt, stång, rör och tråd. Vidare producerar Jernkontoret statistik om energianvändning, avfall och utsläpp till vatten och luft.

Statistiken utgör en mycket viktig faktagrund för Jernkontorets lobbyarbete och möjligheten att förutse järn- och stålmarknadens utveckling samt för olika miljö- och forskningsändamål.

Jernkontoret rapporterar löpande statistik till – och utbyter information med – World Steel Association, Eurofer, ESTA, International Nickel Study Group, analysföretaget CRU, Statistiska centralbyrån med flera. Dessutom sammanställer Jernkontoret statistik till delägare och intressentföretag samt till medier, forskare och allmänhet.

Marknads- och konjunkturbedömningar

Jernkontoret bevakar konjunkturen i allmänhet och stålmarknadens utveckling i synnerhet. Dessutom görs prognoser över stålkonsumtionen i Sverige.

Inom ramen för stålindustrins globala prognosverksamhet deltar Jernkontoret i World Steel Associations ekonomiska kommitté, *Worldsteel Economics Committee*.

På europeisk nivå görs motsvarande arbete inom ramen för *Eurofer Economic Experts*, där Jernkontoret representerar den svenska stålindustrin. Jernkontoret deltar dessutom tillsammans med Teknikföretagen, Skogsindustrierna och Livsmedelsföretagen i referensgruppen till Industrins ekonomiska råd.

Transportfrågor

De övergripande och horisontella transportfrågorna bevakas med stöd av Näringslivets transportråd (NTR) där Jernkontoret sedan många år är medlem. Bevakningen av branschspecifika transportfrågor – som inte kan hanteras av NTR ensamt – behandlas däremot inom ramen för befintliga resurser på avdelningen. För att bredda bevakningen av transportfrågorna är Jernkontoret dessutom representerat i både samverkansgruppen för infrastruktur och transportfrågor inom Svenskt Näringsliv och den arbetsgrupp för transportfrågor som inrättats inom Industrins utvecklingsråd. Dessutom finns en representant från SSAB som ledamot i det så kallade vintersjöfartsrådet som inrättats av Sjöfartsverket för att diskutera isbrytning.

I juni förra året beslutade regeringen att ge Trafikverket i uppdrag att ta fram inriktningsunderlag inför den långsiktiga infrastrukturplaneringen. Den 15 januari presenterade Trafikverket sitt underlag för planperioden 2026–2037. Jernkontoret lämnade in ett remissyttrande den 15 april och betonade särskilt att problemen med det eftersatta underhållet måste åtgärdas för att inte äventyra järn- och stålindustrins möjligheter att avsätta sina varor till kunder runt om i världen.

Andra samarbeten

Industrins utvecklingsråd

Inom ramen för det industriavtal som tecknats mellan parterna inom industrin finns dels ett förhandlingsråd, dels ett utvecklingsråd. Syftet med utvecklingsrådet är att främja industrins intressen när det gäller närings-

politiska frågor. Jernkontoret bemannar sekretariatet i rådet tillsammans med Industriarbetsgivarna, IF Metall, Sveriges Ingenjörer och Unionen. Jernkontoret ingår dessutom i arbetsgruppen för transporter och infrastruktur. Utvecklingsrådet sammanträder normalt fyra gånger om året och i november träffades rådet dessutom vid ett extra strategimöte för att lägga upp planerna på längre sikt.

Nätverkande i stålindustrin – arvet efter Järnverksföreningen

I slutet av 2020 likviderades formellt Järnverksföreningen som en direkt följd av att Jernkontorets fullmäktige 2019 beslutat att branschens gemensamma aktiviteter vid Hindersmässan i Örebro skulle avslutas.

Som en följd av det tomrum i fråga om nätverk i branschen som uppstått efter att Järnverksföreningen avvecklat sin verksamhet beslutade Jernkontorets fullmäktige den 2 juni 2020 att hålla ett så kallat högnivåmöte inom Jernkontoret en gång om året. Detta har nu blivit del av Jernkontorets fullmäktiges arbete, där årliga förlängda möten skapar tillfällen för relationsbyggande. Under 2024 genomfördes ett sådant förlängt möte i samband med Brukssocietetens möte i maj, då fullmäktigeledamöterna bland annat gavs tillfälle att bevittna en dykning vid Osmundvraket utanför Smådalarö i Stockholm.

Energi, miljö och hållbarhet

Inledning

Inom EU präglades 2024 av Europaparlamentsvalet och den nya kommissionen. Det har inneburit att få nya lagförslag har presenterats och förhandlingar om pågående lagstiftningsakter antingen har avslutats tidigt under året, såsom industriutsläppsdirektivet, eller legat vilande tills det nya parlamentet blev klart. Det har skapat utrymme för påverkan kring till exempel vatten- och markdirektiven. I övrigt har fokus legat på implementering av beslutad lagstiftning inom klimat, energi, tillstånd och hållbarhet, men också ökad diskussion om gällande konkurrenskraft, inte minst för industrin.

I Sverige har frågan om effektivare miljötillstånd legat högt på agendan med stora förhoppningar om radikala förändringar genom den pågående Miljötillståndsutredningen. Högt prioriterade har också energifrågorna varit när företagens planer för klimatomställning ska genomföras. Framförallt har det gällt tillgången till el och kostnaderna för den, men även tillgången till biobaserat kol och energi.

Införandet av en gränsjusteringsmekanism och genomförandet av hållbarhetsrapportering har också inneburit en stor arbetsbörda för företagen.

Det har fortsatt varit många aktiviteter kring metoder för beräkning av klimatutsläpp och definition av produkter med låga utsläpp under året. Worldsteel har varit en viktig aktör i den internationella samordningen för att stålindustrin ska leda utvecklingen. Det gäller också frågor om spårbarhet, där det finns olika åsikter bland stålindustrins aktörer. Inom dessa områden pågår också många standardiseringsarbeten och eftersom detta starkt berör företagens produkter och marknader har Jernkontoret varit mycket aktivt inom standardiseringen på miljö- och hållbarhetsområdet.

Klimat

Under året har ansökningar om fri tilldelning inom EU:s utsläppshandelssystem gjorts för perioden 2026–2030. I samband med det har Jernkontoret och företagen fört en dialog med Naturvårdsverket, framför allt kring kraven om energieffektivitet. Införandet av ett separat utsläppshandelssystem för transporter, byggnader och mindre industrier (ETS2) har också påbörjats.

Rapportering inom gränsjusteringsmekanismen, CBAM, har startat och inneburit omfattande administration även för stålindustrins företag. Jernkontoret och företagen har samordnat synpunkter och fört en dialog med Naturvårdsverket för att underlätta genomförandet. Inom Eurofer har synpunkter på CBAM diskuterats under hela året utifrån att detaljer i implementeringen kan få stor påverkan på om CBAM kommer att fungera som tänkt. Jernkontoret har deltagit aktivt i Eurofer och i kontakter med Finansdepartementet.

I början av året presenterade EU-kommissionen ett förslag på klimatmål för 2040 som Jernkontoret lämnat synpunkter på till regeringen.

Jernkontoret har också lämnat synpunkter på regeringens klimathandlingsplan.

Energi

Jernkontorets energiråd, med representanter från företagen, har under 2024 samverkat för att påverka politiska beslutsfattare inom prioriterade områden för järn- och stålindustrin. Under året har särskilt fokus legat på frågor gällande anslutning till elnätet, industrins elbehov och Jernkontorets positioner i både europeisk och svensk energipolitik. Genomgående har Jernkontoret fört en dialog med myndigheter, departement och politiker kring frågorna. Energirådet är en viktig resurs och kunskapskälla för Jernkontorets löpande arbete inom energiområdet, vilket är inne i en fortsatt politiskt intensiv period i både EU och Sverige.

Under året presenterade regeringen en energipolitisk inriktningsproposition där flera viktiga punkter slogs fast. Särskilt bör nämnas det tydliga planeringsmålet om 300 TWh för svensk elproduktion 2045. Det ger långsiktighet för planeringen och marknadens aktörer, även om det borde kompletteras med delmål på vägen dit eftersom efterfrågan ökar redan till 2035. Även tydligheten kring ett leveranssäkerhetsmål är välkommen, samtidigt som de kostnader som uppfyllandet av det innebär måste tas i beaktande i relation till konkurrenskraften. Andra viktiga prioriteringar som nämns i propositionen är att utvecklingen av det inhemska stamnätet bör prioriteras framför utlandsförbindelser, att stöd för vätgasframställning i första hand ska ges där produktionen möter inhemska behov samt att energieffektiviseringsmålet behöver ses över.

Jernkontoret driver även elfrågor via basindustriernas samarbetsorganisation för energifrågor, SKGS (Skogen, Kemin, Gruvorna och Stålet). Under våren tog SKGS fram en uppdaterad rapport som redovisade industrins samlade elbehov fram till 2035. Rapporten presenterades under ett välbesökt seminarium i Almedalen och fick under året ett stort genomslag med många hänvisningar från andra aktörer. Genom SKGS har det även förts en nära dialog med Regeringskansliet och myndigheter, inte minst i relation till den energipolitiska inriktningspropositionen. En annan av de viktiga frågor som har varit aktuell är finansieringslösningar för ny kärnkraft. Parallellt med detta har den politiska debatten om olika kraftslag delvis tagit ny fart. Därutöver har övergången till ett nytt flödesbaserat system för kapacitetsberäkningar och svenska elpriskopplingar till kontinenten stått högt på dagordningen.

I samband med att Martin Lindqvist (SSAB) aviserade att han skulle lämna SSAB inleddes ett arbete med att ersätta honom på ordförandeposten för SKGS, för-

hoppningsvis med en ny representant för stålindustrin.

Samverkan i energifrågor sker formellt även inom Industrirådets utvecklingsråd. Där möts en bredare samling från industrin i en särskild arbetsgrupp för elfrågor med bransch- och arbetsgivarorganisationer samt fackförbund. Gruppen har träffat flera riksdagspolitiker under 2024 med ett särskilt fokus på industrins samlade betydelse för såväl klimatfrågan som samhällets tillväxt och välfärd, och därmed nödvändigheten av ett utbyggt el- och energisystem.

Jernkontoret deltar i Svenskt Näringslivs samverkansgrupp för energi- och klimatfrågor. Samverkansgruppen utgjorde under året ett viktigt forum för näringslivets samlade påverkansarbete inom energi-relaterade frågor, särskilt gällande förutsättningarna för ökad kraftproduktion i Sverige.

Europeisk energipolitik

Jernkontoret engagerar sig i Eurofers arbete med energifrågor. Under 2024 har energidiskussionen haft ett stort fokus på energipriser och de effekter som dessa har på industrins konkurrenskraft. Utgångspunkterna har varit det omförhandlade elmarknadsdirektivet som antogs i april, de vägledningsrapporter om Europas konkurrenskraft som har lämnats till kommissionen samt påverkan av och inflytande över hur den nya kommissionen och även parlamentet kommer att agera. Statsstödsfrågorna som kom upp redan under energikrisen har fortsatt vara en del i detta, liksom andra metoder och verktyg för att på olika sätt minimera den elintensiva industrins kostnader för framför allt

elektricitet. Revideringen av energiskattedirektivet har fortsatt i en mycket långsam takt under året.

Energinätverket

Jernkontorets energinätverk avslutas efter 2024 och mötesverksamheten kommer i stället att ingå som ordinarie aktiviteter i samarbetet mellan energirådet och berörda teknikområden. I enlighet med detta arrangerades i december 2024 ett särskilt kunskapsseminarium om små modulära reaktorer (SMR) och deras framtida möjligheter i relation till industriell verksamhet.

Miljö

Miljötillståndprocessen i Sverige

En effektiv och förutsägbar miljötillståndprocess är avgörande för fortsatta investeringar som bidrar till omställning, sysselsättning och välfärd samtidigt som klimat- och miljömål uppfylls. Jernkontoret växlade upp sitt arbete under 2024 i olika samverkansgrupper för att påverka och göra inspel till den historiskt omfattande utredningen om förenklade och förkortade miljötillståndprocesser, den så kallade *Miljötillståndsutredningen*. Två inspel gjordes, som beskriver vad järn- och stålindustrin prioriterar och lyfter vikten av att strömlinjeforma den svenska implementeringen av EU-rätten i högre utsträckning, med hänvisning till EU:s industriutsläppsdirektiv och EU:s vattendirektiv i första hand. I det senare in spelet beskriver Jernkontoret, med



Den 12 september 2024 hölls ett mycket välbesökt INCITE-seminarium på Jernkontoret. Foto: Emelie Omnell.

stöd i miljöjuridiken, de negativa effekter som stålindustrin sett av vattendirektivets implementering i Sverige sedan införandet. Jernkontoret föreslår djupgående förändringar i den svenska lagstiftningen med fokus på lagändringar i första hand. I andra hand föreslås möjliga förbättringar i nationella föreskrifter och vägledningar samt även praktisk tillämpning i konkreta verksamhetsfall och möjligheter till myndighets- och organisationsförbättringar. Jernkontoret har både som egen organisation och i samarbete med Svenskt Näringsliv och Industrirådets arbetsgrupp för tillståndsförfrågor haft möten med utredarna.

Jernkontoret har också initierat en jämförelsestudie av miljötillståndssystemen i Finland och Sverige som genomförts av Svenskt Näringsliv.

Jernkontoret har med hjälp av sommarjobbare samlat in företagens miljödomar i syfte att underlätta erfarenhetsutbyte mellan företagen och som underlag för arbetet med tillståndsfrågan.

Industriutsläppsdirektivet – EU:s miljötillståndslagstiftning

EU:s industriutsläppsdirektiv (IED) reglerar bland annat utsläpp till luft och vatten för industriell verksamhet. Direktivet omfattar bindande krav kopplade till bästa tillgängliga teknik, så kallade BAT-slutsatser, för olika processteg inom en rad olika branscher och sektorer. IED har varit under revidering och det nya direktivet, som antogs under våren 2024, börjar gälla den 1 juli 2026. Jernkontoret har varit mycket aktivt på flera nivåer i Sverige och Bryssel, och har där samordnat arbetet inom Eurofer och Business Europe. Det nya direktivet omfattar fler sektorer (till exempel gruvor, deponier och smidespressar) och tydligt ökande krav när det gäller utsläpp. Resursanvändning av vatten, energi, material och kemikalier kommer också att regleras. Alla parametrar kommer dock inte att omfattas och det kommer att finnas möjlighet till undantag. Det nya direktivet ska också underlätta för framväxande teknik och innovation, ett arbete som leds av EU:s nya innovationscentrum (INCITE). Jernkontoret deltar också som en av fyra industrirepresentanter i löpande möten med kommissionens miljödirektorat för att underlätta arbetet med alla kommande genomförandeakter inklusive BREF-guidens anpassning till det nya IED 2.0.

Arbetet med BREF:ar

Arbetet med så kallade BREF:ar för olika branscher eller delar av sektorer är ständigt pågående på EU-BRITE:s (European Bureau for Research on Industrial Transformation and Emissions, tidigare IPPC-byrån) kontor i Sevilla. BREF:ar tjänar som referensdokument för bästa tillgängliga teknik och anger vilka bindande värden för utsläpp till luft och vatten, och numera enligt IED 2.0 bindande resursanvändningsvärden, som ska uppfyllas för att tillstånd för fortsatt verksamhet ska erhållas. Även under detta år har arbetet med att implementera och uppfylla kraven i BREF-dokument för bearbetning av järn och stål (FMP) pågått. Företag som har bearbetning som huvudsaklig verksamhet ska klara kraven i *FMP-BREF* inom fyra år och övriga när järn- och stål-BREF är klar.

Jernkontoret har under året representerat Business Europe i det *Artikel 13-forum* som granskar processen i Sevilla. Uppdraget omfattar även deltagande i arbetet med att fastställa så kallade multisektoriella BREF-dokument.

Revideringen av två andra BREF:ar, *STM-BREF* (ytbehandling av metaller) och *LVIC-BREF* (oorganiska högvolumkemikalier samt eventuellt vätgasproduktion från vattenelektrolys) har pågått under året. EU-kommissionen har beslutat att bland annat dessa två BREF:ar ska uppfylla kraven i det nya IED-direktivet. Dessutom har ett BREF-dokument för keramik påbörjats och Jernkontoret har bevakat även detta då det kommer att sätta mallen för hur IED 2.0 ska tolkas. Jernkontoret leder Eurofers delegation för deponi-BREF (LAN) och har startat en kommitté för detta arbete. Jernkontoret deltar också i BREF-MIN för gruvbrytning, som är en helt ny BREF-aktivitet. Jernkontoret ledde Eurofers delegation vid kick-offen i Sevilla.

För den kommande revideringen av järn- och stål-BREF har både Eurofer och Jernkontoret startat ett förberedande arbete för att kunna bidra till data- och kunskapsunderlag till myndigheter och IPPC-byrån. En Jernkontors-kommitté har bildats för IS med fokus på kunskapsuppbyggnad om BREF, vad IED 2.0 är och hur vi ska interagera med INCITE.

Arbetet med BREF:arna bedrivs också i flera andra grupper, såsom Jernkontorets kommittéer, Naturvårdsverkets referensgrupp, Eurofers skugggrupp, den sektorsöverskridande industriarbetsgruppen på EU-nivå samt den tekniska arbetsgruppen i Sevilla där industri, medlemsstater och miljöorganisationer deltar.

INCITE (Innovation Centre for Industrial Transformation and Emissions)

EU-kommissionens nya innovationscenter, INCITE, ska samla in och analysera information om innovativ teknik för att bland annat minska föroreningar och resursanvändning för anläggningar som regleras under Annex 1 i Industriutsläppsdirektivet 2.0. Arbetsområdet för INCITE är enligt bestämmelsen brett. Kommissionen lanserade INCITE den 21 juni och Jernkontoret deltog i en av panelerna och representerade den europeiska industrialliansen.

INCITE kommer att arbeta nära företrädare för medlemsstaterna och övriga samhällsaktörer såsom industri, forskningsinstitut, teknikleverantörer och miljöorganisationer. I arbetet ingår en plattform för att synliggöra innovativa tekniker. INCITE ska också analysera forskningsgap och styra forskningsmedel till dessa delar, liksom underlätta för kommande finansiering av investeringar. Den allra första sektorstudien om transformativa tekniker kommer att göras för stål i början av 2025. Arbetet kommer att sammanställas i en scoreboard, och denna tillsammans med andra resultat ska publiceras i en årlig rapport.

Den svenska järn- och stålindustrin har tagit en mycket aktiv del i INCITE-arbetet. Den 12 september 2024 hölls ett mycket välbesökt event inom ramen för Swedish Metals & Minerals. I samband med eventet gjorde kommissionen också fyra studiebesök på "first-of-a-kind"-anläggningar i Sverige (Hybrit vid SSAB:s an-

läggning, Stegra, Kanthal samt GreenIron). Det var det första eventet i Europa efter lanseringen av INCITE och deras allra första studiebesök.

Stålindustrin (Jernkontoret, SSAB, LKAB och Kanthal) har också tillsammans med Swerim, Teknikföretagen och Lunds universitet beviljats pengar inom ramen för utlysning inom Net Zero Industry och Swedish Metals & Minerals till projektet IMPACTINCITE, som startade sent under hösten 2024 och pågår 2025 ut.

Vatten

Arbetet med vattendirektivet på EU-nivå och i Sverige är långsiktigt och har inneburit många möten inom olika grupperingar: Eurometaux Water Advocacy Group, Eurofer Water Working Group, Art. 4.7-gruppen som omfattar Svemin, Jernkontoret med respektive saks experter och public affairs-ansvariga, Swedish Water Alliance, EU-kommissionens arbetsgrupp för kemikalier och Vattendelegatsgruppen (där industriorganisationer från stål, skog, kemi och gruvor, Svenskt Näringsliv och industrirepresentanter i vattendelegationerna ingår). Dessutom har dialogmöten hållits mellan industri och vattenmyndigheter på handläggarnivå.

Jernkontoret har under 2024 växlat upp arbetet som berör vattendirektivets revidering och uppvaktat regering och riksdag i syfte att få Sverige engagerat som medlemsland, samt på EU-nivå gentemot övriga medlemsländer, Europaparlamentet och kommissionen. Arbetet på EU-nivå har skett i nära samarbete med Eurofer och Eurometaux i syfte att få gehör för de problem som en del av de nya förslagen till reviderat vattendirektiv innebär. Jernkontoret har fokuserat speciellt på att lyfta frågan om Artikel 4.7 i vattendirektivet, det vill säga möjligheten för stålproducerande verksamheter att undantas från nuvarande icke-försämringsprincip, vilken annars riskerar att bromsa både investeringar och satsningar i pågående klimatomställningar.

Vattenfrågan har i övrigt vuxit på EU-nivå med kommande nya krav på minskad vattenanvändning samtidigt som hinder i vattendirektivet kvarstår. I samband med en kommande europeisk strategi om vattenresiliens har Jernkontoret tillsammans med andra branschorganisationer, inklusive Svenskt Vatten och Energiföretagen, arbetat fram ett gemensamt papper för vad en EU-omfattande vattenstrategi bör innehålla för att vara hållbar och representativ för hela EU. Lansering av det gemensamma papperet "Towards a water resilient Europe" gjordes i maj, under kommissionens Green Week med temat vattenresiliens, och möten hölls under två dagar i november i Bryssel. Jernkontoret deltog även, tillsammans med SSAB, i ett rundabords-samtal organiserat av Europaparlamentet i mars 2024 med rubriken "A European water economy".

Jernkontorets vatten- och markkommitté har samarbetat med TO 45 Expertkommitté 4 i syfte att informera om de forskningssatsningar som görs på vattenområdet och identifiera forskningsbehov för att kunna förmedla dessa till relevanta forskningsprogram.



Representanter för EU-kommissionen på besök hos Kanthal.
Foto: Patrik Johansson.

Mark

Markdirektivet, som under 2024 börjat förhandlas på EU-nivå, har som mål att god markhälsa ska uppnås i hela EU år 2050 och omfattar övervakning av markhälsa och resiliens. Förhandlingarna innebär troligen en anpassning av förslaget mot mer pragmatism och flexibilitet för medlemsländerna när det gäller gränsvärden i mark, samt att befintliga system ska kunna användas för övervakning och riskbedömning. Jernkontoret har bevaktat utvecklingen i samarbete med Eurofer och Eurometaux samt har inlett en dialog med Naturvårdsverket i syfte att på sikt, när direktivet är klart, nå en effektiv implementering i svensk lagstiftning.

Biologisk mångfald

Jernkontoret har följt utvecklingen inom området och lyft fram goda exempel och erfarenheter inom Jernkontorets vatten- och markkommitté. Vidare har vi fortsatt att använda nätverket *Business@Biodiversity Sweden*, där Jernkontoret ingår, som informationskälla. Flera företag har deltagit på träffar organiserade av nätverket. Under året har Jernkontoret även samlat in uppdaterade exempel på initiativ hos företagen som stärker eller ökar den biologiska mångfalden på anläggningarna.

Luft

Jernkontoret har bevaktat luftfrågorna tillsammans med Eurofer och förankrat sina ståndpunkter med företagen inom ramen för Jernkontorets luftkommitté. EU:s reviderade luftkvalitetsdirektiv är färdigt och har publicerats under året. Sammanfattningsvis innebär det kraftiga skärpningar för utsläpp till luft när det gäller NO_x, nickel och stoftpartiklar, medan tidsplanerna skjuts fram något. Samtidigt pågår en översyn av det så kallade TAK-direktivet (NEC, National Emission reduction Commitments Directive), vilket också kommer att innebära skärpningar av vissa luftutsläpp. Jernkontoret följer utvecklingen och arbetar både nationellt och på

EU-nivå för att påverka. Jernkontoret har initierat en dialog med Naturvårdsverkets luftexperter för att få en gemensam förståelse för vad förändringarna i dessa två regelverk kommer att innebära för de svenska lagkrav som rör stålföretagen vid förnyelse av tillstånd. Det kommer troligen att innebära ökade krav på mätningar och dataunderlag.

Kemikalier

En ny version av förordningen om *klassificering, märkning och förpackning* (CLP) trädde i kraft den 10 december 2024. Jernkontoret har bevakat förhandlingarna i samarbete med Eurofers arbetsgrupp för kemikalier och Svenskt Näringsliv. Eurofer har svarat på samråd och bidragit med annat underlag till EU-kommissionen.

Översynen av EU:s Reach-förordning – registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier – har skjutits upp ytterligare. Ett förslag till ny förordning förväntas inte förrän i slutet av 2026.

Eurofers arbetsgrupp för kemikalier (Chemicals Policy) har i brev informerat de nya miljökommissionärerna om vilka frågor som är särskilt viktiga för stålindustrin i översynen, såsom en fortsatt riskbaserad kemikalie-reglering, att lägga fokus på åtgärder där riskerna är störst och att behålla begreppet "säker användning".

Eurofer har även medverkat till att ta fram positionspapper om substitution och riskhantering, inom The Alliance for Sustainable Management of Chemical Risk (ASMoR).

Begreppet "essential use" har börjat användas i vissa EU-regelverk, bland annat i den nya ekodesign-förordningen (ESPR) och i förpackningsregelverk. EU-kommissionen publicerade i april ett meddelande om hur begreppet kan användas i lagstiftning i syfte att underlätta bedömningen av när de skadligaste ämnena (Substances of Concern), som kan ha egenskaper som är viktiga för samhället, ska kunna användas både i slutprodukter och i tillverkning. Eurofers kemikaliegrupp och Jernkontorets kemikalienätverk har inlett diskussioner om vad det kan innebära för ståltillverkare om begreppet införs i lagstiftning.

Det förslag till begränsningar av användningen av PFAS-ämnen som lades fram i april 2023 har varit på remiss. I korthet innebär det förbud mot användning, import och produktion av alla substanser som innehåller kol-fluor-bindningar. Jernkontorets kemikalienätverket har under 2023 och 2024 diskuterat effekter av förslaget och hur man bäst samlar in relevant information om PFAS vid inköp.

Resurseffektivitet och produktrelaterade frågor

Ecodesign for Sustainable Products Regulation (ESPR) trädde i kraft den 18 juli. Förordningen utgör ett ramverk med regler som gör det möjligt att ställa krav på miljöprestanda hos produkter som säljs på EU:s inre marknad. Förordningen kommer att gälla alla produkter som introduceras på EU:s marknad med undantag för produkter vars miljöprestanda regleras i annan lagstiftning. Specifika regler ska tas fram för produktgrupper via delegerade akter. Kraven kan gälla information

eller miljöprestanda, till exempel resurseffektivitet, reparerbarhet, koldioxidavtryck, innehåll av återvunnet material eller ämnen som förhindrar återvinning. Ett Ekodesignforum skapas som stöd till kommissionen och ska bland annat ta fram underlag till en arbetsplan för ESPR. Eurofer har fått en plats i forumet.

Järn och stål är den första mellanprodukt som hanteras under ESPR och en förstudie startade redan 2023. Den 25 juni 2024 hölls ett första "stakeholder technical meeting". I samband med det publicerades en rapport med förslag till hur de produkter som omfattas ska avgränsas samt en kartläggning och analys av marknad och tekniska förutsättningar. Eurofer har haft ett intensivt samarbete med kommissionen för att komplettera resultaten. Det fortsatta arbetet med att testa metoder och ta fram förslag till regleringar kommer att fokusera på fem produkter: varmvalsad plåt, tråd, rostfritt stål, galvaniserad kallvalsad plåt och elektroplåt. Jernkontoret medverkar i Eurofers ESRP Task force och ingår i kommissionens intressentgrupp.

Produkter som omfattas av ESPR ska ha ett *digitalt produktpass* (DPP) för att relevant information ska kunna överföras längs värdekedjan. TO 60 Digitalisering och produktetekologirådet har inlett ett samarbete för att belysa vilka frågor kopplade till DPP som är särskilt viktiga för svensk stålindustri.

EU:s miljöavtryck (PEF/OEF) är en av de metoder som kan bli aktuella för att redovisa information kopplad till ESPR och annan lagstiftning. Utvecklingen av miljöavtrycksmetoden fortsätter. Eurofers Life-Cycle Assessment-grupp (LCA) bevakar arbetet, och har svarat på ett antal enkäter. Tillgången på data av god kvalitet är en utmaning vid användning av PEF och i livscykel-analyser generellt. Kommissionen har därför uppdaterat sin databas (EF 4.0) och Eurofer har bidragit med data till den. Jernkontoret och Eurofer har även deltagit i EU-kommissionens Technical Advisory Board (TAB).

Consistent LCA standard – Swedish Life Cycle Centers (SLC) har startat ett projekt som syftar till att ta fram rekommendationer för översynen av internationella LCA-standarder (ISO) och öka överensstämmelsen mellan rapportering enligt ISO och GHG Protocol. Höganäs, Boliden och Jernkontoret deltar i projektet.

Design-Dekonstruktion-Återvinning för Bibehållet Metallvärde är ett projekt som leds av Kobolde & Partners där Jernkontoret deltar. Projektets syfte är att ta fram förslag på hur man kan utveckla designregler vid produktföretag och ändra i regelverk för att främja återvinning.

En ny *byggproduktförordning* (Construction Product Regulation, CPR) antogs den 27 oktober och träder i kraft den 7 januari 2025. En väsentlig förändring i den nya versionen av CPR är att det ställs krav på redovisning av produkters miljöprestanda samt att tillverkare ska tillhandahålla ett digitalt produktpass. Kommissionen kan ange produktspecifika krav via delegerade rättsakter. Jernkontoret bevakar byggproduktfrågor i samarbete med Stålbbyggnadsinstitutet.

Förhandlingar pågår om förslag till en förordning om *cirkularitetskrav för fordonskonstruktion och hantering av uttjänta fordon* (End-of-Life Vehicles, ELV). Förslaget innehåller bland annat krav på innehåll av återvunnet stål från uttjänta produkter (post-consumer material).

Jernkontoret bevakar frågorna via Eurofers arbetsgrupp för produktrelaterade miljöfrågor.

World Steel Association publicerade sju principer för spårbarhet (chain of custody, CoC) i april 2024. Dessa beskriver hur ståltillverkare kan använda "emission reduction certificates", det vill säga intyg om ihopsamlade utsläppsminskningar från olika åtgärder i produktionsprocesserna, som sedan kan säljas tillsammans med stålprodukter. Syftet är att kunna finansiera fler insatser för att minska utsläppen av växthusgaser. Vägledning om hur minskningar i utsläpp av växthusgaser från åtgärdsprojekt ska dokumenteras och redovisas enligt principerna presenterades i november. Jernkontoret har aktivt medverkat i Worldsteels arbetsgrupp för att uppnå en tydlig och begränsad användning av utsläppsreduktioner. Jernkontoret kommer att fortsätta att bevaka arbetet med utgångspunkt i att utsläppsreduktioner inte ska läggas in i beräkningar av koldioxidfotavtryck för produkter.

Jernkontoret och Worldsteel har fortsatt att följa *Industrial Deep Decarbonisation Initiative* (IDDI), ett initiativ under FN:s forum *Clean Energy Ministerial*, som syftar till att driva på klimatomställningen inom stål- och cementindustrierna genom krav i offentlig upphandling. Sverige är ett av tio medlemsländer i IDDI. Svenska institutet för standarder (SIS) representerar Sverige i IDDI:s arbetsgrupper.

Steel Standards Principles är ett initiativ som lanserades på FN:s klimatomte 2023 i syfte att samordna flera organisationer och initiativ som har beräkningsmetoder för koldioxidutsläpp. Initiativtagare var Worldsteel, International Energy Agency (IEA), WTO, ResponsibleSteel, Unido och Breakthrough Agenda och under året har ett 40-tal organisationer anslutit sig, däribland Jernkontoret. I september hölls det första årliga mötet med fokus på diskussioner om mätmetodik, datatillgång och kartläggning av olika initiativ.

Worldsteel har under året haft en arbetsgrupp som arbetat med hur utsläppsberäkningar ska hantera fördelning mellan huvudprodukt och biprodukter, framför allt när det gäller slagg som används i cementindustrin. Jernkontoret har innehaft ordförandeposten i gruppen.

Jernkontoret bevakar också aktiviteter inom IEA:s arbetsgrupp för industriell omställning och högnivå-initiativet *Climate Club* via kontakter med Klimat- och näringslivsdepartementet.

Miljöstandardisering

Utvecklingen av internationella standarder inom miljöområdet, med stort fokus på olika metoder för miljökommunikation, beräkning av klimatavtryck och informationsöverföring i leveranskedjan, har varit stark under året. Jernkontoret har därför ökat sitt deltagande i relevanta tekniska kommittéer inom Svenska institutet för standarder (SIS). Jernkontoret har varit medlem i sex kommittéer som relaterar till miljö- och energiområdet: *Miljöledning*, *Cirkulär ekonomi*, *Spårbarhet och informationsöverföring i leveranskedjan*, *Stålprodukters klimatpåverkan*, *Schakt och fyllning för anläggningsbyggande* och *Effektiv energianvändning*.

Inom kommittén SIS TK 207, *Miljöledning*, ut-



vecklas horisontella metodstandarder för bland annat miljöledning, livscykelanalyser, klimatavtryck, miljövarudeklarationer och miljökommunikation. För närvarande pågår revidering av standarder för miljövarudeklarationer, miljökommunikation och klimatstandarder. En ny standard, ISO 14060 Net Zero Aligned Organizations, tas nu fram i snabbt tempo. Standarden ska kunna användas av företag och organisationer som vill visa att de har omställningsplaner som syftar till att nå nettonollutsläpp av växthusgaser snarast möjligt, dock senast 2050.

Inom kommittén SIS TK 605, *Spårbarhet och informationsöverföring i leveranskedjan*, har arbetet fokuserat på att ta fram två nya standarder inom området "chain of custody": en för massbalans och en annan för modellen Book & Claim.

Inom kommittén SIS TK 638, *Stålprodukters klimatpåverkan*, reviderades och publicerades tre standarder (ISO 14404-1, ISO 14404-2 och ISO 14404-3) som beskriver metoder för beräkning av utsläppsintensitet av koldioxid vid järn- och stålproduktion beroende på vilken produktionsteknik som används (masugn, ljusbågsugn eller ljusbågsugn med DRI). Utöver detta har en revidering av standarden ISO 20915 – Life cycle

inventory calculation methodology for steel products startat. I kommittén deltar ett antal stålföretag, vilket finansieras av Jernkontoret, och Karin Östman från Jernkontoret är ordförande.

Jernkontoret är också aktivt i europeisk standardisering, till exempel *CEN/TC 135/WG 17 Product category rules complementary to EN 15804 for Steel and Aluminium structural products for use in construction works*, där Kobolde & Partners har hållit i sekretariatet på uppdrag av Jernkontoret. Hur miljöbelastning ska allokeras mellan råjärn och kyld masugnsslagg har varit en kritisk fråga där cementindustrin motsatt sig föreslagen standardtext, vilket har bromsat besluten om standarden. När standarden blir klar kan den kopplas till byggproduktförordningen (CPR).

Biprodukter, avfall och deponering

Under året har Jernkontorets avfallskommitté fortsatt att bevaka och lämna synpunkter på Naturvårdsverkets arbete med en handbok för användning av avfall för anläggningsändamål. Kommittén har också förberett underlag för kommande arbete med ett BREF-dokument om deponi, med fokus på gränsdragning mellan vad som ska regleras i kommande BREF och vad som redan finns i deponeringsdirektivet.

Hållbarhet

Inom hållbarhetsområdet antogs en betydande rättsakt under året, direktivet om företagens tillbörliga aktsamhet, "due diligence". Direktivet fastställer en skyldighet för stora företag att visa tillbörlig aktsamhet i sin verksamhet och i sina värdekedjor för att motverka negativa effekter för mänskliga rättigheter och miljö. Direktivet berör företag med över 1 000 anställda och med en global omsättning större än 450 miljoner euro. Det ska införlivas i nationell lagstiftning senast i juli 2026.

Kommissionen har publicerat en rad vägledande tolkningar för tillämpningen av den gröna taxonomin. Flera av de följdlagstiftningar som EU-kommissionen beslutat om under 2023 började gälla för företagen den 1 januari 2024. Det gäller bland annat de tolv horisontella europeiska detaljerade standarderna för företagens årliga rapportering av hållbarhet och den utökade gröna taxonomin, vilken nu har kriterier för alla sex miljömålen för vissa verksamheter.

Kommissionens expertorgan för företagens finansiella rapportering och hållbarhetsrapportering (EFRAG) och plattformen för hållbar finansiering har under 2024 aktivt arbetat med att förbereda förslag till kommande följdlagstiftningar samt vägledningar inom rapportering av hållbarhet och EU:s gröna taxonomi.

Från den 1 juli 2024 har direktivet om företagens rapportering av hållbarhet införlivats i svensk rätt, framför allt genom en revidering och komplettering av årsrapporteringslagen. För i Sverige noterade stora företag i branschen innebär detta att tillämpningen skjuts upp ett år medan de i Sverige verksamma stål-företagen med ägare i andra EU-länder ska rapportera enligt de nya reglerna i årsrapporten för 2024.

De aktuella regelverken och vägledningarna inom hållbarhetsområdet har regelbundet diskuterats och förankrats i Hållbarhetsnätverket gruva och stål.

Hållbarhetsnätverket möttes fyra gånger under 2024. Jernkontoret har organiserat arbetet inom nätverket och mötena har främjat kontakter mellan företagens hållbarhetsansvariga och bidragit till ett utbyte om vad som görs inom företagen respektive branscherna. Detta har lett till ökad samlad kunskap och bättre omvärldsbevakning. I nätverket förankras Jernkontorets nationella och internationella påverkansarbete och nätverket bidrar till att järn-, stål- och gruvindustrin har en samlad röst i frågor som gäller hållbarhet.

Under året har Jernkontoret på EU-nivå följt arbetet inom expertorganet för rapportering av hållbarhet (EFRAG), expertorganet för hållbar finansiering, plattformen för hållbar finansiering samt EU-kommissionen. Nationellt har samverkan skett främst med berörda myndigheter samt med Finansdepartementet, Klimat- och näringslivsdepartementet och Justitiedepartementet.

Jernkontoret har deltagit i Svenskt Näringslivs referensgrupp för hållbarhetsrapportering och i gruppen för direktivet om företagens tillbörliga aktsamhet (due diligence).

Referensgrupper och återkommande möten

Under året har ett tjugotal remisser och konsultationer inom miljö- och energiområdet handlagts. Samordning med Eurofer, Svenskt Näringsliv eller basindustriernas samarbetsorganisation för energifrågor, SKGS, har skett när det varit lämpligt.

Jernkontoret har haft möten med Klimat- och näringslivsdepartementets enhet för branschernas konkurrenskraft.

Jernkontoret deltar i Klimat- och näringslivsdepartementets referensgrupper för EU-relaterade miljö- respektive energifrågor. Vidare deltar Jernkontoret i Finansdepartementets referensgrupp för EU-förslag kring hållbara finanser och Justitiedepartementets referensgrupp för hållbarhetsrapportering.

Jernkontoret har möten med Naturvårdsverkets miljöskyddsenhet.

Jernkontoret deltar i nätverk inom Delegationen för cirkulär ekonomi.

Jernkontoret deltar i referensgrupper på Naturvårdsverket för olika regeringsuppdrag och sakfrågor. Jernkontoret har även deltagit i referensgruppen för handboken för återvinning av avfall för anläggningsändamål.

Jernkontoret och företagen ingår i de för järn- och stålindustrin relevanta referensgrupper som finns för respektive BREF, dels på Naturvårdsverket, dels på Eurofer samt vid IPPC-byrån i Sevilla.

Samarbetet inom Svenskt Näringsliv på miljö-, klimat-, hållbarhets- och energiområdena har fortsatt under året. Jernkontoret deltar i Svenskt Näringslivs samverkan med Kemikalieinspektionen.

Jernkontoret har varit aktivt i Svenskt Näringslivs samverkan med Naturvårdsverket i EU-initiativ samt i arbetsgruppen för resurseffektivitet och produktpolicy (REP) och Sevilla-arbetsgruppen.

Jernkontoret leder Näringslivets Sevilla-arbetsgrupp med deltagare från olika delar av näringslivet.

Jernkontoret deltar i arbetsgrupper för tillståndprocesser och energi under Industrins utvecklingsråd.

Jernkontoret och företagen deltar aktivt i Eurofers arbetsgrupper för olika sakfrågor.

Jernkontoret är talesperson för industriutsläpps-direktivet inom Business Europe och ingår i den permanenta arbetsgruppen för miljöfrågor.

Jernkontoret har deltagit i World Steel Associations miljökommitté och expertgrupp för livscykelanalys (LCA).

Jernkontoret är medlem i Euroslag.

Jernkontoret samordnar tillsammans med andra branscher de industrirepresentanter som sitter som ledamöter i vattendelegationerna i syfte att utbyta information och bevaka ny kunskap inom området.

Jernkontoret har medverkat aktivt i den breda vattenreferensgruppen Swedish Water Alliance (SWA) som täcker juridiska frågor och tillämpningsfrågor kopplade till EU:s vattendirektiv tillsammans med Svenskt Näringsliv, industriorganisationer, SKR, Svenskt Vatten, energisektorn och lantbrukssektorn.

Jernkontoret deltar i industrisamverkan med vattenmyndigheterna.

Jernkontoret är medlem i Internationella Handelskammarens (ICC) hållbarhetskommitté.

Arrangerade konferenser och möten

Inom Jernkontorets energi-, miljö- och klimatrelaterade råd har tolv ordinarie möten hållits under året samt ett flertal möten inom kommittéer och nätverk. Produkt-ekologirådet höll sitt 100:e möte den 11 december, tillsammans med standardiseringsrådet och gästföreläsare från Essity och RISE. Dessutom har nedanstående arrangemang anordnats:

- I samverkan med SWA arrangerades ett "vattenmingel" med lansering av vattenresilienspapper i Bryssel i maj. Detta i samband med EU:s Green Week på temat "Towards a water resilient Europe" den 29–30 maj.
- Den 12 september arrangerade Jernkontoret och Swedish Metals & Minerals ett seminarium om INCITE med kommissionen Sevilla, Naturvårdsverket, myndigheter, institut, företag och teknikleverantörer som deltagare. Seminariet hade omkring 100 anmälda och över 150 digitala deltagare.
- Den 24–25 september arrangerade Jernkontoret och SIS ett möte i ISO TC 17 SC21, som är stälkommitténs arbetsgrupp för miljörelaterade standarder. Cirka 25 deltagare var på plats på Jernkontoret och ytterligare deltagare anslöt sig digitalt från hela världen.
- I samverkan med TO 51 Energi- och ugnsteknik arrangerades ett kunskapsseminarium om små modulära reaktorer (SMR). Det handlade om vilken roll sådana energilösningar kan ha i framtiden i relation till industrin. Seminariet hölls den 26 november med cirka 50 deltagare på plats i Jernkontorets lokaler. Vid seminariet presenterades aktuell forskning, olika affärskoncept och legala samt politiska aspekter.



Jernkontorets och SIS möte i ISO TC 17 SC21. Foto: Otto Björnberg.

Forskning och utbildning

Forskningsverksamhet

Svenska forskningsprogram

Metalliska material

Det strategiska innovationsprogrammet (SIP) Metalliska material, som startade 2013, är på väg mot sitt slut. Vid 2024 års början pågick fortfarande drygt 50 av de totalt 265 projekt som startats inom programmet. Av dessa avslutades ett drygt 20-tal under 2024, medan 31 projekt fortfarande pågår under 2025.

2024 års programkonferens, som traditionsenligt hölls i mars, slog nytt deltagarrekorde med 267 anmällda. Konferensen kommer att anordnas även under 2025 och 2026.

Sedan 2013 har 265 projekt startats, med en total omslutning på 1,395 miljarder kronor, varav 710 miljoner kommer från finansörerna och resten från medverkande företag och andra organisationer. Totalt har 411 organisationer medverkat i programmet, på totalt 615 arbetsställen.

Swedish Metals & Minerals

Uppföljaren till de strategiska innovationsprogrammen kallas *Impact Innovation*. Ansökningstiden för att få ett program inom Impact Innovation gick ut den 19 oktober 2023, och den 29 februari 2024 kunde de finansierande myndigheterna (Energimyndigheten, Formas och Vinnova) meddela att programförslaget *Swedish Metals & Minerals* blivit beviljat.

Program inom Impact Innovation ska arbeta för att uppfylla en mission. Swedish Metals & Minerals mission är att säkerställa en hållbar och motståndskraftig försörjning av mineral och metaller.

Bakom Swedish Metals & Minerals står initiativtagarna till Metalliska material, det vill säga Jernkontoret, Svenskt Aluminium och Svenska Gjuteriföreningen, tillsammans med aktörerna bakom gruvindustrins motsvarande program *Swedish Mining Innovation*, vilka utgörs av gruvornas branschorganisation Svemin tillsammans med Luleå tekniska universitet (LTU) och dess bolag LTU Business. Ytterligare parter är Örebro universitet och Sustainable Steel Region. Jernkontoret är största part och koordinator.

Beviljandet den 29 februari innebär att Swedish Metals & Minerals redan den 1 mars kunde öppna ett programkontor med fem års finansiering från Energimyndigheten. Den totala budgeten för de åtta parterna över de fem åren är 96 miljoner kronor, varav hälften från Energimyndigheten och hälften från parterna själva.

Senare under året fastslogs Swedish Metals & Minerals insatsbudget för perioden 2024–2028 till totalt 559 miljoner kronor. Under hösten 2024 genomförde programmet tre mindre utlysningar för genomförbarhetsstudier och kortare projekt, och sammanlagt

73 projekt med ett totalt stöd på 67 miljoner kronor kunde beviljas. Under 2025 planeras en stor och två mindre utlysningar med ett sammantaget stöd på 160 miljoner kronor.

Avsikten är att programmen inom Impact Innovation ska vara tioåriga, med en utvärdering halvvägs. Givet att Swedish Metals & Minerals klarar utvärderingen kommer alltså programmet att pågå till 2033.

Swedish Metals & Minerals

impact innovation

Europeisk stålforskning

Kol- och stålforskningsfonden

Med stöd av den europeiska kol- och stålforskningsfonden (RFCS) deltar Sverige med fyra projekt som startade i juli 2024. Totalt 21 projekt kunde beviljas inom en totalbudget på 29 miljoner euro. I processerna kring forskningsfonden deltar Jernkontoret i *Steel Advisory Group* (SAG) och är rådgivande till representanter från näringsdepartementet i EU-kommissionens *Coal and Steel Committee* (COSCO), som beslutar om fördelningen av forskningsmedel inom RFCS.

Jernkontoret deltar i ett antal europeiska arbetsgrupper och medverkar i deras påverkansarbete i forskningsfrågor. Bland dessa kan nämnas *European Steel Technology Platform* (ESTEP) där Jernkontoret överlämnat ordföranderollen i *Steering Group* under året och tagit över ordföranderollen i *Board of Directors*. Även Swerim, Luleå tekniska universitet och Kungliga Tekniska högskolan (KTH) är medlemmar i ESTEP. Jernkontoret deltar också aktivt i *Eurofers Research Committee* och innehar ordförandeskapet i Eurofers grupp *Refocus*, som hanterar RFCS-frågor. Sverige är representerat i tre av de fem tekniska kommittéer för stål (TGA) som har till uppgift att följa och granska pågående RFCS-projekt.

Clean Steel Partnership

Clean Steel Partnership – Low Carbon Steelmaking har stålspecifika utlysningar inom ramen för forskningsprogrammet *Horizon Europe* samt specialutlysningar finansierade av RFCS. Den totala budgeten är i snitt 100 miljoner euro per år. Jernkontoret är representerat i *Partnership Board* och i *Implementation Group*. Åtta projekt beviljades inom Horizon Europe-utlysningarna under 2024, varav tre med svenskt deltagande. I den andra dedikerade RFCS-utlysningen för pilot- och



demonstrationsprojekt beviljades fem projekt, varav två med svenskt deltagande.

Övriga europeiska forskningsaktiviteter

Sverige finns representerat i de europeiska organisationerna SPIRE (Sustainable Process Industry through Resource and Energy Efficiency), Process4planet, EMIRI (Energy Materials Industrial Research Initiative), EFFRA (European Factories of the Future Research Association), EIT Raw Materials och ECH2A (European Clean Hydrogen Alliance) och blev medlem i IAM-I (Innovative Advanced Materials Initiative Association). Svenska aktörer har dessutom varit framgångsrika med ansökningar till den europeiska *Innovationsfonden*.

Jernkontorets teknikområden

Den gemensamma forskningen är organiserad inom Jernkontorets teknikområden (TO). Vid inledningen av 2024 fanns 15 aktiva teknikområden.

Styrelsen för respektive teknikområde har till uppgift att inom forskningsområdet besluta om den gemensamma forskningens omfattning, program, finansiering

och forskningsuppgifter. Styrelsen bevakar även företagens intressen vad gäller forskning och utveckling vid universitet och högskolor.

Målet med verksamheten inom teknikområdena är att stärka den nordiska stålindustrins konkurrenskraft inom respektive teknikområde genom att verka för att uppnådda forskningsresultat används inom industrin.

Ett teknikområde initierar, planerar, söker finansiering till och driver projekt eller hela forskningsprogram via samordnade kontakter med industri, forskare och anslagsgivare. Teknikområdet främjar industriella kontakter och specialistkunskaper inom industrin genom att bilda projektkommittéer samt genom styrelsen. På dagordningen för ett teknikområde finns också teknikbevakning samt uppföljning av den gemensamma forskningen. Möten arrangeras i allmänhet två till tre gånger per år på Jernkontoret, hos medlemsföretagen eller digitalt.

Jernkontorets Annaler sammanfattar forskningsverksamheten

Under 2024 uppdaterades formatet hos Jernkontorets tidskrift Jernkontorets Annaler. Framöver kommer tidskriften att utgöra en årlig sammanfattning av Jernkontorets forskningsverksamhet. Nedan presenteras en kort översikt av teknikområdenas arbete under 2024, medan en mer detaljerad redogörelse återfinns i *Jernkontorets Annaler*. Se sidan 27 för mer information.

Jernkontorets teknikområden (2024-12-31)

Teknikområde (TO)	Ordförande	Forskningschef
TO 23 Metallurgi	Olle Sundqvist, Alleima AB, Sandviken	Christer Ryman
TO 24 Gjutning och stelning	Ewa S Persson, Uddeholms AB, Hagfors	Christer Ryman
TO 31 Band och plåt	Cecilia Lille, Outokumpu Stainless, Avesta	Rachel Pettersson
TO 32 Stång och profil	Jan-Erik Samuelsson, Erasteel Kloster, Långshyttan	Rachel Pettersson
TO 33 Tråd	Joachim Törnfeldt, Hjulbro Steel AB, Linköping	Rachel Pettersson
TO 34 Rör	David Eidhagen, Alleima AB, Sandviken	Rachel Pettersson
TO 41 Stålutveckling och applikationer	Thomas Müller, SSAB Europe, Borlänge	Rachel Pettersson
TO 43 Rostfria stål	Martin Östlund, Alleima AB, Sandviken	Rachel Pettersson
TO 44 Oförstörande provning och mätteknik	Anders Björk, Ovako Sweden AB, Hällefors	Jonas Gurell
TO 45 Analytisk kemi	Helena Ekström, SSAB Europe, Borlänge	Jonas Gurell
TO 51 Energi- och ugnsteknik	Jan-Erik Sundström, Alleima AB, Sandviken	Helena Malmqvist
TO 55 Restprodukter	Björn Haase, Höganäs Sweden, Höganäs	Christer Ryman
TO 60 Digitalisering	Anders Ulfvin, Alleima AB, Sandviken	Helena Malmqvist
TO 80 Pulvermetallurgi	Henrik Karlsson, Volvo Group Trucks Technology, Göteborg	Bo Larsson
TO 86 Hållbarhetskompassen	Gert Nilson, Jernkontoret, Stockholm	Kristian Skånberg

Metallurgisk forskning

TO 23, Metallurgi

TO 23 handhar frågor som rör teknikutveckling inom hela järn- och ståltillverkningsområdet, från reduktions-teknik och smältning, via olika raffineringssteg i konvertrar och skänkar, till en produkt som är klar för gjutning. Såväl processtekniska som stålqualitetshöjande verksamheter prioriteras, liksom olika projekt med fokus på hållbarhet och kompetensutveckling. Alla aspekter av ståltillverkningsområdet behandlas inom teknikområdet, inklusive användning av artificiell intelligens (AI) och maskininlärningsmetoder för att utveckla stålverkstekniken.

Eftersom TO 23:s verksamhet är så omfattande bedrivs den inom fyra separata forskningsblock:

- 23010, *Primärmetallurgi*: Koksverk, reduktionsmetallurgi och masugnsteknik, förbehandling av råjärn och ljusbågsugnsteknik.
- 23030, *Konvertermetallurgi*: LD-, AOD- och CLU-konvertrar.
- 23040, *Sekundärmetallurgi*: Skänkmetallurgi inklusive vakuummetallurgi.
- 23080, *Eldfast teknik*: Alla stålverkstillämpningar.

TO 23 är Jernkontorets största teknikområde med 20 medlemsföretag. Alla medlemsföretagen deltar i minst två forskningsblock. Arbetet leds av en styrelse bestående av en ordförande för hela teknikområdet, de fyra ordförandena i forskningsblocken samt Jernkontorets forskningschef. Dessutom medverkar normalt adjungerade forskningsutförare från Kungliga Tekniska högskolan, Luleå tekniska universitet och Swerim AB.

TO 23 var under året delaktigt i tre forskningsprojekt inom forskningsprogrammet *Metalliska material*. Dessutom deltar teknikområdet i ett projekt finansierat via forskningsprogrammet *Processindustriell IT och Automation*, PiiA.

TO 24, Gjutning och stelning

TO 24 har 14 medlemsföretag och arbetar med gemensam forskningsverksamhet inom områdena sträng- och götgjutning, omsmältning – ESR och VAR – och allmän stelningforsknin. Forskningsinstitutet Swerim AB samt lärosätena KTH och Jönköping University är representerade i styrelsen via adjungerade medlemmar.

Teknikområdet deltog under 2024 i tre forskningsprojekt inom forskningsprogrammet *Metalliska material*. I projekten medverkar teknikområdets styrelse som styrgrupp.

TO 80, Pulvermetallurgi

TO 80 har som uppgift att tillvarata de nordiska företagens intressen inom pulverteknikområdet. I teknikområdet ingår åtta medlemsföretag, som representerar olika tekniker inom tillverkning och användning av pulvermetallurgiska produkter, såsom atomisering, hetisostatpressning (HIP), sintring och additiv tillverkning (AM). I teknikområdets styrelse ingår även adjungerade medlemmar från KTH, Chalmers tekniska högskola, Swerim och Svenska institutet för standarder, SIS.

Inom forskningsprogrammet *Metalliska material* har en förstudie, Digitalisering av atomisering av metallpulver, avslutats under 2024.

Bearbetnings- och materialteknisk forskning

TO 31, Band och plåt

TO 31 omfattar både varm- och kallvalsningsprocesser för framställning av produkterna band eller plåt, ofta benämnda "platta produkter". Processen börjar med uppvärmning av stålämnen, följt av varmvalsning med upprepade tjockleksreduktioner, både reversibelt och kontinuerligt, till band eller plåtar. Produkterna vattenkyls i en påföljande kylsträcka eller härδας. Interaktionen mellan värmningen, valsningen och kylningen skapar produktens slutliga yttre och inre egenskaper. En del av produkterna kallvalsas och glödgas, och i samtliga fall sker sedan färdigställning, till exempel klippning till formatplåt. Stålprodukterna finns i en mängd applikationer och används vanligen till bilar, lastbilar, tyngre transportfordon, fartyg, lyftkranar, byggnader, vitvaror, husgeråd med mera.

TO 31 har sex medlemsföretag.

TO 31 fungerade som styrgrupp för forskningsprojekten *FINBEAM2* och *UTREST*. Under 2024 drev TO 31 även fyra egenfinansierade förstudier.

TO 32, Stång och profil

Verksamheten för TO 32 omfattar varmvalsningsprocessen fram till produkterna tråd, stång och profil, ofta benämnda "långa produkter". Processen fram till stång- eller profilprodukter börjar med värmning av stålämnen i ugnar och fortsätter med varmvalsning av dessa stålämnen. Upprepade areareduktioner sker där man först valsar reversibelt och sedan kontinuerligt genom passager mellan spårade valsar i ett antal valspar till dess att tråd, stänger eller profiler har formats. Produkterna kyls i en påföljande svalbädd och sedan sker färdigställning, såsom riktning och svarvning. Vid interaktionen mellan värmningen, valsningen och kylningen skapas produktens slutliga yttre och inre egenskaper. Valsverken är långa och uppdelade i förpar, mellanpar och färdigsträcka. Produkterna används ofta som konstruktionselement i byggnader, broar, fartyg och olika fordon.

TO 32 har fem medlemsföretag.

TO 32 drev under året två projekt inom forskningsprogrammet *Metalliska material*, ett om detektion och klassificering av ytfel och ett om simulering av valsningsprocessen. Två nya projekt beviljades under 2024 inom programmet *Swedish Metals & Minerals*.

TO 33, Tråd

Verksamheten för TO 33 omfattar tråddragningsprocessen fram till färdiga trådprodukter. Processen börjar konventionellt med oxidbetning av tråddämnen som levererats från trådvalsverk och fortsätter med kalldragning av tråden till färdig dimension. Detta sker via upprepade areareduktioner och kontinuerligt genom passager mellan dragskivor, vilka är sammansatta till dragblock. Vid dragning av tunnare tråd glödgas och betas tråden innan förnyad kalldragning sker.

Trådprodukter kan till exempel vara kullagertråd,

fjädertråd, svetstråd, häftklammertråd, värmetråd, tråd till borr och kirurgisk suturtråd.

TO 33 har sex medlemsföretag.

TO 33 driver projektet WOLS inom forskningsprogrammet *Metalliska material*. Ett nytt projekt om intelligent verktygskyllning för tråddragning beviljades inom programmet *Swedish Metals & Minerals*.

TO 34, Rör

Verksamheten för TO 34 omfattar tillverkning av rörämnen och rör. Det finns två huvudtyper av rörprodukter, svetsade rör och sömlösa rör. Svetsade rör tillverkas genom att stålband kupas till rör och kanterna svetsas ihop. Sömlösa rör kan valsas fram från stångämnen eller extruderas via ett hålrat stångämne. Rör av klena dimensioner bearbetas vidare genom dragning eller stegvalsning. Stålrör används till exempel i applikationer inom process-, gas- och oljeindustrin samt vid höga temperaturer och i korrosiva miljöer.

TO 34 har två medlemsföretag.

TO 34 driver ett forskningsprojekt inom forskningsprogrammet *Metalliska material* om dimensionsändring i samband med riktning av rör, som också delfinansieras av teknikområdet.

TO 41, Stålutveckling och applikationer

Syftet med TO 41 är att samverka inom områden där gemensamma möjligheter finns att förbättra materialets egenskaper. Frågeställningarna utgår huvudsakligen från stålkundens perspektiv. Teknikområdet fungerar som kontaktgrupp och initierar projekt. Identifierade samverkans- och forskningsområden är mikrostruktur och defekters inverkan på egenskaper, materialmodellering, verktyg för legeringsutveckling samt erfarenhetsutbyte rörande materialfrågor och materialprovning.

TO 41 har sju medlemsföretag.

TO 41 fungerade som styrgrupp för nio projekt som bedrevs inom forskningsprogrammet *Metalliska material*. Ett nytt projekt, *Mot digitaliseringen av materialval genom AI och fysikalisk modellering*, beviljades inom programmet *Swedish Metals & Minerals*.

TO 43, Rostfria stål

TO 43 har till uppgift att stärka den nordiska stålindustrins konkurrenskraft inom området rostfria stål. Detta gör man genom att initiera och driva gemensamma forskningsprojekt samt genom att verka för att de uppnådda forskningsresultaten används inom industrin.

TO 43 har två medlemsföretag.

TO 43 har fungerat som styrgrupp för sju projekt om rostfria stål inom forskningsprogrammet *Metalliska material*. Ett nytt projekt om design av utskiljningshärdning för nästa generations uthålliga nickelbaserade superlegeringar beviljades inom programmet *Swedish Metals & Minerals*.

TO 44, Oförstörande provning och mätteknik

TO 44:s verksamhet är inriktad mot utveckling av metoder och teknik för oförstörande bestämning av materialegenskaper. Arbetet syftar även till att utveckla metoderna från att vara slutkontrollerande till att bli processtyrande och processinformerande.

Teknikområdet har sex medlemsföretag samt ett antal adjungerade medlemmar.

Certifiering och examinering av personal inom oförstörande provning

Verksamhet inom utbildning, examinering och certifiering av personal för stålindustrin inom oförstörande provning bedrivs inom bolaget CSM NDT Certification AB, som tidigare har ägts gemensamt av Element Materials Technology AB (80 procent) och Jernkontoret (20 procent). Företaget har utbildningslokaler i Karlskoga och är ett komplett utbildningscenter för flertalet metoder inom oförstörande provning.

Jernkontoret sålde under 2024 sin ägarandel i utbildningsföretaget CSM NDT Certification AB. Detta föranleddes av att majoritetsägaren önskade sälja bolaget i sin helhet och affären kommer att slutföras under 2025. TO 44 har arbetat i dialog med köparen för att kunna ha ett fortsatt inflytande på verksamheten även efter försäljningen. Detta i syfte att säkerställa en verksamhet som är väl anpassad efter stålindustrins behov även framöver.

TO 45, Analytisk kemi

Verksamheten bedrivs sedan 1992 inom *Ledningsgrupp analytisk kemi*, som består av 15 medlemsföretag tillhörande Jernkontorets TO 45, Swerim AB:s forskningskonsortium *Processövervakning* och den tekniska kommittén *122 Kemiska analysmetoder* för metaller inom Svenska institutet för standarder, SIS. Det praktiska arbetet bedrivs inom följande expertkommittéer:

- *Expertkommitté 1, Allmän analysteknik*
- *Expertkommitté 2, Kemisk analys vid metallurgiska processer*
- *Expertkommitté 3, Standardisering av kemiska analysmetoder*
- *Expertkommitté 4, Processkemisk analys*

Tillverkning av referensmaterial

Tillverkningen av certifierade referensmaterial startade 1938 i Jernkontorets regi tillsammans med Metallografiska Institutet (nuvarande Swerim AB) som fick i uppdrag att ansvara för tillverkning, försäljning och distribution. Sedan 2020 har företaget Oy Narema AB, med säte i finska Närpes, övertagit verksamheten från Swerim. Företaget drivs av Michael Granfors, som tidigare ansvarade för referensmaterialverksamheten på Swerim.

Medlemsföretagen i TO 45 deltar via den nordiska arbetsgruppen för referensmaterial (NCRM-WG) aktivt i materialframtagning, analysarbete och certifiering. Referensmaterialen är strategiskt viktiga för den nischade nordiska stålindustrin, och ett aktivt deltagande ger unika möjligheter att påverka vilka referensmaterial som ska produceras. Den nordiska arbetsgruppen samarbetar med och träffar regelbundet ett europeiskt nätverk för referensmaterialframställning samt det brittiska företaget Bureau of Analysed Samples.

NCRM-WG certifierade under 2024 ett nytt referensmaterial, JK 56 rostfritt fjäderstål, och inledde arbetet med ytterligare ett, JK 58 anrikad järnmalm. Parallellt med detta pågår analysarbete med ett antal framtida referensmaterial som ännu inte är certifierade. Gruppen arrangerade under året även ett internationellt möte

på Jernkontoret med deltagare från Sverige, Tyskland, Österrike och Frankrike. Slutligen sökte och beviljades NCRM-WG finansiering från Hugo Carlssons stiftelse för utveckling av ny mjukvara för certifieringsanalys och provningsjämförelse. Detta arbete inleddes 2024 och fortsätter under 2025.

Expertkommittén Mekanisk provning (45800)

Provning av produkttegenskaper i form av till exempel drag- och slagprovning förekommer hos de flesta ståltillverkare. Expertkommittén Mekanisk provning samlar tio medlemsföretag och dess syfte är att fungera som nätverk för provningslaboratorier inom nordisk stål- och metallindustri. Nätverket ska fungera som forum för att diskutera frågor av gemensamt intresse i syfte att stärka provningsverksamheterna hos medlemsföretagen. Exempel på detta är gemensamma insatser för att utveckla metoder för provberedning och provning samt att utveckla och påverka standarder av betydelse för industrin. Utbyte av erfarenheter när det gäller arbetsformer, provningsmetoder och provningsutrustning samt provningsjämförelser är exempel på uppgifter för expertkommittén. Sedan lång tid har expertkommittén ett gott samarbete med standardiseringsverksamheten som bedrivs av SIS/TK 123 Mekanisk provning.

Energi- och ugnsteknisk forskning

TO 51, Energi- och ugnsteknik

TO 51 har en verksamhet som är inriktad på att stärka värmningen av stål på ett sätt som ökar energieffektiviteten, förbättrar kvaliteten och öppnar möjligheter för att införa biobaserade bränslen.

Teknikområdet fungerar som en kanal för informations-spridning om relaterade forskningsprojekt inom teknikområdets nätverk. En annan viktig, stående uppgift är upprätthållandet av en kompetenslista för industrin.

TO 51 har tolv medlemsföretag.

På uppdrag av TO 51 har Swerim påbörjat en studie om strålningsförstärkande ugnbeläggningar. Swerim driver dessutom ett antal nya EU-projekt med stort intresse för TO51.

Restprodukter

TO 55, Restprodukter

TO 55 verkar för att egenskaperna hos olika restprodukter, och då framför allt olika industrimineral som vid sidan av stål produceras i stålindustrins tillverkningsprocesser, på bästa sätt ska kunna nyttiggöras i olika applikationer. Därför har teknikområdet en bred forsknings- och utvecklingsagenda som säkerställer att så mycket samhällsnytta som möjligt levereras vid varje givet tillfälle.

Teknikområdet initierar och driver FoU-projekt via akademi och institut, men också genom bruksforskning. Dessutom arbetar teknikområdet med att koppla ihop forskningsinsatser med insatser inom miljölagstiftningen. Utformning och tillämpning av lagstiftning och andra regelverk är avgörande för framgång vid användning av restprodukter.

TO 55 har under året fått en ny medlem och därmed ötokats till tolv medlemsföretag.

TO 55 följer och stöttar olika former av applikations- och produktutveckling inom restproduktområdet. Några exempel på intressanta utvecklingsområden är användning av slaggar för vattenreningsändamål, som bärande eller dränerande konstruktionsmaterial och som fyllmedel i till exempel asfalt eller betong.

Digitalisering

TO 60, Digitalisering

TO 60 har till syfte att sprida och samla kunskap kring digitaliseringens fördelar och möjligheter inom avgränsade områden som bedömts som särskilt prioriterade för svensk metallindustri. Digitalisering medför viktiga verktyg och omställningar som är av intresse för samtliga teknikområden. TO 60 utgör därför en naturlig kärna för tekniköverskridande samarbeten där även övriga forskningschefer på Jernkontoret deltar för att fånga upp synergier och samla upp kunskap och frågeställningar.

TO 60 har elva medlemsföretag.

TO 60 har under året arbetat mycket aktivt med att lyfta frågeställningar av intresse för medlemsföretagen och arrangerade därför ett antal seminarier under året.

Hållbar samhällsutveckling

TO 86, Hållbarhetskompassen

Under 2024 har Jernkontorets senast etablerade teknikområde – TO 86, Hållbarhetskompassen – arbetat sitt andra helår. Bakgrunden till TO 86 och verktyget Hållbarhetskompassen är ett treårigt större forskningsprojekt, *Agenda 2030 Compass*, inom *Metalliska material* där bland andra Stockholm Environment Institute (SEI) och Massachusetts Institute of Technology (MIT) i Boston deltog.

Den vetenskapliga grunden för Hållbarhetskompassen är forskningsrön om hur FN:s 17 hållbarhetsmål kan påverka varandra sinsemellan och att detta kan variera beroende på var i världen en tänkt förändring – till exempel en produktansering, en investering eller en policyåtgärd – genomförs. Genom att använda Hållbarhetskompassen kan olika aktörer ta hjälp av dess systemperspektiv för att söka lösningar som gynnar både dem själva och samhället i stort, vilket därmed indirekt gynnar dem själva än mer.

Teknikområdet har än så länge ett medlemsföretag – Höganäs – utöver de forskningspartners som gemensamt valt att fortsätta forskningsarbetet med Hållbarhetskompassen inom ramen för teknikområdet.

Sustainable Steel Region

Den ideella förening till stöd för stålindustrins utveckling i Bergslagen som bildades strax före årsskiftet 2020–2021, *Sustainable Steel Region* (SSR), har under 2024 blivit en del av konsortiet bakom och programkontoret för Impact Innovation-programmet *Swedish Metals & Minerals*. Dessutom utsågs SSR:s vd Maria Swartling till direktör för hela programmet, och SSR utför arbete motsvarande drygt en heltid för programkontoret. Därmed har SSR intagit en central roll i stålindustrins utveckling under de kommande åren.

Sedan 2023 är SSR värd för ett Vinnova-finansierat projekt som undersöker vilka möjligheter som finns

att 3D-printa reservdelar till industriella maskiner och annan utrustning. Projektet har en total budget på 50 miljoner kronor och nio partnerföretag.

Dessutom har SSR fortsatt att utveckla stålindustrins doktorandnätverk, inte minst genom att knyta kontakter med utländska doktorander inom områden som är relevanta för svensk stålindustri.

Stålakademin

Stålakademin, som är ett initiativ från Jernkontoret, är en plattform för erfarenhetsutbyte, informations-spridning och kunskapsdelning mellan stålindustrin och den akademiska världen. Stålakademin är till för dem som i sin yrkesroll har en gemensam beröringspunkt inom dessa miljöer, till exempel adjungerade professorer, industridoktorander, exjobbare och personer inom näringslivet som även medverkar i referensgrupper och styrelser vid olika lärosäten. Under 2024 har Stålakademin nätverk för doktorander utgjort fokus för Stålakademin. Nätverket har bjudits in till flera riktade webinarier och events såsom Swerims mingelkväll och större möten såsom Powder Meet och Metalliska materials programkonferens. Under 2024 har diskussioner om att bredda nätverket inletts.

Läs mer om dessa nätverk och aktiviteter på www.stalakademin.se.

Arrangerade sammankomster

TO-seminarier

Under året har en serie webbsända entimmesseminarier, så kallade TO-seminarier, med ett eller två föredrag per tillfälle, arrangerats i samverkan mellan samtliga teknikområden inom Jernkontoret. Totalt hölls under 2024 tio TO-seminarier på temana *pulvermetallurgi, tillgång till vätgas, vätgaslagring, onlinemätningar, syngas, programmet Metals & Minerals, mekanisk provning, bandproduktion, CO2-lagring/användning* och *smältsaltelektrolys*.

Deltagarantalet varierade mellan 20 och 50 personer. Fler seminarier i samma format planeras för 2025.

Metalliska materials programkonferens

Det strategiska innovationsprogrammet *Metalliska material* genomförde sin årliga programkonferens den 13–14 mars på konferensanläggningen Skogshem & Wijk på Lidingö utanför Stockholm. Den första dagen bestod som vanligt av plenarföredrag, vilka även sändes direkt via webben. Bland annat presenterades det nya programmet *Swedish Metals & Minerals* och vilka forskningsbehov detta avser att möta. Därutöver diskuterades sådant som metallindustrins forskningsläge när det gäller AI och hur det svenska försvaret ser på sitt framtida materialbehov. Efter konferensdagens slut bjöd Metalliska material de närvarande deltagarna på middag, den här gången även med underhållning.

Den andra dagen bestod av projektpresentationer av Metalliska materials forskningsprojekt. Cirka 75 pågående och nyligen avslutade projekt presenterades.

Totalt deltog 250 personer på plats, varav 170 deltog båda dagarna. Därutöver såg ett drygt hundratal personer första dagens livesändning från konferensen.



Maria Swartling utsågs till vd för det nya forskningsprogrammet *Swedish Metals & Minerals*. Foto: Magnus Stenberg.

Andra möten

Den 29 maj arrangerade Jernkontoret och Swerim ett seminarium om framställning och användning av biokol på Jernkontoret i Stockholm. Seminariet riktade sig till företag som samverkar i respektive organisations forskningsnätverk och lockade ett 40-tal deltagare från den svenska metall- och stålindustrin. Programmet var utformat för att ge olika aktörer, både från Sverige och flera andra europeiska länder, möjligheter att dela gemensamma forskningsresultat och insikter inom området.

Den 27 september arrangerade Swerim och Jernkontoret gemensamt *Recycling Day 2024*. Det webbsända halvdagsseminariet med sex olika presentationer följdes av 100 personer och leddes av representanter för Jernkontoret och Swerim.

Två seminarier hölls inom initiativet *MetalBeams* för att främja användning av synkrotronröntgen och neutronkällor inom metallindustrin. Vid seminariet den 13 mars, i samband med *Metalliska materials* programkonferens på Lidingö, var industriella pilotstudier i fokus. 22 deltagare var med på plats och 30 deltog digitalt.

Ett seminarium den 21–22 oktober, som hölls på MAX IV-laboratoriet i Lund, fokuserade på in-situ-spridning och inkluderade mätningar i laboratoriets DanMAX-strålrör. Här deltog 42 personer på plats och 30 deltog digitalt i seminariedelen.

Den sjätte upplagan av *Swedish Hydrogen Seminar* hölls den 17 oktober i hybridformat och hade 25 deltagare på plats och 60 som deltog digitalt. Mötet arrangerades av forskningsprojektet *HyToolbox* och Jernkontorets TO 41, *Stålutveckling och applikationer*. Föredragshållare från Sandia National Laboratories i

USA och University of Calgary var specialinbjudna.

Jernkontoret anordnade tillsammans med Swerim och KTH ett webbseminarium den 24 april för att uppmärksamma *Corrosion Awareness Day*. Presentationer hölls av Swerim, RISE, Institut de la Corrosion, Kungliga Tekniska högskolan, Chalmers, Jönköping University, Uppsala universitet, Danmarks Tekniske Universitet, Outokumpu och Sweco. 140 personer deltog i seminariet, som hölls i digitalt format.



Foto: Pia Nordlander.

Utbildning och rekrytering

Bergsskolan

Trots att Bergsskolan etablerat sig som den enda yrkeshögskola i Sverige vars studenter är kvalificerade för akademiska studier på masternivå har Bergsskolan svårt att erhålla utbildningsplatser från Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH).

Redan 2022 avslogs stödet för den treåriga utbildningen inom metall- och verkstadsteknik, och till terminsstarten 2024 avslogs även stödet till den tvååriga teknikerutbildningen inom Berg- och anläggningsindustri. Det ledde till att många sökande fick avslag eftersom de inte klarade de betydligt högre antagningskraven till det treåriga ingenjörsprogrammet, men åtta studenter antogs till det treåriga programmet. Med 16 antagna till den tvååriga teknikerutbildningen inom Metall- och verkstadsindustri fick Bergsskolan totalt 24 nya studenter.

Det låga antalet nya studenter utgör givetvis en ekonomisk utmaning, men med besparingar – och lägre kostnader med bara två program – har skolan ändå en budget i balans för 2024–2025.

Rekryteringsaktiviteter

Järnkoll

Jernkontorets satsning *Järnkoll* har till syfte att öka ungas intresse för järn- och stålindustrin. Järnkoll vänder sig till elever i andra och tredje årskurserna på de naturvetenskapliga och tekniska programmen vid ett tjugotal gymnasieskolor, så kallade partnerskolor. Tio sådana partnerskolor finns i närheten av industrin, övriga ligger i Stockholmsområdet.

Målet med Järnkoll är att eleverna ska uppfatta järn- och stålindustrin som en intressant framtida arbetsgivare. Ambitionen är att bygga långsiktiga relationer med både skolor och elever och att industrin ska vara närvarande och tillgänglig under en stor del av studietiden.

Partnerskolorna besöks av Jernkontorets processledare för Järnkoll och av unga ingenjörer en till två gånger per termin. De arrangerar då temadagar, speciallektioner, företagspresentationer och företags- och högskolebesök samt lämnar studietips och underlag till projektarbeten och erbjuder mentorskap.

I Järnkoll ingår utöver besök på partnerskolor också medverkan i andra evenemang som riktar sig mot gymnasieelever. Under våren 2024 deltog Järnkoll på KTH:s utbildningsspecifika inspirationsdag för civilingenjörsprogrammet i materialdesign den 7 mars samt på *Kemidagen* på LTU den 22 februari. Båda dagarna syftar till att inspirera gymnasieelever att välja respektive civilingenjörsprogram.

Under hösten deltog Järnkoll på yrkes- och utbildningsmässan SACO-mässan i Stockholm, samt de landsomfattande evenemangen *Sci-fest* och *Forskar-Fredag*, vilka syftar till att väcka intresse hos unga för vetenskap och forskning.

Andra teknologaktiviteter

Vid sidan av Järnkoll arrangerar Jernkontoret flera aktiviteter för teknologer, ofta i nära samarbete med studentsektionerna på relevanta materialutbildningar.

Under 2024 var det premiär för en stor studentaktivitet vid Hindersmässan i Örebro, där också Jernkontoret medverkade. I ett format inspirerat av Jernkontorets branschkvällar deltog drygt 100 teknologer som fick träffa en rad gruv- och stålföretag.

Den 21 februari arrangerade Jernkontoret en pub på och tillsammans med KTH:s Bergssektion för att på ett avslappnat och inspirerande sätt prata om yrkeslivet efter studierna. Under kvällen fick studenterna träffa flera alumner som berättade om sina respektive yrkesresor.

Den 14 och 21 oktober, under höstens tentaperiod, bjöds teknologerna på KTH till Jernkontoret där de erbjöds tillgång till studievänliga lokaler och gratis fika. Tillfällena var mycket välbesökta och uppskattade.

Under hösten inleddes även ett samarbete med Bergsskolans studentstyrelse som syftar till att stärka relationerna mellan Bergsskolans studenter och stålindustrin. Det första mötet hölls den 5 november.

Branschkväll

2024 års *Branschkväll* på Jernkontoret ägde rum den 16 september. Då kom representanter från sju gruv- och stålföretag till Jernkontoret för att möta ett sjuttioal studenter. Studenterna kom från *Material-design* på KTH och *Teknisk fysik med materialvetenskap* på Uppsala universitet. Dessutom deltog en handfull doktorander och nyutexaminerade ingenjörer.

Efter en lättare måltid delades studenterna in i grupper som fick gå en "snitslad bana" mellan de sju företagens stationer. Vid stationerna diskuterades allt från möjligheten till sommarjobb och examensarbete till fasta anställningar. Kvällen var uppskattad och fick mycket bra betyg både av studenterna och de företagsrepresentanter som medverkade.

Studentkampanjen

Studentkampanjen är Jernkontorets verktyg för att locka gymnasieelever att söka materialtekniska, processtekniska och metallurgiska högskoleprogram.

Medan tidigare års kampanjer har fokuserat på annonsering och aktiviteter under våren, inför ansökan till högskolan som stänger i mitten av april, utsträcktes kampanjen under 2024 till ett helårsprojekt. Liksom tidigare år drevs kampanjen främst i sociala medier och via webbplatsen www.pluggastal.se, med tillägg av enstaka tidningsbilagor för att nå målgruppen "föräldrar". Kampanjen innehöll en blandning av informativa inlägg blandat med olika frågesporter och tävlingar.

Syftet var att stärka kännedomen om utbildningsmöjligheter på de materialtekniska och metallurgiska programmen vid KTH, Bergsskolan, Malmö universitet, Luleå tekniska högskola och Uppsala universitet.

En annan viktig förändring var att ett samarbete initierades med en kommunikationsbyrå. Det ledde till att nya målgrupper kunde identifieras och bearbetas, vilket i sin tur gjorde att studentkampanjen fick ett större genomslag.

Under våren publicerades filmer som visade hur det är att studera till ingenjör inom materialdesign, inlägg med anledningar att välja utbildningarna och intervjuer med studenter. Hösten ägnades åt att skapa innehåll som berättade om Järnkoll, dess syfte och verksamhet, samt att engagera fler följare.

Totalt publicerades i genomsnitt två inlägg i veckan, vilket höll kampanjen aktiv och relevant hela året.



Representanter från sju företag och ett sjuttioal studenter deltog i årets *Branschkväll* på Jernkontoret, ett uppskattat evenemang. Foto: Gustav Ingvar Henschen.

Antal antagna vid utbildningar som stöds av Jernkontoret

Utbildning	Antagna			Inskrivna			Meritpoäng		
	2024	2023	2022	2024	2023	2022	2024	2023	2022
KTH Materialdesign	73	63	55	73	63	55	17,6	17,7	17,9
LTU Hållbar processteknik	8	11	11	8	11	11	-	-	-
LTU Internationell materialteknik	5	8	6	5	8	6	-	-	-
Bergsskolan ingenjör metall	-	-	4	-	-	0	-	-	-
Bergsskolan tekniker metall	16	21	17	16	20	10	-	-	-

Rekryteringsresultat

Den ökning av antagningen till civilingenjörsprogrammet *Materialdesign* vid KTH som inleddes hösten 2023 fortsatte under 2024. 73 elever antogs och skrevs in, vilket kan jämföras med 63 år 2023 och 55 år 2022. Den sist antagna hade 17,6 meritpoäng, vilket var aningen lägre än de två närmast föregående åren, en rimlig utveckling med tanke på att fler antogs.

Civilingenjörsutbildningen *Hållbar process- och kemiteknik* vid Luleå tekniska universitet (LTU) antog åtta nya studenter och *Internationell materialteknik* antog fem. Den senare utbildningen ges av ett europeiskt konsortium, vilket gör att studenterna kommer från och läser på olika platser i Europa under utbildningen. LTU besöks av ett fyrtiotal studenter varje år, vilket innebär att ungefär hälften av dem som slutför utbildningen genomför en del av utbildningen i Luleå. Masterprogrammet i materialteknik, AMASE, antog sex kandidater.

Det nya kandidatprogrammet *Hållbar mineralutvinning* antog också åtta studenter.

Högskoleingenjörsprogrammet *Metall- och verkstadsteknik* vid Bergsskolan i Filipstad har, som nämnts ovan, stängt och kunde inte anta elever hösten 2024. Däremot kunde 16 elever antas till det tvååriga programmet med samma inriktning.

Kompetensförsörjningsrådet

Kompetensförsörjning har blivit en alltmer angelägen fråga för stålindustrin de senaste åren. I slutet av 2023 inrättade Jernkontoret därför ett kompetensförsörjningsråd, dit representanter för företagets HR-avdelningar bjöds in. Det nya rådet träffades för första gången den 15 februari 2024. Ett syfte med rådet är att göra Jernkontorets arbete med kompetensförsörjning mer känt på företagen, men framför allt ska rådet bidra till att Jernkontoret gör rätt prioriteringar inom det stora och svårnavigerade område som kompetensförsörjning utgör. Under året har kompetensförsörjningsrådet till exempel prioriterat bland industrins föreslagna insatser i *Gruv- och stålindustrins kompetensfärdplan 2022*. De prioriterade insatserna kommer att vägleda Jernkontorets arbete med *utbildning och rekrytering* under 2025.

Det nya rådet kompletterar de existerande råden för kommunikation respektive forskning och utbildning, vilka också hanterar vissa aspekter av kompetensförsörjning.

Under 2024 arrangerades totalt fem möten med kompetensförsörjningsrådet. I februari och maj hölls fysiska möten på Jernkontoret. Resterande möten i oktober och december hölls digitalt.

Basindustrins dag 2024 inställd

Den tolfte upplagan av Basindustrins dag var tänkt att äga rum lunch-till-lunch den 22–23 oktober i Hässleholm och därmed bli den andra att genomföras utanför Stockholm. Intresset visade sig dock vara lågt, varför arrangörerna valde att ställa in evenemanget.

Under 2025 kommer Basindustrins dag, som anordnas gemensamt av Jernkontoret, Svemin, Skogsindustrierna och Industriarbetsgivarna åter att förläggas till Stockholm.

Kommunikation och marknadsföring

Vision 2050

Jernkontorets kommunikation är starkt kopplad till järn- och stålindustrins gemensamma vision för 2050 – *Stål formar en bättre framtid*. Visionen, som fastslogs 2013, visar att järn- och stålindustrin vill bli en ännu starkare aktör i omställningen till det hållbara samhället och ta ett större ansvar för människa och miljö. Med visionen följer tre åtaganden från järn- och stålindustrin:

- Vi leder teknikutvecklingen

Vår forskning och innovation revolutionerar framtidens samhällen.

- Vi utvecklar människor

Vårt engagemang stimulerar oss att utveckla kreativa samhällslösningar i global samverkan.

- Vi skapar miljönytta

Vår forskning och innovation revolutionerar framtidens samhällen.

Visionen och dess åtaganden är vägledande för de kommunikationsaktiviteter som Jernkontoret genomför för att profilera järn- och stålindustrin och stärka bilden av en modern och framtidsinriktad industri som skapar samhällsnytta och tar miljöansvar.

Organisation

Den 1 oktober förstärktes kommunikationsavdelningens presskompetens då Fredrik Björkenvall började som presskommunikatör. Fredrik har delvis ersatt Anna Thorell, som gick ner i tid till 40 procent av en heltid från den 1 november.

Kommunikationsrådet

I Jernkontorets kommunikationsråd deltar kommunikationschefer och kommunikatörer från järn- och stålföretagen. Arbetet leds av Jernkontorets kommunikationsdirektör. Rådet verkar bland annat för samarbete och ett ömsesidigt informationsutbyte mellan Jernkontoret och företagen och samverkar vid gemensamma aktiviteter och händelser.

Under 2024 arrangerades totalt fem möten med kommunikationsrådet. I mars, juni och september hölls digitala möten. I oktober träffades kommunikationsrådet i Torshälla, där Outokumpu stod värd för ett mycket uppskattat besök med möte och verkssvisning. I samband med *Ståldagen 2024* i december hölls ytterligare ett fysiskt möte i Stockholm.

Vid kommunikationsrådets möten informerar Jernkontoret bland annat om kommande kommunikationsaktiviteter och lobbyinsatser, samlar inspel och bollar idéer med kommunikatörerna. Mötena nyttjas också till kunskapsdelning och kunskapshöjning,

både med Jernkontorets egna experter och externt inbjudna föreläsare. Till kommunikationsrådets möten under 2024 bjöds externa föreläsare in för att tala om bland annat trender inom sociala medier och om kriskommunikation. Jernkontorets energiexpert Pär Hermerén deltog också vid ett av rådets möten för att tala om energipolitik.

Kampanjer och rapporter

Ståldialog EU-special

Under våren lades stort fokus i Jernkontorets kommunikation på att uppmärksamma industrifrågorna på EU-nivå i samband med valet till Europaparlamentet. Som en del i detta släpptes ett antal specialavsnitt i intervjuerien Ståldialog där partiernas kandidater till Europaparlamentet bjöds in att delta. Kandidaterna fick berätta om hur de avsåg verka för en konkurrenskraftig europeisk industri om de skulle väljas in i Europaparlamentet, och vilka frågor som de såg som viktigast för industrin. Medverkade gjorde Centerpartiets Emma Wiesner, Miljöpartiets Isabella Lövin, Liberalernas Karin Karlsbro, Kristdemokraternas Ella Kardemark, Socialdemokraternas Sofie Eriksson och Sverigedemokraternas Beatrice Timgren.



Bildmontage: Jernkontoret.

40 över 40-listan och Årets Fe

För att uppmärksamma kvinnor och vikten av erfarenhet i yrkeslivet instiftades listan *40 över 40* och utmärkelsen *Årets Fe* under 2022. Till listan nomineras kvinnor över 40 i gruv- och stålindustrin som gjort särskilda insatser i eller för dessa branscher under sin karriär. Till *Årets Fe*, som refererar till grundämnet järn (Fe) i det periodiska systemet, utnämns en person som enligt en utsedd jury förtjänar att uppmärksammas särskilt.

2024 blev det tredje året som *40 över 40*-listan publicerades och *Årets Fe* utsågs. Det blev också



Årets Fe 2024 Lotta Jakobsson, SSAB, tillsammans med juryns representant Åse Juhlin, LKAB. Foto: Gustaf Andersson.

första gången som utmärkelserna gick till en kvinna från stålindustrin. Efter två inledande vinnare från gruvindustrin fick Lotta Jakobsson, Director of Luleå Transformation på SSAB, ta emot utmärkelserna.

Listan 40 över 40 och utnämningen Årets Fe är ett samarbete mellan nätverken *Metallkvinnor* och *Women in Mining Sweden*, branschorganisationerna Jernkontoret och Svemin samt arbetsgivarorganisationen Industriarbetsgivarna.

Rapport: Hållbarhet, innovation och konkurrenskraft

I juni släppte Jernkontoret rapporten *"Hållbarhet, innovation & konkurrenskraft – hur svensk järn- och stålindustri tar ledningen i en tid av omställning, investeringar och stark efterfrågan på lågutsläppsstål"*. Rapporten innehöll både intervjuer från ett antal stålföretag och deras kunder. Syftet var att bredda bilden av järn- och stålindustrin och skapa en rapport som både Jernkontoret och företag kan använda i sina kontakter med beslutsfattare.

Sociala medier, webb och annan publicitet

På Jernkontorets webbplats och i sociala medier har fokus fortsatt legat på nyheter som lyfter järn- och stålindustrins prioriterade politiska frågor, vilka är kompetens-

försörjning, tillgång till fossilfri el, effektiva tillståndsproucesser och EU-frågor med bäring på järn- och stålindustrin. Järn- och stålindustrins gemensamma vision har synliggjorts, bland annat genom att stålföretagens aktiviteter och nyheter har delats. Därtill har kommunikationen lyft fram vikten av en konkurrenskraftig svensk industri, företagets satsningar på fossilfri stålproduktion och hur järn- och stålindustrins omställning hjälper andra branscher i deras omställningsarbete.

Nyhetspublicering

För Jernkontorets kommunikationsavdelning är målet om medial synlighet och ökad kännedom om det svenska stålet och dess industri alltid prioriterat. Publicering av egna nyhetsartiklar på webbplatsen och utskick av pressmeddelanden sker i syfte att synliggöra allt från järn- och stålindustrins ståndpunkter och uppmaningar till produkter, innovationer och samarbeten, men också händelser och satsningar som sker på Jernkontoret och hos företagen. Under 2024 publicerade Jernkontoret 119 nyhetsartiklar på sin webbplats www.jernkontoret.se, inklusive pressmeddelanden, webbnyheter, debattartiklar och remissvar, vilket var en lägre nivå än under 2023, då antalet var 156. Anledningen till detta var ett delvis skiftat fokus till att utveckla formaten för publiceringar i sociala medier. Antalet publicerade pressmeddelanden, 36 stycken, var dock i paritet med 2022 (37) och 2023 (35).



Sociala medier och jernkontoret.se

Jernkontorets webbplats, www.jernkontoret.se, är ett viktigt nav i organisationens kommunikation, dit trafik drivs från övriga kanaler såsom Jernkontorets sociala medier och nyhetsbrev. Den nuvarande webbplatsen lanserades 2015 och har kontinuerligt vidareutvecklats utifrån de behov som Jernkontorets verksamhet har uttryckt, och inte minst för att tillhandahålla information som efterfrågas av externa besökare.

Efter att det konstaterats att den nuvarande webbplatsens nått sina tekniska begränsningar och inte längre kan möta de behov och önskemål som finns, genomfördes under hösten 2023 en förstudie med kartläggning av vilken struktur och vilka tekniska funktioner som en ny webbplats skulle behöva. Avsikten var att under 2024 påbörja arbetet med den nya webbplatsen, men på grund av en beslutad rekrytering på kommunikationsavdelningen sköts webbprojektet upp till 2025 så att avdelningen skulle vara fulltalig under projektet. Arbetet med att upphandla en leverantör för att ta fram den nya webbplatsen påbörjades under det sista kvartalet 2024.

Kommunikationsavdelningen arbetar ständigt med att öka räckvidden i sociala medier samt med att via sociala medier driva trafik till de webbsidor med pressmeddelanden, nyheter och remissvar som återfinns under rubriken *Nytt från Jernkontoret*. Sektionen *Publicerat*, där dessa sidor ligger, är den mest besökta på webbplatsen och en stor del av trafiken dit kommer från Jernkontorets konton i sociala medier. Utöver nyhetssidorna drevs under året också trafik till publikationer som släppts under året, exempelvis Jernkontorets EU-manifest och rapporten "Hållbarhet, innovation & konkurrenskraft – hur svensk järn- och stålindustri tar ledningen i en tid av omställning, investeringar och stark efterfrågan på lågutsläppsstål".

Under 2024 skiftade fokus delvis från att driva trafik till webbplatsen till att öka räckvidden i sociala medier. Detta innebär att sociala medier-inläggs utformning och annonsering optimeras för att läsas av fler personer framför att generera vidareklick till webbplatsen. Bakgrunden till detta skifte är att webbplatsens tekniska begränsningar ger lägre utväxling för den trafik som drivs dit, jämfört med att budskapen förmedlas direkt i sociala medier.

Under 2024 hade Jernkontorets nyhetssidor 46 400 sidvisningar, en minskning med 13 procent jämfört med 2023, medan räckvidden i sociala medier ökade. Jernkontoret använder främst plattformarna Facebook och LinkedIn grundat på en bedömning av vad som bäst når de utvalda målgrupperna. Det är också från dessa plattformar som nästan all trafik till webbplatsen från sociala medier kommer. Facebook dominerar fortfarande när det gäller att driva trafik till webbplatsen, men trafiken från LinkedIn ökade i andel från cirka en tredjedel de senaste åren till omkring 40 procent 2024.

Inläggen i sociala medier fortsatte liksom föregående år att baseras på nyheter på Jernkontorets webbplats och Jernkontorets publikationer varvat med evenemangstips och ett mer lättsamt innehåll. Under året utvecklades formaten till att i högre grad än tidigare inkludera filmer och bilder som tagits fram

specifikt för sociala medier. Denna typ av innehåll är mer tidskrävande att producera men ger god spridning då det premieras av plattformarnas algoritmer.

Jernkontorets Facebook-sida hade vid årets slut 4 600 följare, en ökning med 4,5 procent jämfört med 2023. LinkedIn-sidan hade vid samma tid drygt 5 200 följare, vilket är en ökning med drygt 15 procent från föregående år. På Facebook nåddes totalt närmare 376 000 unika personer av innehåll från Jernkontoret, en ökning med drygt 50 procent. Motsvarande siffra på LinkedIn var 266 000 unika personer, vilket är mer än en fördubbling jämfört med år 2023 (122 000).

Mediekvalitet och -räckvidd

På uppdrag av Jernkontoret mäter medieanalys-företaget Retriever hur Jernkontoret når ut i svensk media. Publicitet om Jernkontoret registrerades under 2024 i 348 artiklar. Jämfört med 2023 (391 artiklar) är detta en minskning med 11 procent. Jernkontorets talespersoner syntes i samma utsträckning som föregående år, i 53 procent av artiklarna. Andelen pressmeddelanden som genererade artiklar var något lägre än föregående år, 42 procent för 2024 jämfört med 45 procent 2023. Fackpressen stod även detta år för störst andel av publiciteten.

Även om antalet artiklar minskade något ökade den totala räckvidden svagt, från 17,1 miljoner 2023 till 17,2 miljoner 2024. Effekten, som fångar upp den sannolika räckvidden genom att multiplicera den möjliga räckvidden med publicitetens kvalitet, minskade dock från 2,4 miljoner 2023 till 2,0 miljoner 2024.

Den samlade mediekvaliteten (visibility score) minskade från 23 procent 2023 till 21 procent 2024. Kvalitetsmättet, som baseras på hur framträdande analysobjektet är och tonaliteten i publiciteten, är ett viktigt mått på sannolikheten för att läsaren ska minnas Jernkontoret efter läsningen.

Externt nyhetsbrev

Jernkontorets nyhetsbrev riktar sig till personer som arbetar inom politik, myndigheter, akademi, opinion eller annan viktig verksamhet för svensk omställning och konkurrenskraft. Nyhetsbrevet samlar på ett överskådligt sätt det viktigaste som händer inom svensk järn- och stålindustri. Innehållet baseras på de nyheter och pressmeddelanden som Jernkontoret publicerar, med särskilt fokus på sådant som berör politiska frågor.

Under 2024 skickades fyra nyhetsbrev ut och vid årets utgång hade nyhetsbrevet omkring 3 000 registrerade prenumeranter. Att teckna en prenumeration är kostnadsfritt och detta kan göras på Jernkontorets webbplats, se www.jernkontoret.se/nyhetsbrev.

Nytt format för Jernkontorets Annaler

Tidskriften *Jernkontorets Annaler* grundades 1817 och är idag en av världens äldsta facktidningar med obruten publicering. Jernkontoret har under många år haft ett samarbete med branschtidningen *Bergsmannen*, som inneburit att Jernkontorets Annaler har varit en inlag i *Bergsmannen*. Vid årsskiftet 2023/2024 avslutade Jernkontoret samarbetet med *Bergsmannen* för att

återgå till en egen utgivning av annalerna.

Under 2024 genomfördes ett arbete som involverade flera av Jernkontorets avdelningar och gick ut på att utveckla ett nytt format för Jernkontorets Annaler. I stället för att mer allmänt sammanfatta Jernkontorets verksamhet, vilket varit tidskriftens fokus under senare år, kom arbetsgruppen fram till att ge ut ett nytt format årligen som sammanfattar forskningsverksamheten inom teknikområdena och det bergshistoriska utskottet. I december publicerade Jernkontoret för första gången tidskriften i det uppdaterade formatet, med en summering av 2023 års forskningsverksamhet. Framtida utgåvor kommer att publiceras på våren och sammanfatta föregående års forskningsverksamhet. Det nya formatet för Jernkontorets Annaler innebär att forskningsverksamheten kommer att beskrivas mer kortfattat i Berättelse till brucksocieteten, med en mer utvecklad beskrivning i annalerna.

Publikationen Ståläret

I samband med den årliga Hindersmässan i Örebro, som arrangeras av kamratföreningen Bergshandteringens vänner (BHV), publicerar Jernkontoret traditionellt en sammanställning av året som gått. BHV:s sammankomst ägde rum den 26–27 januari och i anslutning till detta publicerade och spred Jernkontoret *Ståläret 2023*. Publikationen sammanfattar de viktigaste händelserna inom järn- och stålindustrin och stålmarknadens utveckling under föregående år. Den omfattar även företagets egna beskrivningar av investeringar och andra satsningar. Som ett komplement publicerades även en diagrambilaga med nära 50 diagram.

Internkommunikation

En viktig kanal för Jernkontorets internkommunikation är veckobrevet *Jernsläppet*, som skickas ut varje måndag. I brevet beskrivs bland annat kommande aktiviteter på kontoret, personalnyheter, externa nyheter och en tillbakablick över synlighet och aktiviteter från veckan som gått. *Jernsläppet* har en god intern räckvidd med en öppningsfrekvens som snittar på nästan 90 procent.

Den interna kommunikationen kompletteras med avdelningsmöten och månatliga informationsfrukostar för Jernkontorets samtliga medarbetare, utöver det dagliga informationsflödet mellan medarbetare och chefer.

Möten, konferenser och nätverksträffar

Jernkontoret i Almedalen

Jernkontoret medverkade som vanligt under *Almedalsveckan 2024* med såväl experter från Jernkontoret som ett antal representanter från järn- och stålindustrins företag på plats i Visby.

Jernkontoret stod som arrangör för ett seminarium med rubriken "Hållbarhet, innovation, efterfrågan – hur bidrar stålindustrins omställning till konkurrenskraften?" med representanter från industrin på scenen: Nicolai Schaaf, hållbarhetschef på Kanthal, Christina Friborg,



Douglas Thor, förbundsordförande för MUF, Stefan Sarmes, förbundsordförande för KDU, Caroline von Seth, förbundsordförande för CUF och Lisa Nåbo, förbundsordförande för SSU, deltog på scenen under Almedalens hårdaste mingel. Bild: Rickard Kilström.

hållbarhetschef på SSAB och Niklas Wass, President för Business Line Stainless Europe på Outokumpu samt Marie Barrling, hållbarhets- och kommunikationschef på Mellansvenska Handelskammaren. Därefter följde en politisk paneldiskussion där riksdagsledamöterna Elisabeth Thand Ringqvist (C) och Ida Drougge (M) medverkade.

Jernkontoret arrangerade också flertalet aktiviteter i samarbete med andra aktörer. Tillsammans med Skogsindustrierna och Byggmaterialindustrierna hölls ett öppet rundabordsamtal om kvotplikt och cirkulär ekonomi. Basindustrins energisamarbete SKGS, där Jernkontoret är del, arrangerade ett seminarium om industrins elanvändning och konkurrenskraft som bland annat inkluderade en politisk paneldiskussion med riksdagsledamöterna Fredrik Olofsson (S), Tobias Andersson (SD) och Camilla Brodin (KD). Även innovationsprogrammet *Swedish Metals & Minerals* synliggjordes i Visby, inom ramen för Impact Innovations arrangemang på plats.

Liksom tidigare år arrangerade Jernkontoret tillsammans med Svemin och Industrierbetsgivarna *Almedalens hårdaste mingel* i Näringslivets trädgård mitt i Visby. Årets mingel lockade omkring 1 000 besökare, vilket var nytt rekord. Likt tidigare år bjöds de politiska ungdomsförbunden upp på scenen för ett lättsamt och roligt politiskt samtal om gruv- och stålindustrins framtid.

Ståldagen

Den 3 december 2024 arrangerades *Ståldagen*, järn- och stålindustrins branschdag som samlar företrädare för politik, näringsliv, akademi och civilsamhälle. För första gången genomfördes evenemanget i Centralposthuset på Vasagatan i Stockholm. Anledningen till lokalbytet var att kunna öka antalet deltagare till omkring 200, från 160–180 tidigare år – detta eftersom intresset för att delta varit stort tidigare år och många inte fått plats. Hela programmet livesändes och spelades in och vid årets slut hade inspelningen av *Ståldagen* nått närmare 500 visningar.



EU-minister Jessica Rosencrantz var huvudtalare på Ståldagen 2024. Bild: Pia Nordlander, BildN.

Temat för Ståldagen 2024 var "beredskap för framtiden", ett tema som inte bara fångade in aspekter av beredskap kopplade till ett oroligt omvärldsläge, utan också beredskap för att möta utmaningar som kompetensförsörjning, omställning och digitalisering. Moderator för dagen var Jernkontorets public affairs-direktör Kristian Ljungblad, som fick mycket goda omdömen i den utvärdering som gjordes bland deltagarna.

Huvudtalare under dagen var EU-minister Jessica Rosencrantz, men även andra politiska företrädare deltog i programmet. Europaparlamentariker Sofie Eriksson (S) samtalade med Katarina Areskoug, före detta chef för EU-kommissionen i Sverige, om förväntningar på den kommande mandatperioden i Bryssel. Riksdagsledamöterna Mats Green (M), Isak From (S), Katarina Luhr (MP) och Eric Palmqvist (SD) diskuterade förutsättningarna för en konkurrenskraftig industri. Även stålföretagen var representerade på scenen, bland annat genom Christina Friborg, hållbarhetsdirektör på SSAB, Henrik Ager, vd för Höganäs och Jonas Osberg, Vice President Group Offering & Key Accounts på Ovako, som talade om järn- och stålindustrins omställning och utmaningar, samt SSAB:s Johnny Sjöström, som introducerade sig i sin nya roll som vd för bolaget.

Andra deltagare på scenen var Pär Malmberg, regeringens utredare om näringslivets försörjningsberedskap, Anna Wibom, programchef på Teknikföretagen, och Patrik Strömer, näringspolitisk expert på Livsmedelsföretagen, som samtalade om olika aspekter av försörjningsberedskap.

Utvärderingen visade att Ståldagen 2024 var mycket uppskattad både när det gällde program och genomförande och hela 94 procent av deltagarna angav att de absolut skulle rekommendera Ståldagen till en kollega.

Riksdagens gruv-, stål- och mineralnätverk

Jernkontoret bistår tillsammans med Svemin Riksdagens gruv-, stål- och mineralnätverk. I nätverket återfinns ledamöter från riksdagens samtliga partier som alla sitter i näringsutskottet, men nätverkets aktiviteter är även

öppna för övriga intresserade riksdagsledamöter.

Nätverkets första arrangemang under 2024 var ett seminarium i februari om satsningarna på fossilfri stålproduktion. Representanter för LKAB, SSAB och H2 Green Steel (som senare under året bytte namn till Stegra) deltog och presenterade status för sina respektive projekt. Seminariet var välbesökt och gav de närvarande ledamöterna tid att ställa frågor till de tre deltagande företagen.

Under hösten arrangerade gruv-, stål- och mineralnätverket, tillsammans med Svenskt Näringsliv, en studieresa till Sandviken med syftet att ge deltagarna en bättre förståelse för industrin och behovet av kompetensförsörjning i bruksortsmiljö. Resan, där tioalet riksdagsledamöter och politiska tjänstemän deltog, inkluderade besök hos Alleima, Sandvik Rock Tools och Göranssonsska Skolan.

Metallkvinnor

Nätverket *Metallkvinnor* hette tidigare *Hera-N* och bildades 2012 på initiativ av Ida Borgh på Kungliga Tekniska högskolan. Nätverket samlade kvinnor och icke-binära personer som jobbade inom industri eller akademi eller på forskningsinstitut vars verksamhet relaterar till IF Metalls avtalsområde, vilket bland annat omfattade metall-, fordons- och verkstadsindustrin. Nätverkets syfte var att vara en mötesplats för medlemmarna i dessa verksamheter och att verka för mer jämställda arbetsplatser.

Sedan 2014 har nätverket haft sin hemvist på Jernkontoret. Under 2017 nystartades nätverket i syfte att bredda verksamheten så att den kunde omfatta fler och skapa ett nytt engagemang för nätverket. Efter pandemin har Metallkvinnor haft en mycket begränsad verksamhet och insatserna har varit begränsade till 40 över 40-listan och utmärkelsen Årets Fe. På grund av ett begränsat engagemang för nätverket från nätverkets målgrupp beslutade man under 2024 att lägga nätverket på is. 40 över 40-listan och Årets Fe drivs dock vidare av Jernkontoret tillsammans med Svemin, Industriarbetsgivarna och nätverket Women in Mining.

2024 var första helåret för den nya avdelningen för public affairs. Arbetet utgår från tre huvudsakliga områden: kunskapsdelning, lobbying och opinionsbildning. Alla med det övergripande syftet att öka Jernkontorets närvaro och påverkan inom politiken och därigenom se till att Jernkontorets ståndpunkter får ett större genomslag.

EU-manifest och Europaval

Året har till stor del präglats av arbete med prioriteringar och påverkan inför den nya mandatperioden i EU. I början av året färdigställdes ett EU-manifest för järn- och stålindustrin som sedan använts för möten och samtal med olika delar av EU-kommissionen, Europaparlamentet och relevanta svenska beslutsfattare.

I samband med lanseringen av EU-manifestet arrangerades en debatt om EU:s framtida klimat- och energipolitik där Europaparlamentskandidater från olika partier diskuterade för industrin viktiga frågor. Omkring 100 deltagare följde debatten på plats i Stora salen på Jernkontoret och ungefär lika många tog del av den digitala sändningen. Debatten hölls mellan Isabella Lövin (MP), Emma Wiesner (C) och Beatrice Timgren (SD). Samtliga deltagare är nu invalda Europaparlamentariker. Debatten arrangerades tillsammans med energiföretaget Fortum.

I oktober arrangerade Jernkontoret ett lunchseminarium i Europaparlamentet i Strasbourg tillsammans med Metallinjalostajat, Jernkontorets finländska systerorganisation. Deltagande företag var SSAB och Alfa Laval. Det blev ett lyckat och välbesökt arrangemang med nio deltagande Europaparlamentariker från Sverige, Finland och Litauen, samt ett antal medarbetare till Europaparlamentarikerna. På kvällen ordnades en middag för medarbetare i Europaparlament från Sverige och Finland, där ungefär 20 personer deltog. Både lunch och middag blev bra tillfällen för att knyta kontakter och diskutera den nordiska stålindustrins utmaningar.

Arbete med EU:s Clean Industrial Deal

Efter Europaparlamentsvalet tog Jernkontoret fram ett positionspapper kring EU:s kommande initiativ för en mer konkurrenskraftig industri, den så kallade *Clean Industrial Deal*. Papperet skrevs i samverkan med företagen i public affairs-rådet och berör områden som klimat, miljö, handel, inre marknad och energi samt vissa horisontella frågor.

Positionspapperet har använts i kontakter med beslutsfattare i Sverige och EU. Bland annat hölls ett rundabordsamtal på plats på Jernkontoret med statssekreterare Sara Modig, ansvarig för näringspolitik hos Ebba Busch. Deltog gjorde flera olika industriföretag med verksamhet i Sverige.

Jernkontorets public affairs-råd har även genomfört en gemensam resa till Bryssel för möten med olika delar av EU-kommissionen, Europaparlamentet och den svenska EU-representationen. Med på resan fanns representanter för SSAB, Alleima, Boliden, Höganäs, Outokumpu och Suzuki Garphyttan.

Dialog med regering och riksdag

Under året har Jernkontoret fört en aktiv dialog med riksdagens och regeringens representanter i såväl sakfrågor som övergripande frågor. Aktiviteter inom riksdagens gruv-, stål- och mineralnätverk beskrivs på sidan 29.

Basindustrins branchorganisationer Jernkontoret, Svemin och Skogsindustrierna arrangerade ett välbesökt mingel i mars på Jernkontoret. På minglet deltog relevanta personer från både riksdagen och Regeringskansliet.

I juni genomfördes ett gemensamt möte med statsråden Ebba Busch och Romina Pourmokhtari för att diskutera stålindustrins omställning och konkurrenskraft med rapporten "Hållbarhet, innovation & konkurrenskraft" som bas. Läs mer om rapporten på sidan 26.

Samarbete mellan industriorganisationer

Jernkontoret har fortsatt sitt arbete inom Industrirådet, där en arbetsgrupp tagit fram en ståndpunktspromemoria om vad en svensk industristrategi bör innehålla. Denna promemoria har förmedlats till regeringen genom bland annat expertsamtal och industrisamtal, där representanter från stålindustrin deltagit och bidragit med sina perspektiv. Ett annat viktigt initiativ har varit framtagandet av ett gemensamt EU-manifest för industrin, som syftar till att lyfta fram gemensamma industrifrågor inför Europaparlamentsvalet och den kommande mandatperioden.

Under hösten deltog Jernkontoret också i planeringen av Industrirådets samtal med Regeringskansliet, där geopolitiska frågor och deras påverkan på svensk



Debatt mellan Isabella Lövin (MP), Emma Wiesner (C) och Beatrice Timgren (SD) på Jernkontoret. Foto: Jernkontoret.



Representanter för Jernkontoret tillsammans med Romina Pourmokhtari och Ebba Busch. Foto: Jernkontoret.



industri diskuterades. Jernkontorets public affairs-direktör Kristian Ljungblad fick även förtroendet att leda expertsamtalet som moderator. Temat för dagen var "Sveriges navigering i det geopolitiska landskapet". Inbjudna deltagare från olika delar av svensk industri fick ge sina perspektiv på hur omvärldsläget påverkar företagen och vad som krävs för att bedriva konkurrenskraftig verksamhet i Sverige.

Beredskap

Jernkontoret har under 2024 inlett ett engagemang i beredskapsfrågor. Beredskap har under lång tid varit ett område som inte har bevakats aktivt, men med anledning av det förändrade omvärldsläget, som i sin tur påverkat samhället i riktning mot ett utvecklat totalförsvar, har detta bedömts som angeläget. Arbetet kommer att fortskrida och utvecklas under 2025.

Under 2024 har resurser lagts på att öka kompetensen inom området, samt att föra dialog med såväl pågående utredningar som myndigheter med uppdrag inom området. Här kan särskilt nämnas utredningen N 2022:08 om näringslivets försörjningsberedskap, Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) uppdrag avseende försörjningsberedskap och Tillväxtverkets uppdrag om information i samband med produktionsomställning.

Jernkontoret har deltagit vid möten och lämnat skriftliga svar i relation till i första hand dessa utredningar och uppdrag. Information till medlemsföretagen har givits dels i samband med vårens möte i Jernkontorets fullmäktige, dels som en återkommande punkt på möten i Jernkontorets public affairs-råd. Det är också i den gruppen som avstämningar i det fortsatta arbetet i huvudsak kommer att ske.

Jernkontoret har även deltagit i Kris- och försvarsgruppen under Svenskt Näringsliv, vilken består av medlemsorganisationer och några icke medlemsorganisationer. Parallellt har Svenskt Näringsliv även startat

en referensgrupp med direkt företagsdeltagande, som även Jernkontorets medlemsföretag kan anmäla sitt intresse för och i ett fall har inlett sitt deltagande i. Syftet med dessa grupper är att öka överhörning och samordning i fråga om näringslivets roll i totalförsvar och beredskap, eftersom det är ett brett arbete där många politiska frågor för närvarande utreds och bearbetas parallellt.

Public affairs-rådet

Jernkontorets public affairs-råd har vuxit under året. Rådet, som nu inkluderar företag som SSAB, Alleima, Boliden, Ovako, Höganäs, Outokumpu, Uddeholm och Suzuki Garphyttan, har skapat en bra plattform för dialog och kunskapsutbyte mellan företagen på public affairs-området. Möten hålls digitalt varje månad. I maj besökte public affairs-rådet Alleima i Sandviken.



Public affairs-rådet hos Alleima. Foto: Jernkontoret.

Bergshistorisk forskning

Bergshistoriska utskottet

Jernkontorets bergshistoriska utskott består av tio ledamöter och utskottet leds av ordförande Olle Wijk. Verksamheten är ett betydelsefullt nätverk för forskare från olika discipliner med intresse för järn- och stålindustrins historia. Under utskottet arbetar en tvärvetenskapligt sammansatt expertkommitté på 21 personer som har som huvuduppgift att följa utvecklingen inom den bergshistoriska forskningen och initiera ny forskning. I expertkommittén ingår även ledamöter från Danmark, Finland och Norge. Bergshistoriska utskottet och expertkommittén sammanträder vardera två gånger per år på Jernkontoret. Genom ett antal kommittéer, nätverk och forskningsprojekt bedriver bergshistoriska utskottet sitt arbete. Tillsammans bildar detta en bred verksamhet som samverkar mellan olika discipliner. Projekten har stor kronologisk räckvidd från förhistoria till nutidshistoria. Forskningen inom projekten inkluderar även olika metoder och typer av källor som experiment, metallurgisk analys, arkeologi, marin arkeologi, inventering och kartläggning, historiska källor, intervjuer och dokumentation.

I utskottets långsiktiga inriktning för verksamheten ingår exempelvis att verka för breda historiska sammanställningar ur ett flervetenskapligt perspektiv och att öka det internationella samarbetet genom att arrangera och delta i internationella konferenser.

Utskottet strävar också efter att öka utgivningen på engelska och publiceringen i internationella tidskrifter. Utskottet arbetar därtill för bevarande och tillgängliggörande av industriminnen och arkiv, både vad gäller äldre fysiska arkiv och dagens digitala arkiv, för att säkra de framtida källorna till bergshistoria.

Pågående bergshistoriska projekt

Atlas över Sveriges bergslag

Det stora projektet *Atlas över Sveriges bergslag* påbörjades 1993 som ett samarbete mellan Jernkontoret, Riksantikvarieämbetet och den regionala kulturmiljövården inom respektive bergslagsområde. Gert Magnusson är ordförande för forskningskommittén och Catarina Karlsson leder projektet. Det övergripande syftet för projektet är att i text- och kartform publicera det arkeologiska materialet kring bergshistoriska lämningar inom de bergslag som har ett medeltida ursprung. Genom att koppla fysiska lämningar till äldre kartor, historiska uppgifter och kvarstående bebyggelse i miljöerna är avsikten att skapa ett grundmaterial för fördjupad forskning och ett underlag för arbetet inom kulturmiljövården. Arbetet bygger till största delen på inventerade arkeologiska lämningar och är uppdelat på 23 bergslagsområden.

Den sista rapporten, bestående av ett ortnamnsregister över de 23 atlasrapporterna, publicerades under hösten. Endast namn förekommande i rapporternas andra del har tagits med, det vill säga redovisningen på by- eller gårdsnivå av lämningar registrerade i fornminnesregistret, byggnadsinventeringar och historiska uppgifter, exklusive lantmäteriakter. Registret omfattar fler än 15 000 namn och är sammanställt av Yngve Axelsson och Kerstin Fernheden.

De 23 rapporterna i projektet har nu sammanfattats och analyserats med ett nationellt perspektiv och publicerats på svenska och engelska under namnet *Atlas över Sveriges bergslag – den centrala utmarken* (*Medieval mining districts in Sweden – The essential Outlands*). Syftet är att presentera och tillgängliggöra materialet både nationellt och internationellt. Finansieringen av den nationella sammanfattningen kommer från flera externa fonder, av vilka de största bidragsgivarna är Vitterhetsakademien, Allan Wetterholms fond och Sancte Örgens Gille.

De två publikationerna, ortnamnsregistret och sammanfattningen, presenterades på ett boksläpp den 15 november 2024 på Jernkontoret, vilket blev slutpunkten för ett projekt som pågått i över 30 år. Boksläppet var mycket lyckat, med över 80 deltagare på plats och intressanta föredrag som presenterade böckerna.

Böckerna kan beställas på Jernkontorets webbplats, www.jernkontoret.se.



Atlas över Sveriges bergslag – den centrala utmarken.
Foto: Fredrik Björkenvall.

Författarna till *Atlas över Sveriges bergslag – den centrala utmarken*

Gert Magnusson

Docent i arkeologi, fornminnesinventerare och ordförande i bergshistoriska expertkommittén. Bildredaktör.

Ing-Marie Pettersson Jensen

Arkeolog, fornminnesinventerare och författare till Atlasprojektets förstudie som skrivit sin avhandling om Norbergs bergslag. Kulturchef i Avesta kommun.

David Damell

Före detta enhetschef på Riksantikvarieämbetets arkeologiska undersökningar och fornminnesinventering. Före detta landsantikvarie i Örebro län och ledande inom det regionala samarbetet för Atlasprojektet.

Lena Berg Nilsson

Arkeolog, kulturmiljökonsult för ArcMontana och gruvspecialist. Kartredaktör och Atlasprojektets GIS-ansvariga.

Thomas Lindkvist

Professor emeritus i historia vid Göteborgs universitet samt ledamot av Kungl. Gustav Adolfs Akademien. Har sedan 2006 varit verksam inom olika projekt vid Jernkontoret för att arbeta med bergslagens äldre historia.

Hans Andersson

Professor emeritus i medeltidsarkeologi vid Lunds universitet samt ledamot av Kungl. Vitterhetsakademien och projektledare för Medeltidsstaden.

Redaktör: Catarina Karlsson

Följande områden har kartlagts och publiceras inom *Atlas över Sveriges bergslag*:

- Norbergs bergslag (1994)
- Tuna bergslag (1995)
- Tabergs bergslag (1996)
- Utö bergslagsområde (1996)
- Skinnskattebergs bergslag (1997)
- Lerbäckens bergslag (1998)
- Lekebergslagen (1999)
- Nedre Bergslagen i Dalarna (1999)
- Östra Silvberget (1999)
- Bispbergs bergslag (2000)
- Västerbergslagen (2000)
- Gästrikeberg (2001)
- Noraskogs bergslag (2001)
- Bergsbruket i Gryts, Gåsinge-Dillnäs och Åkers socknar (2002)
- Dannemora bergsbruksområde (2002)
- Värmlandsberg (2003)
- Linde bergslag (2003)
- Salberget (2003)
- Hällestads bergslag (2005)
- Godegårds bergslag (2010)
- Vånga och Risinge bergslag (2011)
- Åtvids bergslag (2017)
- Kopparbergslagen (2022)
- Ortnamnsregister (2024)

Rapporterna finns att beställa på Jernkontorets webbplats, se www.jernkontoret.se.

Omstrukturering av svensk stålindustri under de senaste 25 åren

Ordförande för projektet *Omstrukturering av svensk stålindustri* under de senaste 25 åren är Clas Ericson, ledamot av bergshistoriska utskottet. Syftet är att dokumentera och analysera strukturomvandlingen inom svensk stålindustri. De samhällsliga och sociala konsekvenserna av denna omstrukturering är omfattande.

Ägaransvaret har i många fall ändrats från att vara lokalt inriktat, med ett stort engagemang för orten, dess framtid och invånare, till att utgöras av ett mer företagsekonomiskt ansvar gentemot ägare, ofta utländska, med höga krav på kapitalavkastning. Denna viktiga transformationsprocess, som skett under de senaste decennierna, har hittills inte varit föremål för någon sammanfattande studie. Arbetet med projektet har fortgått under 2024 med intervjuer och möten med nyckelpersoner som varit verksamma under den berörda tidsperioden. Nu går projektet in i nästa fas, som innebär bokproduktion.

Järnförsök i Nya Lapphyttan

Järnförsök i Nya Lapphyttan är en forskningskommitté som arbetar med järnframställningsförsöken i den rekonstruerade masugnen och blästan i Nya Lapphyttan i Norberg. Kommitténs ordförande är Björn Björck.

Den senare tiden har kommittén fokuserat på ett projekt som undersöker förutsättningarna för den tekniska övergången från blästa till masugn. Hittills har tretton försök genomförts vid masugnen i Nya Lapphyttan, det senaste 2015. Inom projektet har även ett flertal färsknings- och blästexperiment genomförts.

Under 2024 har verksamheten i huvudsak handlat om rapportering av de genomförda experimenten. En rapport i Jernkontorets historiska rapportserie, serie H, planeras till 2025. Rapporten ska redogöra för experimentverksamheten och omfatta resultat av den experimentella arkeologi som genomförts inom ramen för projektet med rekonstruktion av masugn, blästa

och smideshård vid Nya Lapphyttan. Även experiment med rostning av malm och byggande av blästugn inkluderas.

Icke-järnmetaller, malmfyndigheter och metallurgi

Inom projektet *Icke-järnmetaller, malmfyndigheter och metallurgi* pågår flera delprojekt som rör koppar, silver, kobolt och brons. Forskningskommittén med samma namn arbetar aktivt med att försöka attrahera C- och D-studenter i arkeologi och historia för fortsatt forskning kring metallhantering samt att upprätta kontakter mellan forskare och studenter. I november anordnade forskningskommittén ett seminarium om en medeltida guldsmedja i Vadstena på Jernkontoret. Det nya arkeologiska fyndet av guldsmedjan presenterades för första gången och föredragen var mycket uppskattade.

Hållbarhet och miljöpåverkan i ett historiskt perspektiv

I kommittén *Hållbarhet och miljöpåverkan i ett historiskt perspektiv*, som bildades 2020, ingår medlemmar från Jernkontoret, Luleå tekniska universitetet, Karlstads universitet, Stockholms universitet, Uppsala universitet och Umeå universitet. Kommittén verkar för kunskapsuppbyggnad inom olika vetenskaper såsom arkeologi, historia, teknikhistoria, ekologi, vegetationshistoria och metallurgi. Det finns idag ny teknik, nya metoder och nya möjligheter till tvärvetenskaplig samverkan. Forskningsprojektet syftar till att formulera frågor om

hur hållbarhet och miljöpåverkan har hanterats historiskt inom det bergshistoriska ämnesområdet samt att beskriva miljökonsekvenser ur ett långtidsperspektiv. Under maj månad anordnades en internationell workshop kring dessa frågor på Utö, med drygt 20 deltagare från tio olika länder. Workshopen bekostades av Riksbankens jubileumsfond.

Ansvariga för kommittén är Dag Avango, professor vid Luleå tekniska universitet, och Eva Svensson, professor vid Karlstads universitet.

Svenskt järn och Trettioåriga kriget

Med utgångspunkt i det välbevarade järnbruket i Öllösa och lämningar i Grishyttan i Sörmland, fördjupar projektet *Svenskt järn och Trettioåriga kriget* kunskapen om järnproduktionen i Södermanland och i Sverige, relaterat till händelserna i Europa under Trettioåriga kriget. Forskningen utförs i dialog med en internationell referensgrupp och ett internationellt nätverk. Kommitténs ordförande, Georg Haggrén, har under året fortsatt att arbeta med historiska arkiv och planerar en kommande internationell workshop.

Östersjön som järnmarknad – Osmundskeppet, ett handelsskepp från 1500-talet

Under 2024 har samarbetet mellan bergshistoriska utskottet och Statens maritima och transporthistoriska museer (SMTM) fortsatt inom forskningskommittén *Östersjön som järnmarknad – Osmundskeppet*, ett handelsskepp från 1500-talet. I december 2017 påträffades ett skeppsvrak i Stockholms mellersta skärgård. Vraket kallas Osmundskeppet, eftersom det i lasten fanns tunnvis med osmundar men också stångjärn. Forskningssamarbetet skapar en unik möjlighet att undersöka järn, handel och sjöfart ur flera perspektiv.

Under maj 2024 genomfördes en ny omgång med marinarkeologiska undersökningar finansierade av stiftelsen Voice of the Ocean. Målet var att bärga en av osmundtunnorna från vraket. För första gången på flera hundra år gick det att se en hel tunna fylld med osmundar på land i Stockholm. Bärgandet av tunnan blev ett väldokumenterat ögonblick som speglades i många mediekkanaler. Men det är bara början – under kommande år väntar undersökning och analyser av tunnan och dess innehåll.

Läs mer om forskningskommitténs arbete på Jernkontorets webbplats, se www.jernkontoret.se/osmundskeppet.

Nya arkivkommittén

Ordförande för *Nya arkivkommittén* är Anders Nordebring från Riksarkivet. Kommitténs övergripande mål ska vara att verka för att stålbranschens arkiv bevaras för framtiden och hålls tillgängliga för forskning. Målsättningen avser såväl pappersarkiv som digitala arkiv (e-arkiv). En förutsättning för att nå framgång är att höja järn- och stålindustrins medvetenhet om arkivfrågor.



Osmundtunnan på väg upp ur vattnet för första gången.
Foto: Catarina Karlsson.



AiE-deltagarna vid avslutningen av konferensen i Falun. Foto: Kenneth Sundh.

Nya arkivkommittén ska tillhandahålla grundläggande information och hjälp i fråga om hur branschen förhåller sig till arkivfrågor samt fungera som en länk mellan företag och relevanta arkivinstitutioner. Under 2024 har kommittén arbetat med ett pilotprojekt i samarbete med SSAB i Oxelösund, där en kartläggning av arkivmaterial har utförts. Nya arkivkommittén verkar också för kunskapsspridning och utbildning i arkivfrågor.

Läs mer om kommitténs arbete på Jernkontorets webbplats, se www.jernkontoret.se/nya-arkivkommitten.

Bergshistoriska samlingen vid Tekniska museet

Under hösten 2024 inledde Tekniska museet och bergshistoriska utskottet ett nytt projektsamarbete om fördjupad kartläggning och bevarande av *Bergshistoriska samlingen*, som har sitt ursprung i Bergskolan i Falun på 1800-talet. Med hjälp av modern teknik strävar projektet efter att bevara och göra detta historiska arv, med uppemot 3 000 föremål, mer tillgängligt för forskare, studenter och allmänhet. Publicering av information om föremålen kommer att ske på webbplatsen www.digitaltmuseum.se.

Finansiering

Den bergshistoriska forskningen finansieras dels av Jernkontoret, dels med medel från externa fonder. Till detta kommer intäkter från bokförsäljning och konferenser. Personer aktiva inom forskningsverksamheten har huvudsakligen arbetat ideellt eller inom annan forskningsorganisation, men för vissa projekt med externa anslag har lön eller arvode utgått.

Internationell konferens – Archaeometallurgy in Europe 2024 (AiE 2024)

Arkeometallurgi är en specialinriktning av arkeologin där naturvetenskapliga metoder möter humanistiska frågeställningar kring metallernas betydelse för människan. Denna internationella konferens anordnas vart fjärde år och är det viktigaste forumet för vetenskaplig diskussion om tidig metallbearbetning i Europa. Denna gång var Jernkontoret huvudarrangör i samarbete med regionala aktörer som Dalarnas museum, Falu gruva, Länsstyrelsen i Dalarnas län och Världsarvet Falun. Konferensen sponsrades av ett antal aktörer, däribland Allan Wetterholms stiftelse, Kungl. Vitterhetsakademien, Brandförsäkringsverket, Sancte Örjens Gille och Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Konferensen genomfördes 11–14 juni i Falun, och på plats deltog cirka 220 personer från 31 olika länder. Under tre dagar hölls fyra parallella sessioner, 129 muntliga presentationer genomfördes och 49 postrar visades. Dessutom anordnades besök i världsarvet Falu gruva, en busstur i Kopparbergslagen samt en avslutande exkursion där besök i Nya Lapphyttan, Engelsberg, Avesta och Sala ingick. Konferensen var mycket uppskattad av deltagarna.

Ekonomi och administration

Ekonomi

Under 2024 hanterades löpande bokföring och löner i samarbete med View Group (tidigare Viewledger) precis som tidigare år. Generellt fungerar samarbetet väl och följs kontinuerligt upp av en styrgrupp som arbetar med utveckling och förbättringar av både tjänster och system.

Jernkontorets kapitalförvaltning har under 2024 genomgått en större förändring där den tidigare rådgivande förvaltningen, i samarbete med Råd & Dåd Marknadsföring AB samt Handelsbanken, ersatts av en diskretionär förvaltning av Agentia. Under året genomförde Jernkontoret även en uppdatering av sin förvaltningspolicy med något reviderade riktlinjer för de olika tillgångsslagen.

Fastigheten

Under 2024 genomfördes en större inspektion av huset tillsammans med samarbetspartnern Thule varvid en underhållsplan togs fram för att underlätta planering och genomförande av renoveringar och underhåll under kommande år. Under året genomfördes även ett antal renoveringar samt förbättringsarbeten i huset.

Konferenslokalerna på delar av entréplanet genomgick under sommarmånaderna omfattande renoveringar med ny ventilation, elinstallationer och ytskikt. I samband med renoveringen av konferenslokalerna renoverades även samtliga fönster på entréplanet.

I källarplanet renoverades soprummet med nytt transportband, nya ytskikt och elinstallationer. Även omkringliggande lokaler i källarplanet genomgick en renovering med nya elinstallationer, ytskikt och innertak. Pumpgruppen gjordes i ordning med en ny pump och förbättrade rödragningar.

Nya utrymningsskyltar har monterats i hela huset och arbetet med att kontinuerligt underhålla och förbättra säkerheten har fortsatt.

Hyresgästen Dyson sa under året upp sitt hyresavtal från årsskiftet 2024/2025 vilket innebär att Jernkontoret söker nya hyresgäster till hela våningsplan 4. I den del av plan 5 som Dyson hyrt kommer en ny hyresgäst att flytta in under första kvartalet 2025. Utöver detta har inga förändringar skett vad det gäller Jernkontorets hyresgäster.

Som en del i att synliggöra järn- och stålindustrins arbete med ekosystemtjänster har Jernkontoret en bikupa på taket. Bina bidrar till biologisk mångfald i centrala Stockholm. De omkring 50 000 honungs-bina som finns i bikupan producerar cirka 20 kilo honung per säsong. Honungsburkarna används som presentartiklar.

Konferensvåningen

Under 2024 har den nyrenoverade konferensvåningen inretts med nya konferensmöbler och helt ny konferensrumsteknik. Samtliga rum är nu så kallade Teamsrum, men är även fullt utrustade för möten i andra videokonferenssystem.

Konferensvåningen huserade under året inte bara Jernkontorets egna möten utan användes också av Jernkontorets hyresgäster och en lång rad externa företag och organisationer.

Bibliotek och arkiv

Under 2024 har verksamheten vid biblioteket bedrivits med samma inriktning som föregående år. Ämnesområdena som bevakas är handels- och forskningspolitik, statistik, energi, miljö, allmän teknik samt bergshistoria.

Under året har biblioteket inte bara använts av Jernkontorets personal, utan har också anlitats av bruken, Jernkontorets bergshistoriska utskott och dess kommittéer, statliga museer och arkiv, enskilda forskare samt hembygdsföreningar.

Antalet löpande tidskrifter och serier uppgick vid årets slut till 54.

Visning av bibliotekets och arkivets rariteter samt bildsamlingarna har skett för enskilda besökare och grupper, bland annat Rotary Lidingö Milles.

En översiktlig försäkrings- och återanskaffningsvärdering av bibliotekets böcker och tidskrifter har under sommaren utförts av Mats Petersson från Centralantikariatet.

Från och med den 1 oktober 2024 har arkivarie Sara Lodin anställts. Tjänsten är en projektanställning och Sara kommer att stödja arkiv- och biblioteksavdelningen.

Bildsamlingarna och porträttarkivet har som vanligt använts flitigt under året av olika företag, institutioner och förlag, huvudsakligen för att illustrera böcker och tidskrifter.

Internservice

Jernkontoret fortsatte under 2024 samarbetet med Coor för städtjänster och Manpower för internservice, vaktmästeri och konferensresurser.

IT och telefoni

Jernkontoret deltar i Svenskt Näringslivs samverkansgrupp för IT och telefoni. Svenskt Näringslivs nuvarande IT-avtal löper ut våren 2025 och inför detta har en större utvärdering samt en genomgång av potentiella partners skett. Ett beslut om att byta IT-leverantör har tagits och arbetet med detta byte kommer att pågå under större delen av 2025.



Nya medarbetare under 2024 var Fredrik Höeg, Fredrik Björkenvall, Sara Lodin och Matilda Bränström. Foto: Pia Nordlander, BildN.

Personalförändringar

Under våren gick **Håkan Öjebring** i pension efter drygt 15 år på Jernkontoret. Håkan var ekonomiansvarig på Jernkontoret och ansvarade även för administrationen av Jernkontorets stiftelseverksamhet. Håkan Öjebring ersattes av **Fredrik Höeg**, som tillträdde som chef för ekonomi och administration på Jernkontoret den 1 februari, och som då även fick ansvar för administration, IT, fastighet, reception och konferensverksamhet. Fredrik kom senast från en position som ekonomichef på Triumph Motorcycles AB och var dessförinnan ekonomichef på Sophiahemmet. Han har också tio års erfarenhet från stålbranschen med olika ekonomibefattningar inom Åkers AB. Samtidigt tog **Katja Dolinar Valentic** över administrationen av Jernkontorets stiftelseverksamhet och **Rasmus Östlund** administrationen av forskningsekonomin. Catarina Karlsson, tidigare forskningskoordinator för bergshistorisk forskning, fortsätter sitt arbete på Jernkontoret, nu med titeln forskningschef.

Fredrik Björkenvall anställdes som ny presskommunikatör på Jernkontoret och började den 1 oktober 2024. Fredrik är utbildad journalist och kommer närmast från en tjänst på konsultbolaget Heedmark. Dessförinnan arbetade han med kommunikation och pressfrågor på LKAB. Fredrik har delvis ersatt **Anna Thorell**, som gick ner i tid till 40 procent av en heltid den 1 november.

Som en följd av att **Yngve Axelsson**, ansvarig för Jernkontorets bibliotek och arkiv, gått ner i tid och endast arbetar 40 procent, projektanställdes **Sara Lodin** under Q4 2024, och sedan tills vidare från 2025, för att upprätthålla och utveckla Jernkontorets arkiv. Sara är nyutbildad arkivarie från Arkivarie- och kulturarvsprogrammet med inriktning arkeologi på Södertörns högskola, och har även journalistexamen och många års erfarenhet som journalist från bland annat TT Nyhetsbyrån.

Jari Pylkkö, som idag arbetar med IT- och fastighetsfrågor, har under hösten gått ner i tid till 60 procent. Fastighetsfrågorna hanteras därför till största delen av **Lena Johansson**.

Matilda Bränström började under våren som ny konferensvärdinna på Jernkontoret. Matilda är inhyrd från Manpower.

Utmärkelser och utdelade medaljer under året

Medalj präglad över assessorn Pehr Lagerhjelm 1856 delas ut till avgående fullmäktig i Jernkontoret. Pehr Lagerhjelm var assessor i Bergskollegium 1817, ägde Bofors bruk i Karlskoga och erhöll Jernkontorets stora medalj i guld 1817 och 1826. Medaljen över honom präglades "för 50 års nit om jernhandteringen".

Martin Lindqvist, tidigare vd för SSAB och ordförande i Jernkontorets fullmäktige, fick motta medaljen vid sitt sista möte som ordförande i Jernkontorets fullmäktige den 28 november. Han har tidigare, som verkställande direktör för SSAB, också tilldelats Jernkontorets stora medalj i guld för sin avgörande roll i arbetet med att göra svensk stålindustri till en ledande aktör i klimatomställningen.

Fondutskottets redogörelse för år 2024

Till bruks societeten

Fondutskottet får härmed, jämlikt § 20 i Kungl. Maj:ts reglemente för Jernkontoret den 20 december 1929, avgiva redogörelse för sin förvaltning under år 2024.

Kontorsfastigheten, Katthavet nr 1, har ett taxeringsvärde av 235 miljoner kronor och ett bokfört värde av 60,3 miljoner kronor. Det bokförda värdet motsvarar därmed ungefär 25 procent av taxeringsvärdet. Fastigheten är obelånad och försäkrad till fullvärde.

Under året har Jernkontorets strategi för kapitalförvaltning justerats. Den tidigare rådgivande förvaltningen har ersatts av en diskretionär förvaltning av Agentia. I samband med detta har större delen av Jernkontorets värdepappersportfölj omsatts och flyttats över i nya tillgångsslag. Det bokförda värdet av Jernkontorets värdepappersportfölj har under året totalt ökat med 6,4 miljoner kronor. Rensat för uttag till verksamheten som gjorts med sammanlagt 38,9 miljoner kronor så var det totala förvaltningsresultatet en avkastning om 45,3 miljoner kronor.

Vidstående uppställning visar fördelningen av tillgångsslag i Jernkontorets värdepappersportfölj per 31 december 2024 respektive 2023. Bokfört värde är detsamma som marknadsvärde.

<i>Bokfört värde, tusen kronor</i>	<i>2024-12-31</i>	<i>2023-12-31</i>
Banktillgodohavanden	18 676	62 559
Aktier och aktiefonder	262 354	224 233
Räntefonder	100 892	72 434
Övriga räntebärande tillgångar	24 777	41 031
	406 699	400 257

Fondutskottet hänvisar till särskilda redovisningar beträffande nedanstående stiftelser, vilka förvaltas av Jernkontoret, nämligen;

Stiftelsen Prytziska fonden nr 1, Stiftelsen Prytziska fonden nr 2, Stiftelsen De Geerska fonden, Stiftelsen Generalkonsul Axel Ax:son Johnsons forskningsfond, Stiftelsen Överingenjören Gustaf Janssons Jernkontorsfond, Stiftelsen Skandinaviska Malm och Metalls forsknings- och utvecklingsfond, Stiftelsen Wilhelm Ekmans fond för bergshistorisk forskning, Stiftelsen Jonas Kjellbergs och Berndt Wijkanders stipendiefond, Stiftelsen Jonas Kjellbergs och Berndt Wijkanders understödsfond, Stiftelsen Löwensköldska fonden, Stiftelsen Jernkontorsfonden för bergsvetenskaplig forskning samt Stiftelsen Marie Nissers fond för bergshistorisk forskning.

Jernkontorets intäkter och kostnader samt ställning vid årets slut framgår av bilagd resultaträkning samt balansräkning per 31 december 2024.

Fondutskottet föreslår att årets vinst, 16 083 316,63 kronor balanseras i ny räkning.

Fondutskottet hemställer till Bruks societeten att fastställa resultaträkningen och balansräkningen per 31 december 2024.

Stockholm den 25 april 2025

FONDUTSKOTTET

Martin Lindqvist

Göran Björkman

Marcus Hedblom

Annika Roos

Rickard Qvarfort

Förvaltningsberättelse

Allmänt om verksamheten

Den svenska järn- och stålindustrins branschorganisation Jernkontoret grundades 1747 och ägs sedan dess av de svenska järn- och stålföretagen. Jernkontoret är ett offentligrättsligt organ med privat delägarskap. Enligt Reglemente för Jernkontoret (Kungl. Maj:t 1929) representeras delägarna genom bruks societeten, respektive utgör fullmäktige Jernkontorets styrelse. Bruks societeten och fullmäktige ska sammanträda i Stockholm. Jernkontoret företräder järn- och stålindustrin i frågor som rör handelspolitik, forskning och utbildning, standardisering, energi, miljö och hållbarhet, samt transportfrågor.

Utveckling av Jernkontorets verksamhet, resultat och ställning

<i>Ekonomisk översikt (kSEK)</i>	2024	2023	2022	2021
Årets resultat	16 083	35 843	-96 878	90 279
Totalavkastning kapitalförvaltningen	45 379	50 809	-81 238	106 035
Tillgångar kapitalförvaltningen	406 699	400 257	443 718	547 984
Soliditet	86%	88%	73%	78%

Definitioner: se not 9

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

En orolig omvärld har präglat verksamhetsåret 2024, vilket bland annat tagit sig uttryck i att Jernkontoret tagit en aktiv roll i beredskapsfrågorna. Verksamheten har utvecklats även på andra sätt, bland annat har två nya råd, kompetensförsörjningsrådet och public affairs-rådet, inlett sitt arbete.

Handelspolitiken har varit ett prioriterat område, där Jernkontoret har bevakat och påverkat utvecklingen med fokus på den svenska järn- och stålindustrins konkurrensförutsättningar. Förhandlingarna mellan EU och USA om en transatlantisk "grön stålkubb" (GASSA) pausades under året. Som en följd av detta inriktade sig Eurofers handelspolitiska arbete på att förlänga EU:s skyddsåtgärder från 2018, vilka infördes som svar på USA:s ståltullar. I juni beslutades att dessa åtgärder ska förlängas ytterligare två år, fram till juni 2026. Samtidigt har Jernkontoret fortsatt sitt arbete för att säkerställa att inget ryskt stål längre undantas från EU:s sanktionsregler.

Inom energi, miljö och hållbarhet har arbetet för effektiviserade miljötillståndsprocesser intensifierats. Tillsammans med Svenskt Näringsliv och Industrirådets arbetsgrupp för tillståndsfrågor har Jernkontoret lämnat inspel till den, under året pågående, Miljötillståndsutredningen. Under våren antogs EU:s nya industriutsläppsdirektiv (IED), och Jernkontoret har varit starkt engagerat i den efterföljande implementeringen. Bland annat stod Jernkontoret värd för ett första evenemang för EU:s nya center för innovation och omvandling av industrin, INCITE, som kommer få en viktig roll för det fortsatta arbetet med IED.

Årets inledning markerade också startpunkten för rapporteringen inom EU:s gränsjusteringsmekanism (CBAM), där Jernkontoret och företagen har samordnat synpunkter för att underlätta genomförandet. Frågan om stabil och konkurrenskraftig elförsörjning har fortsatt att stå högt på agendan, och Jernkontoret har haft en löpande dialog med myndigheter och beslutsfattare om industrins långsiktiga behov. Därtill har Jernkontoret intensifierat sitt arbete med revideringen av vattendirektivet, både på nationell och europeisk nivå.

Arbetet med europeiska standarder har fortsatt, med fokus på metoder för miljökommunikation, klimatavtrycksberäkningar och informationsöverföring i leveranskedjan.

En av årets mest betydelsefulla händelser var att programförslaget Swedish Metals & Minerals blev ett av de nya strategiska innovationsprogrammen inom Impact Innovation. Jernkontoret är största part och koordinator, medan övriga initiativtagare inkluderar Svenskt Aluminium, Svenska Gjuteriföreningen, Svemin, Luleå tekniska universitet (LTU), LTU Business, Örebro universitet och Sustainable Steel Region. Programmets första utlysningar genomfördes under hösten 2024. Inom teknikområdena har aktiviteten varit fortsatt hög och även det bergshistoriska utskottet har haft ett händelserikt år. I juni stod Jernkontoret värd för den internationella konferensen Archeometallurgy in Europe, som arrangerades i Falun. Under hösten publicerades den sista rapporten i projektet Atlas över Sveriges bergslag, vilket markerade avslutningen på ett över trettio år långt forskningsprojekt. Ett av årets mest uppmärksammade fynd var bärningen av en tunna från Osmundskeppet, vilket ger ny kunskap om Sveriges järnexport under medeltiden.

Inom public affairs har verksamheten präglats av EU-frågor inför den nya mandatperioden, med hög aktivitetsnivå både i Sverige och Bryssel. Jernkontoret har bland annat anordnat seminarier och rundabordssamtal samt tagit fram ett positionspapper om EU:s Clean Industrial Deal.

Även kommunikationsarbetet har haft ett tydligt EU-fokus, där Jernkontoret har lyft vikten av en stark europeisk industripolitik. Ståldagen blev större än någonsin, med 200 deltagare tack vare en ny lokal.

Under året har också ett nytt format för Jernkontorets Annaler tagits fram, och den första utgåvan i det nya formatet publicerades i december.

Jernkontorets konferensvåning genomgick under sommaren en omfattande renovering, vilket har resulterat i en modern och funktionell miljö för möten och evenemang.

Slutligen har kapitalförvaltningen genomgått en större förändring, med en övergång från rådgivande till diskretionär förvaltning.

Eget kapital

Belopp i kSEK

2023-12-31	Grundfond	Reservfond	Allmän fond	Årets resultat	Summa eget kapital
Ingående balans	40 000	10 000	333 620		383 620
Årets resultat				35 843	35 843
Vid årets utgång	40 000	10 000	333 620	35 843	419 463

2024-12-31	Grundfond	Reservfond	Allmän fond	Årets resultat	Summa eget kapital
Ingående balans	40 000	10 000	369 463		419 463
Årets resultat				16 083	16 083
Vid årets utgång	40 000	10 000	369 463	16 083	435 546

Resultaträkning

Belopp i kSEK	Not	2024	2023
Verksamhetsintäkter			
Anslag		2 657	7 894
Nettoomsättning		39 615	35 960
Övriga intäkter		20 392	18 999
Summa verksamhetsintäkter		62 664	62 853
Verksamhetskostnader			
Ändamålskostnader		-44 442	-34 838
Administrationskostnader		-30 351	-27 625
Forsknings- och utvecklingskostnader		-15 321	-12 308
Summa verksamhetskostnader	1	-90 114	-74 771
Verksamhetsresultat		-27 450	-11 918
Resultat från finansiella poster			
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	7	45 379	50 809
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		2 788	2 269
Räntekostnader och liknande resultatposter		-2	-2 926
Resultat efter finansiella poster		20 715	38 234
Bokslutsdispositioner, övriga		-2 755	-1 265
Resultat före skatt		17 960	36 969
Skatt på årets resultat		-1 877	-1 126
Årets resultat		16 083	35 843

Balansräkning

Belopp i kSEK

Not

2024-12-31

2023-12-31

Tillgångar

Anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar	2	0	34
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>		0	34
Byggnader och mark	3	60 307	59 256
Inventarier	4	2 729	1 352
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>		63 036	60 608
Andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag	5	57	57
Andra långfristiga värdepappersinnehav	6, 7	388 023	337 698
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>		388 080	337 755
Summa anläggningstillgångar		451 116	398 397

Omsättningstillgångar

Kundfordringar	1 990	5 515
Aktuell skattefordran	723	565
Övriga fordringar	1 056	910
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	896	1 234
<i>Kortfristiga fordringar</i>	4 665	8 224
Kassa och bank	51 515	79 430
<i>Kassa och bank</i>	51 515	79 430
Summa omsättningstillgångar	56 180	87 654
SUMMA TILLGÅNGAR	507 297	486 051

Belopp i kSEK

Not

2024-12-31

2023-12-31

Eget kapital och skulder

Grundfond	40 000	40 000
Reservfond	10 000	10 000
<i>Bundet eget kapital</i>	<i>50 000</i>	<i>50 000</i>
Allmän fond	369 463	333 620
Årets resultat	16 083	35 843
<i>Fritt eget kapital</i>	<i>385 546</i>	<i>369 463</i>
Eget kapital	435 546	419 463
Periodiseringsfonder	10 955	8 200
Obeskattade reserver	10 955	8 200
Övriga skulder till kreditinstitut	0	0
Långfristiga skulder	0	0
Leverantörsskulder	5 617	5 239
Skulder erhållna ej upparbetade forskningsmedel	33 915	35 070
Aktuell skatteskuld	0	0
Övriga skulder	14 380	9 615
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	6 884	8 464
Kortfristiga skulder	60 796	58 388
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	507 297	486 051

Noter med redovisningsprinciper

Belopp i kSEK om inget annat anges

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Tillgångar

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset även utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter som uppfyller tillgångskriteriet räknas in i tillgångens redovisade värde. Utgifter för löpande underhåll och reparationer redovisas som kostnader när de uppkommer.

För vissa av de materiella anläggningstillgångarna (fastigheten) har skillnaden i förbrukningen av betydande komponenter bedömts vara väsentlig. Dessa tillgångar har därför delats upp i komponenter vilka skrivs av separat.

Komponent	Nyttjandeperiod
Stomme inkl grund	60 år
Fasad	50 år
Tak	40 år
Portar/Fönster	20 år
Badrum/våtutrymme	20 år
El / Belysning	20 år
Hiss	20 år
Värme och sanitet	15 år
Ventilation inkl styr	15 år
Inre ytskikt	10 år

Avskrivningar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod eftersom det återspeglar den förväntade förbrukningen av tillgångens framtida ekonomiska fördelar. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen.

	Nyttjandeperiod
Byggnader (ej komponentindelade)	50 år
Inventarier	3-10 år
Markanläggning	20 år

Nedskrivningar – materiella och immateriella anläggningstillgångar

Vid varje balansdag bedöms om det finns någon indikation på att en tillgångs värde är lägre än dess redovisade värde. Om en sådan indikation finns, beräknas tillgångens återvinningsvärde.

Leasing

Leasetagare

Alla leasingavtal redovisas som operationella leasingavtal.

Operationella leasingavtal

Leasingavgifterna enligt operationella leasingavtal, inklusive förhöjd förstagångshyra men exklusive utgifter för tjänster som försäkring och underhåll, redovisas som kostnad linjärt över leasingperioden.

Finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar och skulder redovisas i enlighet med kapitel 12 (Finansiella instrument värderade enligt 4 kap. 14 a–14 e §§ årsredovisningslagen) i BFNAR 2012:1.

Redovisning i och borttagande från balansräkningen

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när Jernkontoret blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor.

En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när den avtalsenliga rätten till kassaflödet från tillgången har upphört eller reglerats. Detsamma gäller när de risker och fördelar som är förknippade med innehavet i allt väsentligt överförs till annan part och Jernkontoret inte längre har kontroll över den finansiella tillgången. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när den avtalade förpliktelsen fullgjorts eller upphört. Avistaköp och avistaförsäljning av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen.

Klassificering och värdering

Finansiella tillgångar och skulder har klassificerats i olika värderingskategorier i enlighet med kapitel 12 i BFNAR 2012:1. Klassificeringen i olika värderingskategorier ligger till grund för hur de finansiella instrumenten ska värderas och hur värdeförändringar ska redovisas.

(I) Investeringar som hålls till förfall

Investeringar som hålls till förfall är finansiella tillgångar som omfattar räntebärande värdepapper med fasta eller fastställbara betalningar och fastställd löptid som Jernkontoret har en uttrycklig avsikt och förmåga att inneha till förfall. Tillgångar i denna kategori värderas till upplupet anskaffningsvärde.

(II) Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella till-

gångar som har fastställda eller fastställbara betalningar, men som inte är derivat. Dessa tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades vid anskaffningstidpunkten. Kundfordringar redovisas till det belopp som beräknas inflyta, dvs. efter avdrag för osäkra fordringar.

(III) Finansiella tillgångar som kan säljas

I kategorin finansiella tillgångar som kan säljas ingår finansiella tillgångar som inte klassificerats i någon annan kategori eller finansiella tillgångar som Jernkontoret initialt valt att klassificera i denna kategori. Innehav av aktier och andelar som inte redovisas som dotterföretag, intresseföretag eller gemensamt styrda företag redovisas här. Tillgångar i denna kategori värderas löpande till verkligt värde.

Jernkontoret har valt att redovisa periodens förändring i verkligt värde i resultaträkningen.

(IV) Övriga finansiella skulder

Lån samt övriga finansiella skulder, t.ex. leverantörs-skulder, ingår i denna kategori. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda efter avslutad anställning

Planer för vilka pensionspremier betalas redovisas som avgiftsbestämda vilket innebär att avgifterna kostnadsförs i resultaträkningen.

Skatt

Skatt på årets resultat i resultaträkningen består av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Aktuell skatt är inkomstskatt för innevarande räkenskapsår som avser årets skattepliktiga resultat och den del av tidigare räkenskapsårs inkomstskatt som ännu inte har redovisats. Uppskjuten skatt är inkomstskatt för skattepliktigt resultat avseende framtida räkenskapsår till följd av tidigare transaktioner eller händelser.

Uppskjuten skatteskuld redovisas för alla skattepliktiga temporära skillnader, dock särredovisas inte uppskjuten skatt hänförlig till obeskattade reserver eftersom obeskattade reserver redovisas som en egen post i balansräkningen. Uppskjuten skattefordran redovisas för avdragsgilla temporära skillnader och för möjligheten att i framtiden använda skattemässiga underskottsavdrag. Värderingen baseras på hur det redovisade värdet för motsvarande tillgång eller skuld förväntas återvinnas respektive regleras. Beloppen baseras på de skattesatser och skatteregler som är beslutade per balansdagen och har inte nuvärdeberäknats.

Eventualförpliktelser

En eventualförpliktelse är:

- En möjlig förpliktelse som till följd av inträffade händelser och vars förekomst endast kommer att bekräftas av en eller flera osäkra framtida händelser, som inte helt ligger inom Jernkontorets kontroll, inträffar eller uteblir, eller

- En befintlig förpliktelse till följd av inträffade händelser, men som inte redovisas som skuld eller avsättning eftersom det inte är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen eller förpliktelsens storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

Eventualförpliktelser är en sammanfattande beteckning för sådana garantier, ekonomiska åtaganden och eventuella förpliktelser som inte tas upp i balansräkningen.

Intäkter

Det inflöde av ekonomiska fördelar som Jernkontoret erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkter värderas till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas, med avdrag för rabatter.

Nettoomsättning

Nettoomsättningen utgörs av avgifter från deltagande företag samt serviceavgifter. Avgifter som inte förbrukats inom avtalade forskningsprojekt skuldförs.

Ränta och utdelning

Intäkt redovisas när de ekonomiska fördelarna som är förknippade med transaktionen sannolikt kommer att tillfalla Jernkontoret samt när inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Ränta redovisas som intäkt enligt effektivräntemetoden.

Utdelning redovisas när ägarens rätt att erhålla betalningen har säkerställts.

Verksamhetens kostnader

Verksamhetskostnader delas in i följande funktioner: ändamålskostnader, administrationskostnader samt forsknings- och utvecklingskostnader.

Ändamålskostnader består av sedvanliga kostnader för en branschorganisation. Forsknings- och utvecklingskostnader består av kostnader i de forskningsprojekt som Jernkontoret bedriver själva och tillsammans med deltagande företag.

Not 1 Anställda

Medelantalet anställda	2024	2023
Sverige	34	34
Totalt	34	34

Not 2 Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande arbeten

Ackumulerade anskaffningsvärden	2024-12-31	2023-12-31
Vid årets början	880	880
Nyanskaffningar	0	0
Vid årets slut	880	880

Ackumulerade avskrivningar

Vid årets början	-846	-670
Årets avskrivning	-34	-176
Vid årets slut	-880	-846

Redovisat värde vid årets slut	0	34
---------------------------------------	----------	-----------

Not 3 Byggnader och mark

Ackumulerade anskaffningsvärden	2024-12-31	2023-12-31
Vid årets början	89 617	85 850
Nyanskaffningar	3 906	3 766
Försäljningar/utrangeringar	0	0
Vid årets slut	93 522	89 617

Ackumulerade avskrivningar

Vid årets början	-30 361	-27 662
Försäljningar/utrangeringar	0	0
Årets avskrivning	-2 855	-2 699
Vid årets slut	-33 216	-30 361

Redovisat värde vid årets slut	60 307	59 256
---------------------------------------	---------------	---------------

Not 4 Inventarier

Ackumulerade anskaffningsvärden	2024-12-31	2023-12-31
Vid årets början	5 180	5 953
Nyanskaffningar	1 678	0
Avyttringar och utrangeringar	0	-773
Vid årets slut	6 858	5 180
Ackumulerade avskrivningar		
Vid årets början	-3 828	-4 362
Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar		769
Årets avskrivning	-300	-235
Vid årets slut	-4 128	-3 828
Redovisat värde vid årets slut	2 730	1 352

Not 5 Andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag

Ackumulerade anskaffningsvärden	2024-12-31	2023-12-31
Vid årets början	57	55
Förvärv	0	2
Avyttring	0	0
Vid årets slut	57	57
Redovisat värde vid årets slut	57	57

Not 6 Andra långfristiga värdepappersinnehav

Ackumulerade anskaffningsvärden	2024-12-31	2023-12-31
Vid årets början	299 379	356 522
Tillkommande tillgångar	202 355	24 454
Avgående tillgångar	-136 375	-81 597
Vid årets slut	365 359	299 379
Ackumulerade förändringar av verkligt värde		
Vid årets början	38 319	33 220
Årets förändring av verkligt värde	-15 655	5 099
Vid årets slut	22 664	38 319
Redovisat värde vid årets slut	388 023	337 698

Not 7 Finansiella instrument och riskhantering

Finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen

Tillgångar	2024-12-31		2023-12-31	
	Redovisat värde	Värdeförändring redovisad i resultaträkningen	Redovisat värde	Värdeförändring redovisad i resultaträkningen
Aktier och andelar	373 824	-15 130	285 836	5 221
Företagsobligationer	12 841	-551	49 943	-30
Förlagslån	1 358	-338	1 919	-92
	388 023	-16 019	337 698	5 099

Beräkning av verkligt värde

Värdepapper

För noterade värdepapper har verkligt värde bestämts med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen.

Not 8 Ställda säkerheter och eventalförpliktelser

Ställda säkerheter

	2024-12-31	2023-12-31
Fastighetsinteckningar	0	0
Obligationer och andra värdepapper	0	0
Bankmedel	0	0
Summa ställda säkerheter	0	0

Not 9 Nyckeltalsdefinitioner

Årets resultat är resultat efter skatt enligt resultaträkning.

Totalavkastning kapitalförvaltningen inkluderar direktavkastning i form av utdelningar och räntor, realiserad värdeförändring vid försäljning av tillgång samt orealiserad värdeförändring baserat på tillgångens marknadsvärde.

Tillgångar kapitalförvaltningen omfattar långfristiga värdepappersinnehav enligt balansräkningen samt saldo på de bankkonton som tillhör kapitalförvaltningen (ej transaktionskonton), i likhet med Fondutskottets redogörelse.

Soliditet är eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt i förhållande till balansomslutningen.

Not 10 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Fullmäktige och ledningen följer utvecklingen i kriget mellan Ryssland och Ukraina och agerar på konsekvenser relevanta för svensk stålindustri. Vid tidpunkten för berättelsen till brukssocietetens upprättande har kriget pågått i över tre år.

I slutet av februari publicerade EU-kommissionen sin plan för att stärka Europas konkurrenskraft och stödja industrins omställning mot klimatneutralitet. En mer specifik plan för stål och metaller kommer att publiceras under mars månad.

USA, med Donald Trump som ny president, införde den 12 mars handelstullar på 25% för bland annat alla stålprodukter. Detta agerande riskerar handelskrig och EU kommer att svara med tullar på amerikanska varor.

FULLMÄKTIGE

Stockholm den 25 april 2025

Martin Lindqvist, ordförande

Göran Björkman

Håkan Dedorsson

Pär Emanuelsson

Henrik Ager

Tom Eriksson

Marcus Hedblom

Kerstin Konradsson

Eva Petursson

Ad Raatgeep

Richard Qvarfort

Niklas Wass

Pål Åström

Annika Roos, verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har avgivits den 25 april 2025

Ulf Melin, deputerad

Jan Pieters, deputerad

Fredrik Sjölander, auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till Bruks societeten i Jernkontoret, org. nr 802001-6237

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Jernkontoret för år 2024. Årsredovisningen ingår på sidorna 39–49 i detta dokument,

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Jernkontorets finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen.

Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att Bruks societeten fastställer resultaträkningen och balansräkningen för Jernkontoret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Den auktoriserade revisorns ansvar samt De deputerades ansvar.

Vi är oberoende i förhållande till Jernkontoret enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Fullmäktiges, fondutskottets och verkställande direktörens ansvar

Det är fullmäktige, fondutskottet och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Fullmäktige, fondutskottet och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar fullmäktige, fondutskottet och verkställande direktören för bedömning av Jernkontorets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om fullmäktige, fondutskottet och verkställande direktören avser att likvidera Jernkontoret, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av Jernkontorets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i fullmäktiges, fondutskottets och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

- drar vi en slutsats om lämpligheten i att i fullmäktiges, fondutskottets och verkställande direktörens använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om Jernkontorets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en enhet inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera fullmäktige, fondutskottet och verkställande direktören om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

De deputerades ansvar

Vi har att verkställa granskning av Jernkontorets förvaltning och räkenskaper på det sätt vilket framgår av Kungl. Maj:ts förnyade Reglemente av den 20 december 1929. Vår granskning sker i nära samråd med de auktoriserade revisorerna

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt stadgar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av fullmäktiges, fondutskottets och verkställande direktörens förvaltning för Jernkontoret för år 2024.

Vi tillstyrker att Bruks societeten beviljar fullmäktiges och fondutskottets ledamöter samt verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Jernkontoret enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Fullmäktiges, fondutskottets och verkställande direktörens ansvar

Det är fullmäktige, fondutskottet och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon av ledamöterna i fullmäktige, fondutskottet eller verkställande direktören i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot Jernkontoret.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot Jernkontoret.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för Jernkontorets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm den 25 April 2025

Ulf Melin
Deputerad

Jan Pieters
Deputerad

Fredrik Sjölander
Auktoriserad revisor

Redovisning av stiftelser förvaltade av Jernkontoret

Jernkontoret administrerar och förvaltar nedanstående stiftelser för vilka fondutskottet inom fullmäktige redovisar verksamheten till brukssocieteten.

Utdelningar från stiftelserna beslutas av fullmäktiges arbetsutskott med undantag av Gerhard von Hofstens Stiftelse för metallurgisk forskning, Hugo Carlssons stiftelse för vetenskaplig forskning och Sven och Astrid Toressons fond, som har egna styrelser, samt Stiftelsen Jonas Kjellbergs och Berndt Wijkanders stipendiefond, där stipendiater utses av Kungliga Tekniska högskolan (KTH) respektive Bergsskolan i Filipstad.

Stiftelserna lämnar bidrag och stipendier till forskning, utveckling, utbildning och studieresor enligt de särskilda bestämmelser som gäller för varje stiftelse. Utdelningarna baseras på enskilda ansökningar. Redovisningen nedan avser 2024.



Grosshandlare C. R. Prytz varnade både för bergshistorisk forskning och metallurgins utveckling. Han var en stor delägare i järnbruken Aspa och Laxå, och även i Bångbros och Ställbergs gruvor. Foto från Jernkontorets porträttarkiv.

Stiftelsen Prytziska fonden nr 1

År 1917 överlämnade grosshandlare C. R. Prytz 100 000 kronor till Jernkontoret och 1925 donerade han ytterligare 100 000 kronor till en särskild fond för främjande och bekostande av svensk bergshistorisk forskning.

Under året utdelades sammanlagt 142 100 kronor, till följande personer:

Ulf Sandqvist, för att öka tillgången till svensk bergshistoria. Målet med detta projekt är att skapa en "digital bergshistorisk samling". Genom projektet kommer en ny samling att utvecklas genom en fortsatt digitaliseringsinsats kring Jernkontorets material samt annat relevant material.

Roine Viklund, för resebidrag till forskare för deltagande i workshopen "Metals in Action" på Utö i Stockholm, 15–17 maj 2024. Workshopen anordnades av Jernkontoret och Luleå tekniska universitet.

Madeleine Nilsson, för metallografisk analys i syfte att undersöka om järnstycken på något vis kan kopplas till osmundjärn.

Olle Ferm, för datering av ett tiotal medeltida spikar.

Marknadsvärdet av stiftelsens förmögenhet uppgick den 31 december 2024 till 4 208 381 kronor.

Stiftelsen Prytziska fonden nr 2

Vid grosshandlare C. R. Prytz död den 10 juni 1938 erhöll Jernkontoret enligt testamente 200 000 kronor till en fond som skulle benämnas Prytziska fonden nr 2. Denna fond ska användas till främjande av metallurgisk eller metallografisk forskning.

Under året utdelades sammanlagt 596 000 kronor till följande personer:

Juan Guillermo Zapata Tamayo, KTH, för doktordforskning som fokuserar på att utvärdera det tribologiska beteendet hos redskap för generering av

havsenergi, i syfte att optimera stålprestanda för tuffa offshore-miljöer.

Hanmin Yang, KTH, för att under tre månader bedriva forskning efter sin doktorsexamen.

Dongli Lu, KTH, för att under tre månader slutföra sina doktorandstudier.

Mehdi Nourazar, KTH, för att under tre månader slutföra sina doktorandstudier.

Joshva Kumpati, KTH, för att slutföra sina doktorandstudier.

Chen Cai, KTH, för att under tolv månader slutföra sina doktorandstudier.

Wangzhong Mu, LTU, för att under fyra månader slutföra sina postdoktorstudier.

Alain Reiser, KTH, för att täcka de experimentella kostnaderna under 2024/2025 för experimentet Mot optimal värmebehandling av kolstålpulver för reparation av stor infrastruktur genom kallgassprutning.

Marknadsvärdet av stiftelsens förmögenhet uppgick den 31 december 2024 till 19 352 378 kronor.

Stiftelsen De Geerska fonden

År 1918 donerade friherre Louis De Geer, Leufsta bruk, 100 000 kronor till Jernkontoret att förvaltas som en särskild fond, benämnd *De Geerska fonden*. Stiftelsens avkastning ska utdelas som stipendier till för järnhanterings utveckling särskilt förtjänta unga ingenjörer eller på "för järnhanterings utveckling speciellt gagnande och nyttigt sätt". År 1997, i samband med Jernkontorets 250-årsjubileum, mottog stiftelsen 24 940 kronor i gåva från Finska stål- och metallproducenters förening.

Under året utdelades sammanlagt 100 000 kronor till följande personer:

Zhenxi Li, Lunds universitet, för rese- och boendekostnader för att delta vid konferensen ECEEE i Frankrike.

Johan Martinsson, Swerim, för rese- och boendekostnader för att delta vid konferensen Molten 2024 i Brisbane.

Alice Karlsson, LTU, för rese- och boendekostnader under en studieresa till Sydafrika.

Chen Cai, KTH, för rese- och boendekostnader för att delta vid Deutsches Elektronen-Synchrotron, DESY i Hamburg.

Klara Jonsson, LTU, för att täcka delar av de totala kostnaderna för studentbesök inriktade mot järnmalmgruvor och stålkonstruktioner i Argentina och Brasilien i oktober 2025.

Marknadsvärdet av stiftelsens förmögenhet uppgick den 31 december 2024 till 3 021 497 kronor.

Stiftelsen Axel Ax:son Johnsons forskningsfond

Generalkonsul Axel Ax:son Johnson donerade år 1938 100 000 kronor till en forskningsfond vid Jernkontoret. Fonden är avsedd att möjliggöra lösningen av för järnhanteringen viktiga problem till fromma för vårt land och för hanteringsens vidare utveckling.



Generalkonsul Axel Ax:son Johnson belönades 1949 med Jernkontorets stora medalj i guld för sina insatser för svensk bergshantering, såsom uppbyggandet av det moderna Avesta Jernverk och verksamt stöd åt forskning och bergshistorisk kulturvård. Foto från Jernkontorets porträttarkiv.

Under året utdelades sammanlagt 398 000 kronor till följande personer:

Sonia Guehairia, KTH, för finansiering inom studieområdet karakterisering och kvantifiering av väte inom atomsondtomografi (APT) i stål.

Mehdi Nourazar, KTH, för att under fyra månader slutföra sina doktorandstudier.

Yanhao Jin, KTH, för att under sex månader slutföra sina doktorandstudier.

Juan Guillermo Zapata Tamayo, KTH, för finansiering av årsavgiften vid Hultgrenlaboratoriet i syfte att slutföra forskningsarbete.

Marknadsvärdet av stiftelsens förmögenhet uppgick den 31 december 2024 till 13 552 060 kronor.

Stiftelsen Överingenjören Gustaf Janssons Jernkontorsfond

Till minne av överingenjör Gustaf Jansson, som avled 1934, gjorde de efterlevande 1954 en donation på 200 000 kronor att fonderas av Jernkontoret. Avkastningen ska användas till rese- och studiestipendier åt unga ingenjörer, vilka önskar förkovra sina insikter om hanteringsens praktiska utövning till gagn för den svenska järnhanteringen.

Under året utdelades sammanlagt 400 000 kronor i resestipendier till följande personer:

Yi Wang, LTU, för rese- och boendekostnader för att delta vid International Conference on Materials Science and Engineering 2024, MSE2024 i Tyskland.

Sudhanshu Kuthe, KTH, för att delta vid konferensen Digital-4-Environment ESTEP i Bardolino, Italien.



Under senare delen av sin aktiva tid var Gustaf Jansson överingenjör vid Munkfors Bruk. Han tilldelades 1921 Jernkontorets belöningsjetong i guld. Till minne av Gustaf Jansson donerade efterlevande 200 000 kronor att fonderas av Jernkontoret.

Xiaoyu Yang, KTH, för att kunna presentera på konferensen International Conference on Materials Science and Engineering 2024, MSE2024 i Tyskland.

Nader Heshmati, KTH, för rese- och boendekostnader för att delta vid konferensen International Conference on Failure Investigation, ICEFA X i Aten.

Pablo Garcia-Chao, Delft University of Technology, för finansiering av utbytestermi för internationella doktorander under tre månader.

Jenny Isaksson, LTU, för rese- och boendekostnader för tre personer för att delta vid konferensen Molten 2024 i Brisbane.

Martin Edgren, KTH, för rese- och boendekostnader för att kunna presentera vid 77th IIW Annual Assembly & International Conference on Welding and Joining 7–12 juli 2024 på Rhodos, Grekland.

Mehdi Ghanadi, KTH, för rese- och boendekostnader vid 77th IIW Annual Assembly & International Conference on Welding and Joining 7–12 juli 2024 på Rhodos, Grekland.

Johanna Hjelström, LTU, för rese- och boendekostnader för att delta vid konferensen CFD 2024 - 15th International Conference on Industrial Applications of Computational Fluid Dynam i Trondheim, Norge.

Adam Ståhlkrantz, Swerim, för rese- och boendekostnader för att delta vid European Conference on Fracture 26–30 augusti och sommarskolan 24–25 augusti i Zagreb, Kroatien.

Angelica Lantto, LTU, för resebidrag för att kunna delta vid konferensen CFD 2024 - 15th International Conference on Industrial Applications of Computational Fluid Dynam i Trondheim, Norge.

Gonghao Lian, KTH, för rese- och boendekostnader för att delta vid 11th ECC i Essen, Tyskland.

León Zendejas Medina, Uppsala universitet, för rese- och boendekostnader för att delta vid Gordon Research Seminar och Gordon Research Conference inom temat Aqueous Corrosion i Boston, USA.

Pär Jönsson, KTH, för bussresa och övernattningskostnader för 50 studenter och två lärare vid besök på stål- och aluminiumindustrier i totalt tre dagar.

Fredrik Engström, LTU, för rese- och boendekostnader för sju studenter i syfte att genomföra en längre studieresa i samband med avslutningskursen (ÅK5).

Yulia Mishchenko, KTH, för rese- och boendekostnader för att delta i och presentera på konferensen TSM 2025 i Nevada, USA.

Chen Cai, KTH, för rese- och boendekostnader för att delta i och presentera på konferensen TSM 2025 i Nevada, USA.

Marknadsvärdet av stiftelsens förmögenhet uppgick den 31 december 2024 till 12 420 764 kronor.

Stiftelsen Skandinaviska Malm- och Metalls forsknings- och utvecklingsfond

Skandinaviska Malm- och Metallaktiebolaget överlämnade 1977 100 000 kronor till en fond vars avkastning företrädesvis ska användas till studieresor med anknytning till Jernkontorets gemensamma forskningsverksamhet.

Under året utdelades sammanlagt 55 000 kronor i resestipendier till följande personer:

Gustav Hultgren, KTH, för rese- och boendekostnader vid 77th IIW Annual Assembly & International Conference on Welding and Joining 7–12 juli 2024 på Rhodos, Grekland.

Robert Sundström, Högskolan Väst, för rese- och boendekostnader för att presentera vid European Conference on Fracture 26–30 augusti och sommarskolan 24–25 augusti i Zagreb, Kroatien.

Klara Jonsson, LTU, för att täcka delar av totalkostnader för studentbesök inriktade mot järnmalmssgruvor och stålkonstruktioner i Argentina och Brasilien i oktober 2025.

Nader Heshmati, KTH, för rese- och boendekostnader för att delta vid TSM 2025 Annual Meeting i Las Vegas, USA, 23–27 mars 2025.

Marknadsvärdet av stiftelsens förmögenhet uppgick den 31 december 2024 till 1 822 602 kronor.

Stiftelsen Jonas Kjellbergs och Berndt Wijkanders stipendiefond

Bruksdisponenterna Jonas Kjellberg och Berndt Wijkander donerade 1918 gemensamt 100 000 kronor till en stipendiefond vars avkastning ska användas till stipendier för studerande vid Kungliga Tekniska högskolan i Stockholm (tidigare Tekniska Högskolan) och Bergsskolan i Filipstad. Rudbecksskolan i Örebro var tidigare, utöver de båda tidigare nämnda, också destinatar. Eftersom den utbildning som en del av fonden var destinerad för har upphört, har Rudbecksskolan från 2006 avböjt stipendiet. Stipendiater utses av respektive skola.

Under året utdelades sammanlagt 30 000 kronor i stipendier till följande personer:

Frida Gradin och **Emelie Jonsson**, studerande vid Berg- och anläggningsteknik vid Bergsskolan i Filipstad.

Malin Persson, studerande vid Materialdesign på KTH.
Marknadsvärdet av stiftelsens förmögenhet uppgick den 31 december 2024 till 1 038 974 kronor.

Stiftelsen Jonas Kjellbergs och Berndt Wijkanders understödsfond

Bruksdisponenterna Kjellberg och Wijkander donerade 1918 gemensamt 100 000 kronor till en understödsfond, som förvaltas av Jernkontoret. Ur stiftelsen ges tillfälliga ekonomiska bidrag till anställda och före detta anställda vid AB Bofors anläggningar eller deras anhöriga, boende i Karlskoga.

Inga utdelningar har skett under året.

Marknadsvärdet av stiftelsens förmögenhet uppgick den 31 december 2024 till 1 669 396 kronor.

Stiftelsen Jernkontorsfonden för bergsvetenskaplig forskning

Denna fond tillkom 1923 genom avtal mellan svenska staten och Jernkontoret. Fonden har till ändamål att främja forskningsverksamheten vid Tekniska Högskolan i Stockholm, i första hand inom de bergsvetenskapliga områdena.

Jernkontorets fullmäktiges arbetsutskott tog den 15 september 2005 beslut om en utvidgad tolkning avseende vilka destinatärerna är. Utöver Kungliga Tekniska högskolans (KTH) skola för industriell teknik och management (ITM) omfattas även sådan utbildning vid Luleå tekniska universitet och Högskolan Dalarna. Dessutom omfattas bearbetningsteknisk forskning som utlokaliseras till Högskolan Dalarna, inklusive forskarskolan.

Donationen var ursprungligen 200 000 kronor. Utdelning beslutas av Jernkontorets fullmäktiges arbetsutskott på förslag från en nämnd vid Kungliga Tekniska högskolan.

Under året utdelades sammanlagt 175 000 kronor till:

Bharath Vasudev Rangavittal, KTH, för att slutföra sin forskarutbildning.

Gangadharan Seenivasan, LTU, för uppgradering av viktig forskningsinfrastruktur.

Marknadsvärdet av stiftelsens förmögenhet uppgick den 31 december 2024 till 7 994 147 kronor.

Stiftelsen Wilhelm Ekmans fond för bergshistorisk forskning

Bruksdisponenten Wilhelm Ekman donerade 1985 värdehandlingar motsvarande 202 560 kronor till Jernkontoret för en fond med ändamål att stödja bergshistorisk forskning, främst avseende tiden efter år 1600.

Fonden utökades med donationer 1987 och 1988 om sammanlagt 218 000 kronor samt 1997 om 20 000 kronor genom en insamling till *Erik Hööks minne*.



Wilhelm Ekman (1912–1986), Jernkontorets fullmäktiges ordförande 1970–1983, donerade 1985 värdehandlingar motsvarande 202 560 kronor till Jernkontoret för en fond med ändamål att stödja bergshistorisk forskning.

Under året utdelades sammanlagt 50 000 kronor till:

Roine Viklund, för finansiering av besök i Stripa gruva för att träffa lokala aktörer och genomföra ett pilotprojekt där en del av gruvområdet (Södra verket) skannas både ut- och invändigt i syfte att skapa en VR-miljö.

Marknadsvärdet av stiftelsens förmögenhet uppgick den 31 december 2024 till 1 927 975 kronor.

Stiftelsen Löwensköldska fonden

Denna fond grundades den 9 augusti 1817 av Västerbergslagens masugnsägare och utökades samma dag genom donation av dåvarande presidenten i Kongl. Bergskollegium, friherre S. Löwensköld, och senare genom årliga inbetalningar av masugnsägare i Kopparbergs och Västmanlands län samt donationer.

Avkastningen ska utdelas till studerande från Kopparbergs, Västmanlands, Örebro, Gävleborgs och Värmlands län som bedriver studier med bergsvetenskaplig inriktning vid Bergsskolan i Filipstad, Luleå tekniska universitet samt vid utbildningen *Materialdesign* vid KTH/Högskolan Dalarna.

Fondens förvaltning övertogs av Jernkontoret 1993. Tidigare förvaltades fonden av Bergmästarämbetet i Falun.

Under året utdelades sammanlagt 120 000 kronor till:

Emelie Jonsson och **Maximilian Andersson** vid Bergsskolan i Filipstad.

Agnes Eriksson vid LTU.

Linnéa Johansson, Felix Öhman och Gustav Boustedt vid KTH.

Marknadsvärdet av stiftelsens förmögenhet uppgick den 31 december 2024 till 4 208 424 kronor.

Stiftelsen Marie Nissers fond för bergshistorisk forskning

Professor Marie Nisser donerade via testamente 2012 värdehandlingar motsvarande 562 280 kronor till Jernkontoret för en fond med ändamål att stödja unga forskare inom bergshistorisk forskning. Fonden utökades med 87 200 kronor genom en insamling till Marie Nissers minne.

Under året utdelades sammanlagt 64 000 kronor till:

Ida Dicksson, för att genomföra en nationell inventering av äldre tung produktionsutrustning vid svenska järnbruk, hyttor och smedjor i syfte att skapa en översikt och ett nationellt kunskapsunderlag.

Marknadsvärdet av stiftelsens förmögenhet uppgick den 31 december 2024 till 1 374 936 kronor.

Gerhard von Hofstens stiftelse för metallurgisk forskning

År 1999 donerade bergsingenjör Gerhard von Hofsten sina aktier i Investment AB Sälvik till en stiftelse, Gerhard von Hofstens stiftelse för metallurgisk forskning.

Stiftelsen har en egen styrelse som beslutar om utdelningar. Stiftelsens ändamål ska vara att främja utbildning och undervisning samt vetenskaplig forskning inom processmetallurgi inom stål- och metallområdet samt även allmän metallforskning avseende bland annat material och processer.

Under 2009 likviderades Investment AB Sälvik och behållningen överfördes till stiftelsen.

Under året utdelades sammanlagt 80 000 kronor till:

Etienne Bonnaud och **David Lindell**, för deltagande i kurs om DAMASK, the Düsseldorf Advanced Material Simulation Kit, vid KU Leuven.

Marknadsvärdet av stiftelsens förmögenhet uppgick den 31 december 2023 till 3 523 603 kronor.

Hugo Carlssons stiftelse för vetenskaplig forskning

Bergsingenjör Georg Carlsson donerade 2006 sin kvarlåtenskap till Hugo Carlssons stiftelse för vetenskaplig forskning.

Stiftelsen, som bildats i enlighet med bergsingenjör Georg Carlssons gåvobrev av den 6 april 1973, ska ha till ändamål att stödja vetenskaplig forskning med sådan inriktning att resultaten kan få betydelse för svensk järnhantering genom att vidga kunskaperna om stålets sammansättning, struktur och egenskaper samt om processerna vid dess framställning och behandling.

Stiftelsen har en egen styrelse som beslutar om utdelningar.



Marie Nisser (1937–2011), professor i industriminnesforskning.

Under året utdelades sammanlagt 20 136 500 kronor till:

Sasan Dadbakhsh, KTH, för Versatile wire directed energy deposition (DED).

Inger Odnevall, KTH, för medel till forskare/postdok under två år.

Lena Sundqvist Öqvist, LTU, för ugnar för noggranna jämviktsstudier och makroskopisk termogravimetrisk analys.

Elsayed Moussa, Swerim, för metallurgisk TGA (TGA-DTA).

Hanna Nilsson Åhman, Swerim, för metall-3D-printer (PBF-LB).

Shirin Nouhi, Swerim, för ljusoptiskt mikroskop med AI (LOM).

Live Mölmen, RISE, för bygge av kontaktresistansmätutrustningar för att möjliggöra forskning inom området bipolära plattor.

Mikael Ersson, KTH, för att utveckla experimentella laboratorier, ett utbildnings-PIV-system och kurser inom strömningsmekanik.

Jonas Gurell, Jernkontoret, TO 45, för att ta fram en användarvänlig och framåtkompatibel mjukvara, för CRM och för provningsjämförelser.

Gustav Hultgren, KTH, för inköp av en hårdhetsprovare med tillhörande provprepareringsutrustning.

Andrea Olivas, Swerim, för att utveckla Swerims kapacitet för testning och analys relaterad till väte och ammoniak.

Mikael Malmström, Swerim, för vidareutveckling av GLUS II.

Hans Magnusson, Swerim, för vidareutveckling av valsverk.

Inger Odnevall, KTH, för finansiering av ett portabelt atomkraftmikroskop (AFM) med en upplösning på nanometernivå (nGauge AFM) för ytkaraktärisering av metalliska ytor.

Bo Lilja, IUC Dalarna, för High Tech Lab Arena.

Marknadsvärdet av stiftelsens förmögenhet uppgick den 31 december 2024 till 511 608 131 kronor.

Sven och Astrid Toressons fond

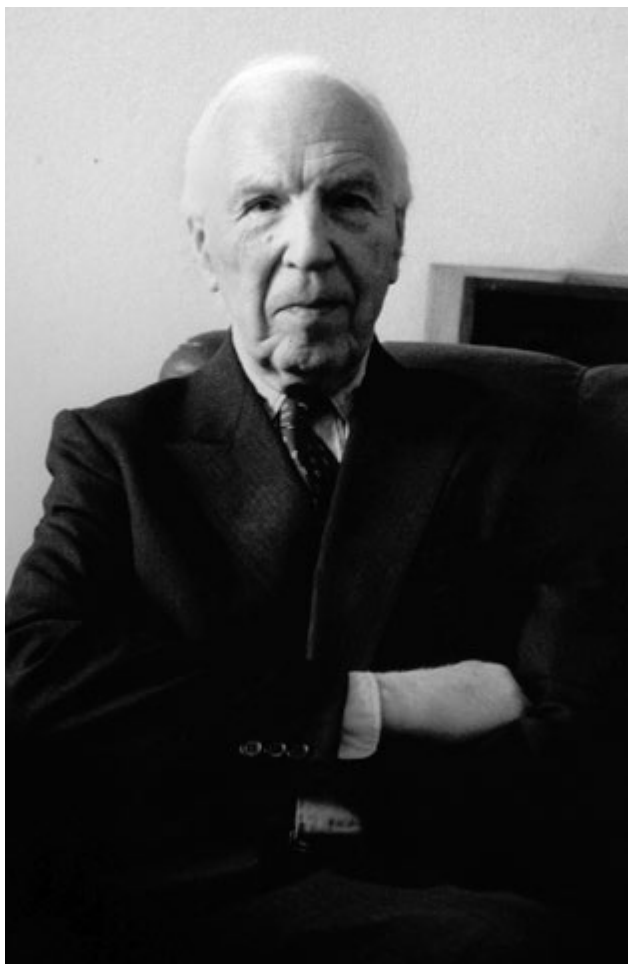
Under 2019 övertog Jernkontoret ansvaret för Stiftelsen Sven och Astrid Toressons fond. År 1986 donerade bergsingenjör Sven Toresson 200 000 kronor till en stiftelse.

Stiftelsens ändamål ska vara att främja forsknings- och utvecklingsarbete främst inom ämnesområdet *metallens gjutning och stelning*, men även inom det vidare fältet framställning av och egenskaper hos metalliska material.

Stiftelsen har en egen styrelse som beslutar om utdelningar.

Inga utdelningar har skett under året.

Marknadsvärdet av stiftelsens förmögenhet uppgick den 31 december 2024 till 10 189 656 kronor.



Bergsingenjör Georg Carlsson (1911–2006) växte upp i Fagersta där fadern Hugo Carlsson var vd vid Fagersta Bruk. År 1940 rekryterades Georg Carlsson till Metallografiska institutet, nuvarande Swerim, där han var verksam ända fram till 93 års ålder. Sin kvarlåtenskap lät Georg Carlsson donera till Hugo Carlssons stiftelse för vetenskaplig forskning, som han med ett gåvobrev grundlade 1973.

Aktiva delägare och intressentföretag

Ofta efterfrågas en förteckning över Jernkontorets medlemsföretag, men Jernkontoret är ingen medlemsorganisation utan en branschorganisation som företräder delägare och intressenter. (Företag kan dock vara medlemmar av ett eller flera av Jernkontorets teknikområden, utskott eller råd.)

Drygt 150 bruk räknas som Jernkontorets delägare, men majoriteten av dessa är inaktiva. Idag bedrivs verksamhet som direkt kan hänföras till stål-industri på ett tjugotal orter. De aktiva företagen erlägger utöver Jernkontors-dalern en årlig serviceavgift som finansierar cirka hälften av Jernkontorets verksamhet. Företagen är huvudsakligen stålföretag med anläggningar i Sverige där det framställs eller bearbetas järn och stål.

Det finns även intressenter i Jernkontoret. Det är företag som inte är delägare men som ändå helt eller delvis vill utnyttja Jernkontorets serviceverksamhet.

Delägare (ägare av Jernkontoret delaktiga bruk)

Företag/anläggning	Antal anställda	Metallurgisk utrustning för stålproduktion	Huvudsakliga produkter	Huvudsakliga ägare
Alleima AB Sandviken Primary Products Strip Tube	3325 2835	E A C V F V V	Ämnen, stång av rostfritt stål samt borrarstål Precisionsband och -tråd, härdade band av rostfritt stål, samt svetsmaterial Sömlösa rör i rostfria material, speciallegeringar	Börsnoterat
Alleima Söderfors AB , Söderfors	50	V F	Valsad och smidd stång av kläna dimensioner och profiler av rostfritt stål och speciallegeringar	
Kanthal AB Hallstahammar Surahammar	380 370 10	E A C V E A	Tråd, band, värmesystem (motståndsmaterial) Pulvertillverkning till motståndsmaterial	
Björneborg Steel AB , Björneborg	165	E F	Friformsmide, axlar	Privat, Bengt Gustafsson (70%)
Erasteel Kloster AB Långshyttan Söderfors Vikmanshyttan	375 100 235 35	E V V F	Valstråd och band av snabbstål/andra höglegerade stål Ämnen, stång, kapslar, pulver av snabb-/högleg.stål (HIP) Kallvalsade band av snabbstål/andra höglegerade stål	Syntagma Capital, Belgien
Fagersta Stainless AB , Fagersta	250	E A C V	Valstråd och dragen tråd av rostfritt stål	Marcegaglia Steel Group, Italien
Outokumpu Stainless AB Avesta Degerfors Torshälla	1480 800 400 275	E A C V V	Ämnen, varm- och kallvalsad plåt/band av rostfritt stål Varmvalsad grovplåt av rostfritt stål Kallvalsad plåt och band av rostfritt stål, servicecenter	Outokumpu, Finland
Ovako Group Ovako AB , Stockholm	2095 25			Sanyo Special Steel, Japan
Ovako Bar AB Smedjebacken Boxholm	635 395 250	E C V V	Stång av olegerat och legerat stål Stång av olegerat och legerat stål	
Ovako Sweden AB Hofors Hällefors	1410 970 440	E V F V	Ämnen, grov stång, rör och ringar av kullagerstål eller legerat konstruktionsstål Stång av kullagerstål/legerat konstruktionsstål, samt vidareförädling av stång/tråd Blank stång och hårdförkromad stång/rör	
Ovako Hallstahammar AB , Hallstahammar	70			
Sandvik AB Sandvik Machining Solutions	45 45		Additive Manufacturing Division	Börsnoterat

Företag/anläggning	Antal anställda	Metallurgisk utrustning för stålproduktion	Huvudsakliga produkter	Huvusakliga ägare
SSAB AB SSAB Special Steels, Oxelösund, m.fl. orter Virso	5670 2435 55	M O C V	Ämnen och grovplåt av höghållfast slit-/konstruktionsstål Svetsade rör av olegerat stål	Börsnoterat
SSAB Europe Borlänge Luleå	2975 1625 1130	V M O C	Tunnplåt, även kallvalsad & belagd, ~45% höghållfast stål samt svetsade rör av höghållfasta stål Ämnen till tunnplåt av höghållfast/ultra höghållfast stål	
Surahammars Bruks AB , Surahammar	125		Kallvalsad kisellegerad elektroplåt	Tata Steel UK, Storbritannien
Suzuki Garphyttan AB , Garphyttan	285		Oljehärdad ventiltfjädertråd av legerat stål, rostfri fjädertråd, profilerad tråd och fjädertråd	Nippon Steel SG Wire Co., Ltd, Japan
Uddeholms AB , Hagfors	825	E V F	Produkter av verktygsstål	voestalpine AG, Österrike
voestalpine Precision Strip AB , Munkfors	285		Kallvalsade precisionsband av olegerat/legerat stål	voestalpine Precision Strip GmbH, Österrike

Intressentföretag

Företag/anläggning	Antal anställda	Metallurgisk utrustning för stålproduktion	Huvudsakliga produkter	Huvusakliga ägare
Befesa Circular Alloys Sweden AB , Landskrona	80	S	Återvinning av metaller från rostfri ståltillverkning	Befesa Medio Ambiente SA, Spanien
Boliden Group , Stockholm Gruvor: Bolidenområdet Aitik, Gällivare Garpenberg Smältverk: Rönnskär, Skelleftehamn Bergsöe, Landskrona	3425		Slig (zink, koppar, silver, guld, bly, tellur) Slig (koppar, silver, guld) Slig (zink, silver, bly, guld, koppar) Koppar, bly, guld, silver, svavelsyra, zinkklinker Legerat bly	Börsnoterat
Carpenter Powder Products AB , Torshälla	40	E	Gasatomiserade metallpulver	Carpenter Technology Corp. USA
Hjulsbro Steel AB , Linköping	50		Spännarmering	Mahler Investment B.V., Holland
Höganäs AB Halmstad Höganäs	760 105 655	E P	Atomiserat råpulver Järn- och stålpulver	Höganäs Holding AB [Lindén-gruppen & FAM]
LKAB , Luleå Gruvor, förädlingsverk: Kiruna Malmberget Svappavaara	5000		Pellets för masugn/dir.reduktion, specialfines, pelletsfines Pellets för masugn, sinterfines, specialfines, pelletsfines Pellets för masugn, pelletsfines	Svenska staten
Vargön Alloys AB , Vargön	220		Högladad ferrokrom	Yildirim Group, Turkiet

Förklaringar

Antal anställda avser i Sverige vid årsskiftet 2024/2025, avrundat till närmsta femtal.

Metallurgisk utrustning

- M= Masugn
- P= Järnsvampugn
- E= Elektrostålugn
- S= Annan typ av smältugn
- O= Syrgaskonverter (LD)
- A= AOD-konverter
- C= Stränggjutningsanläggning
- V= Varmvalsverk
- F= Smedja

Jernkontorets råd och utskott 2024/2025

Inom Jernkontoret finns nio råd eller utskott som har till uppgift att vägleda Jernkontorets fullmäktige och ledning i olika frågor. Råden har en bred representation från stålföretagen och förstärks med Jernkontorets specialister.

Råden följer utvecklingen inom respektive ansvarsområde, initierar strategier för verksamheten och bereder remissvar.

Forsknings- och utbildningsrådet

Forsknings- och utbildningsrådets ansvarsområde utgörs av den branschgemensamma forskningen, EU-forskningen och högskolornas utbildningar samt deras relevanta forskningsområden.

Eva Petursson, SSAB AB, ordförande
Mikael Andreasson, Björneborg Steel AB
Petter Damm, Uddeholms AB
Tom Eriksson, Alleima AB
Juha Erkkilä, Outokumpu Stainless Steel Oy
Paul Janiak, Outokumpu Stainless AB
Joachim Larsson, SSAB Europe
Eva Lindh-Ulmgren, Alleima AB
Gert Nilson, Jernkontoret
Susanne Norgren, AB Sandvik Coromant
Göran Nyström, Ovako AB
Robin Olsson, Suzuki Garphyttan AB
Annika Roos, Jernkontoret
Stefan Sundin, Erasteel Kloster AB
Rose-Marie Yttergren, Höganäs Sweden AB
Patrik Ölund, Ovako Sweden AB
Helena Malmqvist, Jernkontoret, sekreterare

Kompetensförsörjningsrådet

Kompetensförsörjningsrådets ansvarsområde utgörs av frågor som rör branschattraktivitet, rekrytering och utbildning.

Veronica Magnusson, Alleima AB, ordförande
Mats Abelsson, Vargön Alloys AB
Camilla Teigen, voestalpine Precision Strip AB
Malin Blank, SSAB AB
Tobias Collin, Erasteel Kloster AB
Emma Dahl, Kanthal AB
Martin Egholt, Ovako AB
Phetra Ericsson, Ovako AB
Annica Ejnermark, Uddeholms AB
Hanna Escobar-Jansson, Jernkontoret
Margareta Kropp, Surahammars Bruks AB
Adis Martinovic, Outokumpu Stainless AB
Gert Nilson, Jernkontoret
Charlotte Siversson, Höganäs AB
Jenny Sjögren, Outokumpu Stainless AB
Mia Staahe, Björneborg Steel AB

Agnes Standår, Höganäs AB
Claes Unestål, Suzuki Garphyttan AB
Lotta Sörlin, Jernkontoret, sekreterare

Energirådet

Energirådets ansvarsområde utgörs av frågor kring klimat, energimarknad, energieffektivisering och ekonomiska styrmedel.

Magnus Pettersson, Höganäs Sweden AB, ordförande
Helén Axelsson, Jernkontoret
Ola Axelsson, Uddeholms AB
David Bellqvist, SSAB Europe
David Blecko, Uddeholms AB
Joel Dahl Öberg, Fagersta Stainless AB
Fredrik Edin, Ovako Sweden AB
Susanne Granberg, Uddeholms AB
Edwin Grönkvist, Suzuki Garphyttan AB
Victoria Hellström Mader, Befesa ScanDust AB
Tomas Hirsch, SSAB AB
Linnea Isaksson, Ovako Bar AB
Mari Linder, Outokumpu Stainless AB
Susanne M. Lindqvist, Alleima AB
Oskar Lundström, Boliden AB
Nicklas Magnusson, Ovako AB
Maria Norberg, Uddeholms AB
Annelie Papadopoulos, Vargön Alloys AB
Jan Pettersson, SSAB Special Steels
Jennica Simesgården, SSAB Europe
Caroline Soini, Outokumpu Stainless AB
Torbjörn Sörhuus, Ovako Bar AB
Nicklas Tarantino, Sustainable Steel Region
Peder Thunander, Björneborg Steel AB
Paola Zetterberg-Eriksson, Ovako AB
Erik Claesson, Ovako AB
Pär Hermerén, Jernkontoret, sekreterare

Miljörådet

Miljörådets ansvarsområde utgörs av processrelaterade frågor som rör yttre miljö såsom miljöadministration, teknikfrågor, omgivningspåverkan, miljörelaterade råvarufrågor, restprodukter och deponi samt kontroll och mätmetoder.

Karin Lundberg, SSAB Europe, ordförande
Tony Andersson, Björneborg Steel AB
Haidi Bergqvist, Alleima AB
Linda Bjurholt, LKAB
Mattias Bouvin, Carpenter Powder Products AB
Tina De Bruin, SSAB Europe
Håkan Dedorsson, Björneborg Steel AB
Fredrik Edin, Ovako Sweden AB
Regan George, Outokumpu Stainless AB
Susanne Granberg, Uddeholms AB
Edwin Grönkvist, Suzuki Garphyttan AB
Susanna Henriksson, Kanthal AB
Johan Hjerpe, SSAB Europe
Linnea Isaksson, Ovako Bar AB
Katarina Kangert, Ovako AB
Camilla Kaplin, Outokumpu Stainless AB
Agneta Karlsson, LKAB
Sanna Kilberg, Fagersta Stainless AB
Petra Larnesjö, SSAB Special Steels

Jonas Larsson, SSAB Europe
Henrik Lidman, Befesa ScanDust AB
Mirja Lif, SSAB AB
Pelle Murelius, Kanthal AB
Maria Nilsson, SSAB Europe
Annelie Papadopoulos, Vargön Alloys AB
Åsa Rasmusson, Höganäs Sweden AB
Joakim Rollin, Outokumpu Stainless AB
Anna Smed, Fagersta Stainless AB
Erik Spinnel, Boliden AB
Jonas Söderlund, LKAB
Charlotta Torsner, Erasteel Kloster AB
Maria Wik-Persson, Boliden Mineral AB
Jonas Söderlund, LKAB
Torbjörn Sörhuus, Ovako Bar AB
Sophie Carler, Jernkontoret, sekreterare

Produktekologirådet

Produktekologirådets ansvarsområde utgörs av produktrelaterade miljöfrågor.

Jonas Larsson, SSAB Europe, ordförande
Sayali Bhalekar, Outokumpu Stainless AB
Agnes Borg, SSAB AB
Jeanette Edman, Höganäs Sweden AB
Astrid Edvardsson, Boliden Smelters
Ola Ericsson, Suzuki Garphyttan AB
Robert Frykholm, Höganäs Sweden AB
Nicole Holmgren, Alleima AB
Katarina Lundkvist, LKAB
Nicklas Magnusson, Ovako AB
Katarina Modin, SSAB Special Steels
Henrik Olausson, Uddeholms AB
Robin Olsson, Suzuki Garphyttan AB
Cecilia Mattsson, Jernkontoret, sekreterare

Standardiseringsrådet

Standardiseringsrådets uppdrag är att fördela Jernkontorets anslag till Svenska institutet för standarder, SIS, så att för branschen viktiga standardiseringskommittéer kan drivas.

Hans Kjellstorp, Alleima AB, ordförande
Anneli Anhelm, Ovako Bar AB
Per Hofslagare, SSAB Special Steels
Mats Larsson, Höganäs Sweden AB
Patrik Sundell, Outokumpu Stainless AB
Karin Östman, Jernkontoret, sekreterare

Public affairs-rådet

Public affairs-rådets ansvarsområde består av samordning, omvärldsbevakning och kunskapsdelning kring public affairs-frågor.

Jonas Blomdahl, Suzuki Garphyttan
Jesper Kansbod, SSAB
Emma Lefdal, Höganäs
Sandra Lindström, Boliden
Jonas Nordlund, Outokumpu
Vendela Stenius, Ovako
Håkan Sundström, Alleima
Saiva Zalkalns, Ovako
Robert Gustafsson, Uddeholm
Kristian Ljungblad, Jernkontoret, sekreterare

Kommunikationsrådet

Kommunikationsrådet utgör en länk för informationsöverföring från Jernkontoret till företagen och vice versa. Inom rådet sker samverkan vid branschgemensam kommunikation och vid aktiviteter såsom Ståldagen och arrangemang i Almedalen.

Hedvig Armand, Erasteel Kloster AB
Håkan Dedorsson, Björneborg Steel AB
Yvonne Edenholt, Alleima AB
Karin Edfast, SSAB (Luleå)
Lina Eriksson-Wase, Suzuki Garphyttan AB
Robert Gustafsson, Uddeholms AB
Sari Heikkinen, SSAB (Oxelösund)
Viola Hellström, Alleima AB
Gunilla Hjalmarson, SSAB
Patrik A Johansson, Kanthal AB
Ivan Kaic, Hjulbro Steel AB
Maria Karlsson, Suzuki Garphyttan AB
Viktoria Karsberg, SSAB AB
Margareta Kropp, Surahammars Bruks AB
Emma Lefdal, Höganäs AB
Robin Mattsson, Fagersta Stainless AB
Anna Molin, SSAB
Jonas Nordlund, Outokumpu Stainless AB
Ulrika Porath, Alleima AB
Marie Sahlin, Kanthal AB
Vendela Stenius, Ovako AB
Margaretha Sönnergaard, Swerim AB
Ann Wulf, Höganäs AB
Saiva Zalkalns, Ovako AB
Pål Åström, Outokumpu Stainless AB
Anna Östlund, SSAB (Borlänge)
Hanna Escobar-Jansson, Jernkontoret, sekreterare

Bergshistoriska utskottet

Utskottets verksamhet gäller arkeologisk och historisk forskning samt kulturminnesvård rörande all hantering av järn och metaller, dock med huvudvikten lagd på järnhanteringens utveckling. Verksamheten rör alla tidsavsnitt och är nordisk, se vidare avsnittet Bergshistorisk forskning.

Olle Wijk, fd forskningschef Sandvik AB, ordförande
Fredric Bedoire, prof. emer. Kungl. Konsthögskolan
Kjersti Bosdotter, Arbetarnas Kulturhistoriska Sällskap
Clas Ericson, bergsingenjör
Martin Fritz, prof. emer. Göteborgs universitet
Carl-Magnus Gagge, fd landsantikvarie, Västmanlands läns museum
Gert Magnusson, docent
Elisabeth Nilsson, fd vd Jernkontoret
Anders Nordebring, Riksarkivet
Arne Sundström, bergsingenjör
Magdalena Tafvelin Heldner, Tekniska museet
Catarina Karlsson, Jernkontoret, sekreterare
Arne Sundström, bergsingenjör
Magdalena Tafvelin Heldner, Tekniska museet
Catarina Karlsson, Jernkontoret, sekreterare

Järn- och stålindustrins representation och expertkompetens i olika organ 2024/2025

Internationella organ:

Eurofer, The European Confederation of Iron and Steel Industries

Eurofer Board & Executive Committee
Johnny Sjöström, SSAB AB

External Relations Committee
Mathias Ternell, Jernkontoret

Special Steels Committee
Mathias Ternell, Jernkontoret

Social Affairs Committee
Charlotta Steinwall, Industriarbetsgivarna

Committee of Economic Studies
Mathias Ternell, Jernkontoret

Research Committee
Gert Nilson, Jernkontoret
Rachel Pettersson, Jernkontoret

Communications Committee
Hanna Escobar-Jansson, Jernkontoret

Statistics Committee
Rasmus Östlund, Jernkontoret

Energy Committee
Pär Hermerén, Jernkontoret

Climate Change Committee
Helén Axelsson, Jernkontoret
Pär Hermerén, Jernkontoret

Environmental Committee
Helén Axelsson, Jernkontoret

Public Affairs Committee
Kristian Ljungblad, Jernkontoret

LCA Expert Group
Cecilia Mattsson

Future Regulatory Framework Working Group
Mathias Ternell, Jernkontoret

State Aid Working Group
Mathias Ternell, Jernkontoret

Water Working Group
Sophie Carler, Jernkontoret

Air Quality Working Group
Sophie Carler, Jernkontoret

Material Cycle Working Group
Eva Blixt, Jernkontoret

Chemicals Policy Working Group
Tuulia Svanehev, Jernkontoret

Product Related Environmental Issues
Cecilia Mattsson, Jernkontoret

Transport Working Group
Mathias Ternell, Jernkontoret

Transformation Working Group
Eva Blixt, Jernkontoret
Christer Ryman, Jernkontoret

IED Working Group
Eva Blixt, Jernkontoret

SWG Large Volume Inorganic Chemicals
Eva Blixt, Jernkontoret
Dermot Farrelly, SSAB
Katarina Kangert, Ovako

SWG Surface Treatment of Metal and Plastic
Eva Blixt, Jernkontoret
Katarina Kangert, Ovako

Refocus
Rachel Pettersson, Jernkontoret (ordförande)

Eurometaux Water Advocacy Group
Sophie Carler, Jernkontoret

EU-kommissionen

Just Transition Platform, Working Group on Steel

Helena Malmqvist, Jernkontoret

Water Framework Directive Common Implementation Strategy, WG Chemicals

Sophie Carler

Ecodesign for Sustainable Products Regulation (ESPR) – Preparatory Study on Iron and Steel Products

Cecilia Mattsson, Jernkontoret

IPPC-byrå i Sevilla

TWG Large Volume Inorganic Chemicals

Eva Blixt, Jernkontoret (för Eurofer)

Katarina Kangert, Ovako

TWG Surface Treatment of Metal and Plastic

Eva Blixt, Jernkontoret, (Head of delegation, för Business Europe)

Katarina Kangert, Ovako

Euroslag

Christer Ryman, Jernkontoret

RFCS, Kol- och stålforskningsfonden

COSCO, Kol- och stålkommittén

Gert Nilson, Jernkontoret

SAG, Steel Advisory Group

Rachel Pettersson, Jernkontoret

ESTEP, European Steel Technology Platform

Steering Group

Rachel Pettersson, Jernkontoret (ordförande)

Partnership Board

Rachel Pettersson, Jernkontoret

Implementation Group, Clean Steel Partnership

Rachel Pettersson, Jernkontoret

ESTA, European Steel Tube Association

Mathias Ternell, Jernkontoret

Business Europe

Environment Working Group

Eva Blixt, Jernkontoret

World Steel Association

ECO, Environment Committee

Helén Axelsson, Jernkontoret

ECON, Committee on Economic Studies

Mathias Ternell, Jernkontoret

TECO, Technology Committee

Gert Nilson, Jernkontoret

Group on Statistics

Rasmus Östlund, Jernkontoret

LCA Expert Group

Cecilia Mattsson, Jernkontoret

Nationella organ:

Bruksindustriföreningen

Styrelsen 2024/2025

Martin Lindqvist, SSAB AB (ordförande)

Henrik Ager, Höganäs AB

Göran Björkman, Alleima AB

Håkan Dedorsson, Björneborg Steel AB

Pär Emanuelsson, Uddeholms AB

Tom Eriksson, Alleima AB

Marcus Hedblom, Ovako AB

Kerstin Konradsson, Erasteel Kloster AB

Eva Petursson, SSAB AB

Rickard Qvarfort, Ovako Sweden AB

Ad Raatgeep, Suzuki Garphyttan AB

Annika Roos, Jernkontoret

Niklas Wass, Outokumpu Stainless AB

Pål Åström, Outokumpu Stainless AB

Industrirådet

Annika Roos, Jernkontoret

Utvecklingsrådet

Annika Roos, Jernkontoret

Utvecklingsrådets sekretariat

Mathias Ternell, Jernkontoret

Arbetsgrupp Elenergi

Pär Hermerén, Jernkontoret

Arbetsgrupp Forskning och innovation

Helena Malmqvist, Jernkontoret

Gert Nilson, Jernkontoret

Arbetsgrupp Industrisamtalen

Kristian Ljungblad, Jernkontoret

Arbetsgrupp Kompetensförsörjning och Teknikcollegefrågor

Amanda Källén, Jernkontoret

Arbetsgrupp Tillståndprocesser

Sophie Carler, Jernkontoret

Arbetsgrupp Transporter och infrastruktur

Mathias Ternell, Jernkontoret

Svenskt Näringsliv

Samverkansgrupp Näringspolitik och påverkan

Nils Hannerz, IKEM

Maria Rosendahl, Teknikföretagen

Samverkansgrupp Internationella rådet

Mathias Ternell, Jernkontoret

Samverkansgrupp Miljöpolitik

Sophie Carler, Jernkontoret

Eva Blixt, Jernkontoret

Cecilia Mattsson, Jernkontoret

Samverkansgrupp Energi- och klimatpolitik

Pär Hermerén, Jernkontoret

Helén Axelsson, Jernkontoret

Samverkansgrupp Infrastrukturpolitik

Mathias Ternell, Jernkontoret

Samverkansgrupp Digital policy

Helena Malmqvist, Jernkontoret

Samverkansgrupp Kompetensförsörjning

Helena Malmqvist, Jernkontoret

Lotta Sörlin, Jernkontoret

Samverkansgrupp Forskning och innovation

Helena Malmqvist, Jernkontoret

Gert Nilson, Jernkontoret

Kris- och försvarsgruppen

Mathias Ternell, Jernkontoret

Pär Hermerén, Jernkontoret

Samverkansgrupp Handel

Mathias Ternell, Jernkontoret

Samverkansgrupp EU:s utveckling

Mathias Ternell, Jernkontoret

Kristian Ljungblad, Jernkontoret

Referensgrupp Hållbarhetsrapportering

Tuulia Svanehev, Jernkontoret

Branschekonomen

Mathias Ternell, Jernkontoret

Förbundsjuristerna

Mathias Ternell, Jernkontoret

SKGS, Skogen, Kemin, Gruvorna och Stålet

Pär Hermerén, Jernkontoret

Annika Roos, Jernkontoret

MITF, Metal Information

Cecilia Mattsson, Jernkontoret (ordförande)

**MEFOR, Metallurgiska
Forskningsbolaget i Luleå AB**

Annika Roos, Jernkontoret

Stiftelsen Svensk Järn- och Metallforskning

Annika Roos, Jernkontoret

Gert Nilson, Jernkontoret

Swerims programråd

Rachel Pettersson, Jernkontoret

Christer Ryman, Jernkontoret

IVA, Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien**Avdelning V**

Gert Nilson, Jernkontoret

Annika Roos, Jernkontoret

**SIVL, Stiftelsen Institutet för
Vatten- och Luftvårdsforskning**

Helén Axelsson, Jernkontoret

Verksamhetsråd

Sophie Carler

Naturvårdsverket**Arbetsgrupp Resurseffektivitet och produktolicies**

Cecilia Mattsson, Jernkontoret

BREF-arbetsgrupper:**Large Volume Inorganic Chemicals**

Eva Blixt, Jernkontoret

Ellen Widetun, SSAB

Katarina Kangert, Ovako Sweden AB

Dermot Farrelly, SSAB

Kristina Haraldsson, LKAB

Linda Brännström, Rönnskär

TWG Surface Treatment of Metal and Plastic

Eva Blixt, Jernkontoret

Katarina Kangert, Ovako Sweden AB

Delegationen för cirkulär ekonomi**Nätverk**

Cecilia Mattsson, Jernkontoret

Energimyndigheten**Användarråd för energistatistik**

Helén Axelsson, Jernkontoret

Nätverket Business@Biodiversity

Sophie Carler, Jernkontoret

**ICC, International Chamber
of Commerce – Sweden****Kommitté för hållbarhet**

Helén Axelsson, Jernkontoret

Kommitté för handelspolitik

Mathias Ternell, Jernkontoret

Svenska institutet för standarder, SIS**SIS/TK 133 Pulvermetallurgi**

Jonas Gurell, Jernkontoret

SIS/TK 187 Ballast

Christer Ryman, Jernkontoret

SIS/TK 207 Miljöledning

Karin Östman, Jernkontoret

SIS/TK 209 Hållbarhet hos byggnadsverk

Rutger Gyllenram, Stålbyggnadsinstitutet

SIS/TK 558 Effektiv energianvändning

Susanne Lindqvist, Alleima AB

SIS/TK 605 Chain of custody

Karin Östman, Jernkontoret

SIS/TK 616 Cirkulär ekonomi

Karin Östman, Jernkontoret

SIS/TK 638 Stålprodukters klimatpåverkan

Karin Östman, Jernkontoret

Swedish Life Cycle Center, SLC

Cecilia Mattsson, Jernkontoret

Svetskommissionen

Gert Nilson, Jernkontoret (ordförande)

SBI, Stålbyggnadsinstitutet

Peter Salomon, för Jernkontoret (ordförande)

KTH, Kungliga Tekniska högskolan**Strategiska rådet för ITM-skolan**

Rachel Pettersson, Jernkontoret

Yt- och korrosionsvetenskap

Rachel Pettersson, Jernkontoret (adj. professor)

Karlstads universitet**Centrum för forskning om regionalt samhällsbyggande, CRS**

Catarina Karlsson, Jernkontoret (affilierad forskare)

Karlstads universitet Holding AB

Gert Nilson, Jernkontoret (ordförande)

Karlstads universitet Innovation AB

Gert Nilson, Jernkontoret (ordförande)

Utbildningsstiftelsen Bergsskolan

Gert Nilson, Jernkontoret (ordförande)

Bergsskolan Kompetensutveckling AB

Gert Nilson, Jernkontoret (ordförande)

Sustainable Steel Region

Gert Nilson, Jernkontoret (ordförande)

Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling (KK-stiftelsen)

Gert Nilson, Jernkontoret

Institutet för framtidsstudier

Helena Malmqvist, Jernkontoret

Stiftelsen Svensk Stålbyggnadsforskning

Peter Salomon, för Jernkontoret (ordförande)

Hugo Carlssons stiftelse för vetenskaplig forskning

Annika Roos, Jernkontoret (ordförande)

Gert Nilson, Jernkontoret

Håkan Öjerbring, Jernkontoret (sekreterare)

Gerhard von Hofstens Stiftelse

Gert Nilson, Jernkontoret (ordförande)

Håkan Öjerbring, Jernkontoret

Sven och Astrid Toressons fond

Christer Ryman, Jernkontoret (ordförande)

Fredrik Höeg, Jernkontoret

Knutsbergsstiftelsen

Mathias Ternell, Jernkontoret (vice ordförande)

Helena Malmqvist, Jernkontoret (suppleant)

Minpro-stiftelsen

Mathias Ternell, Jernkontoret

Helena Malmqvist, Jernkontoret (suppleant)

Stiftelsen Värmlands och Örebro läns förenade skogvaktare- och kolareskolors understödsfond

Helena Malmqvist, Jernkontoret

Stiftelsen Stora Kopparbergets Gruvråd

Catarina Karlsson, Jernkontoret

Ruralia

Catarina Karlsson, Jernkontoret

SIM, Svenska industriminnesföreningen

Catarina Karlsson, Jernkontoret (ordförande)

VhN, Vattenhistoriskt Nätverk

Catarina Karlsson, Jernkontoret



Stål formar en
bättre framtid

Följ vad som händer i järn- och stålindustrin:

- www.jernkontoret.se
- facebook.com/jernkontoret
- linkedin.com/company/jernkontoret
- youtube.com/jernkontoret

Du kan även teckna en prenumeration på Jernkontorets digitala nyhetsbrev (kostnadsfritt)

www.jernkontoret.se/nyhetsbrev

Stål formar en bättre framtid